

**Overzicht families Van Nimwegen – Du Gardijn - V.d. Togt - Van Maele - Nagtegael
Schildewaert - Kuijling - De Wever - Planson - Spijcking - Van Heukelom - De Fraet**

[Dit document is onderdeel van de publicatie De families Boekooy & Stouten. Zie voor de verzamelde gegevens over mijn voorouders <https://familiesporen.wordpress.com/>.]

Tot zover zijn de directe stamreeks van de familie Stoute beschreven van generatie 06 Stoute tot en met generatie (09)/10 Hardy. Daarna kwamen in mannelijke lijn de families van de echtgenotes aan de orde en hun moeders families Riethoven, Beversluijs, Den Haan, Kranenburg, Gadron en Lettier.

Voor de duidelijkheid volgt hierna een overzicht van families waarvan ik hoegenaamd geen gegevens heb en waaraan geen gezinsbeschrijving meer is gewijd.

Het betreft de ouders van:

	<i>vrouw van</i>	<i>zie</i>	<i>generatie</i>
Annetge Jans	Jacques	Hardy	(09)/10
Jannetje Willems	Andries	Beversluijs	11
Geertie M. Buyr	Hendrik C.	Kranenburg	11
Jacquemijntgen J. Ticquet	Jean	Gadron	11
Marija J. Snijers	Elias M.	Lettier	(09)/10

Nu komen de families Van Nimwegen, Van der Tuijn/Gardijn, Van der Togt, Van Maele, Nagtegael en Schildewaert ter sprake. Aansluitend volgt de familie van hun vrouwen, respectievelijk: Kuijling, De Wever, Planson en Spijcking. Als laatste komen de families Van Heukelom en De Fraet aan de beurt. Dan zijn we nog slechts enkele decennia van het einde der middeleeuwen verwijderd ...

<i>Man</i>	<i>huwt met dochter van</i>	<i>Idem</i>	<i>Idem</i>	<i>Idem</i>
Fles	Riethoven 08	Van Nimwegen 09	De Vos*	
Fles	Beversluijs 09	Thuijn/Gardijn 10	...	
Copijn	Den Haan 09	Van der Togt 10	Kuijling 11	
		Van der Togt 11	De Wever 12	Van der Walle*
		Van der Togt 12	...	
	Den Haan 10	Van Maele 11	Planson 12	
Copijn	Kranenburg 10	Nagtegael 11	Spijcking 12	Van Heukelom
13			Spijcking 13	De Fraet 14
		Nagtegael 12	...	
		Nagtegael 13	...	
		Nagtegael 14	...	
Siewerse	Lettier (10)/11	Schildewaert (11)/12	Weckx*	
		Schildewaert (12)/13	De Vos*	

* Geen eigen gezinskaart, zie de kaart van echtgenoot van de dochter.

... Alleen een patroniem, dus geen familienaam bekend, geen eigen gezinskaart.

Generatie 09 Van Nimwegen

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Hendrik Hendrikse van Nimwegen	Neeltje Isbrants de Vos
Geboren:	ca 1675 te	ca 1675 te
Overleden:	17/24-03-1731 te Leiden	na 1739, w.s. na 1742 te Leiden
Geloof:	NH	NH
Adressen:	de Schans [Wierickerschans?] Bodegraven (1701-1713)	de Schans [Wierickerschans?] Bodegraven (1701-1713), w.s. vlak na 1717 naar Leiden verhuisd, Leiden: Minnebroersgragt (1731)
Beroepen:	Onbekend	Huisvrouw
Vader:	Hendrik van Nimwegen	IJsbrant de Vos
Moeder:		
Huwelijk:	23-04-1701 ondertrouw te Bodegraven, huw. 14-05-1701?	

Kinderen

1. Hendrik doop 05-03-1702 te Bodegraven, overl.
2. Ermpje doop 20-09-1703 te Bodegraven, overl. 16/23-03-1754 te Leiden
3. Jannetje doop 26-08-1706 te Bodegraven, overl. voor 1714
4. Aaltje doop 06-10-1707 te Bodegraven, overl.
5. Geertruy doop 09-05-1709 te Bodegraven, overl.
6. Aachje doop 19-07-1711 te Bodegraven, overl. na 1765 te Leiden?
7. Jannetje doop 13-08-1713 te Bodegraven, overl.
8. Maria doop 10-05-1716 te Bodegraven, overl.
9. IJsbrant doop 31-10-1717 te Bodegraven, overl.

(Zie voor aansluiting generatie 08 Riethoven.)

De familie van Neeltje Riethoven's moeder Ermpje Hendriks van Nimwegen komt net als die van haar vader uit Bodegraven. De ouders van Ermpje trouwen in 1701 te Bodegraven. In die plaats werd een huwelijk minder uitvoerig beschreven dan in Leiden.

*RA, Bodegraven XIII-serie. Bo. 6 pag. 171 Geref. kerk.
Ondertrouwt op den 23 April 1701. Hendrik Hendrikse van Nimwegen J.M., woonende in de Schans [Wiericker Schans = fort ten oosten van Bodegraven?] en Neeltje Isbrants de Vos, J.D. mede woonende aldaer. Attestatie gegeven om aldaer te trouwen.*

Een jaar daarna krijgen ze een zoon die naar zijn vaders' vader vernoemd wordt. Dan volgen zeven dochters en de hekkensluiser is wederom een jongen. Die krijgt de naam van zijn moeders' vader.

Dopen kinderen van Hendrik en Neeltje te Bodegraven (Bo.2) Gereformeerde kerk, de gemeente is zo klein dat heel het jaar 1702 op twee pagina's past. Tot 1722 de dopen per pagina nagekeken.

- 05-03-1702 Hendrik, "Den 5 Maert 1702 is gedoopt een kindt van Hendrick Hendrickse van Nimwegen en Neetje IJsbrants de Vos en is gent. Hendrick. [Nergens staan getuigen.]"
- 20-09-1703 Ermpje, in de bedestondt is gedoopt ... (als 1702).
- 26-08-1706 Jannetje, (idem).
- 06-10-1707 Aaltje, (idem).
- 09-05-1709 Geertruy, op hemelvaertsdag is gedoopt (verder als 1702)
- 19-07-1711 Aachje, (als 1702).
- 13-08-1713 Jannetje, (als 1702).
- 10-05-1716 Maria, (als 1702).
- 31-10-1717 IJsbrant, (ma Aaltje H. de Vos, verder als 1702)

Hoewel de doopplechtigheid in een mooie volzin beschreven is, ontbreken tot mijn grote spijt in het kerkboek de voor dit onderzoek onontbeerlijke getuigen.

Na de geboorte van het laatste kind verdwijnt de familie ruim tien jaar uit beeld. Pas wanneer als eerste Aeltje in mei 1729 te Leiden huwt, zien we ze weer aldaar verschijnen. Althans, moeder Neeltje IJsbrands de Vos en haar dochters Aeltje en Ermpje. Vader of zoon Hendrik komt in 1731 te overlijden en wordt eveneens binnen de stad begraven.

Aeltje Hendricx van Nimegen en Pieter Pieters Valour	14-05-1729	LL32	1 ^e
Aeltje Hendricx van Nimwegen en Laurens Heijgaart (?)	15-02-1737	NN35	2 ^e
Ermpje Hendriks van Nimweegen en Johannes Riethoven	22-09-1731	LL207	

KO 1729.

Pieter Pieters Valour, lakenwr., huwt met Aeltje Hendricx van Nimegen, jongedochter van Leijden*, woonende in de Langeftraet op de Loots, geassisteerd met Neeltje de Vos, haar moeder, woonende alfbooven.

*Doop w.s. toch in Bodegraven, ouders zijn vlak na haar geboorte verhuisd?

KO 1731.

Johannes Riethoven, lakenwr., jongeman van Bodegraven, woonende op de Minnebroersgragt, geassisteerd met Cornelis van Leeuwen, zijn goede bekende, woonende als voren, huwt met Ermpje Hendriks van Nimweegen, jongedochter van Bodegraven, woonende op de Minnebroersgragt, geassisteerd met Neeltje IJsbrands de Vos, haar moeder, woonende als voren.

KO 1737.

Laurens Heijgaert, turfvolder, huwt met Aeltje Hendriks van Nimwegen (1 kind), wed. van Pieter Falloe, wonende op de Zuijd Cingel, vergezeld met Neeltje IJsbrands de Vos haer moeder, wonende op de Binnevestgragt bij de Koepoort en Cornelia van der Meijde, haer aanbehuwde moeder, wonende op de Zuijd Cingel.

Wat resteert zijn spaarzame gegevens over de familie in Leiden en vermoedelijk enkele verwanten uit generatie 10 Van Nimwegen. Waarschijnlijk is ooit een man naar de stad Nijmegen vernoemd als die-en-die komende van/geboren te Nijmegen. In elk geval is de naam in het gebied rond Bodegraven en het gebied rond Alphen aan den Rijn niet erg algemeen. Het is mogelijk dat een man die oorspronkelijk alleen een patroniem of familienaam hanteerde, via een waterweg in deze contreien verzeild is geraakt.

Van Aaltje en haar echtgenoot F/Valoer in de NH/Waalse doopboeken geen kinderen gezien.

NH-doopgetuigen bij kinderen van Laurens Eigaard (klapper 406) en Aaltje van Nijmegen zijn in: 1737 (19 april) Hannes van Es, Neeltje van Nijmegen. 1746 n.v.t.

Weeskamer, voogdijboek N242.

Pieter Faloer, Lakenwr., grootvader en Johannes Riethoven, lakenwr., aanbehuwd oom, zijn voogden gesteld over Pieter oud 5 jaren nagelaten minderjarig kind van Pieter Faloer & wekt bij Aaltie Hendriks van Nimwegen, Lakenwerkster in de Oude Voorstad.

Comparerenden hebben de voogdije aengenomen en op 20 feb: 1737 den eed gedaan aan Heren Weesmeesteren. Den voorn. boedel is ten zelve dage gerepudieerd.

Begraafboek Leiden De Vos/Van Nimwegen tot 1775 gezien.

- 17-24/3-1731 Hendrik Nimweegen, B.
- 22-29 aug. 1750 Neeltje van Nimweege, wed. van Pieter Ketteses, 2Bw.
- 16-23 mrt. 1754 Nijmeegen, van, Ermpje, wed. van Jan Riethoven, P. Bw.

Generatie 10 van Nimwegen

Rijksarchief Zuid-Holland te Den Haag.

De enige andere huwelijken van Van Nimwegen zijn in de index 1695-1715:

Bo.6 pag 226. Datum 22-6 en 7-7-1709. Bodegraven.

Ondertrouwt op den 22 junij 1709. Steven Barte van J.M. en Jannetje Hendriksdr. van Nimwegen, J.D. beide woonende in de Schans. Zijn hier getrouwt op den 7 julij 1709.

Bo.6, pag. 252. Datum 21-9 en 7-10-1714. Bodegraven.

Ondertrouwt op den 21 Septemb. 1714. Dirck Hendrickze van Nimwegen J.M. en Aaltje Dominicusdr. van Rossum J.D. beide woonende onder Bodegraven. Zijn hier getrouwt den 7 Octob. 1714. Zie ook G(aarder) Bo.1 fol. 16.

Dirck en A.D. van Rossum krijgen een kind in 1715 en Steven Barte van en Jannetje krijgen een kind in 1710. (Allebei in Bodegraven gedoopt, geen getuigen.)

Bo.2 pag. 39. In juni 1719 wordt een kind gedoopt van Dirk Blij en Mara geret Hendriksdr. van Nimweegen. Geen huwelijk gezien.

In index *XII* 1695-1715 geen huwelijken van Van Nimwegen. Van 1674 - 1700 geen enkel ander NH-huwelijk van Van Nimwegen of De Vos in Bodegraven (trouwboek doorgebladerd).

Generatie 10 de Vos

XIII Bodegraven: in de oudste index 1695-1715 staat geen andere zoon of dochter van Isbrant de Vos.

Generatie 10 Du Gardijn/v.d. Tuijn

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Geraerd du Gardijn/v.d. Tuijn	Catharina Thomas
Geboren:	ca 1635 in het Land van Luik	ca 1650 te Luik
Overleden:	na 1681	na 1707
Geloof:	Waals, RK	?
Adressen:	Langegraft (1661, 1665), Cruijs straet (1679)	Cruijsstraet [= Smidsteeg] (1679), Fockerstraet (1701)
Beroepen:	Drapier (1661)	Huisvrouw
Vader:	du Gardijn	Thomas
Moeder:		
Huwelijk:	06-01-1679 te Leiden KO	

Kinderen

Kinderen van Gerard du Jardin en Catherine Thomas.

1. Anna   doop 24-09-1679 te Leiden, overl. na 1715
2. Pierre?   doop 18-12-1680 te Leiden, overl.
3. Marie   doop 16-06-1682 te Leiden, overl. voor 1719

Kinderen van Gerard du Jardin en Jeanne Gillis.

1. Gerard   doop 15-04-1663 te Leiden, overl. na 1664
  2. Matthieu   doop 17-07-1664 te Leiden, overl. na 1664
-

(Zie voor aansluiting generatie 09 Beversluijs.)

De ouders van Maria van der Thuijn, die met Willem Beversluijs huwt in 1708, waren immigranten uit Luik/het land van Luik. Binnen de tijdspanne van één generatie verandert de Franse familienaam Du Jardin (ook wel Gardijn) na aankomst in Holland in het vernederlandste Van der Thuijn. De kinderen beginnen deze naam te voeren vanaf circa 1700.

Gerard du Gardijn en Catharina Thomas zijn Maria's ouders. Zij trouwen te Leiden in het jaar 1679 op Driekoningen.

Gerard is weduwnaar en Catharina is nooit eerder gehuwd geweest. In leeftijd schelen ze vermoedelijk vijftien à twintig jaar. Eerder trouwde Gerard met Jeanne Gillis in 1661. Zij kregen samen twee kinderen. Dat het huwelijk kort duurde, blijkt wel uit de voogdijregeling voor de twee zoontjes en het volgende huwelijk van Gerard in 1665 met Margariet Planson. Uit dat huwelijk komt geen nageslacht.

KO O357, 21-01-1661 (Waals kerk).

Geraert du Gardijn, drapier, jongeman uijt lant van Luijck, wonende op de Langegraft, geassisteerd met Jean Vatepain, zijn bekende aldaar, huwt met Jenne Gillis, jongedochter van Marmandijen, wonende op de Langegraft, geassisteerd met Margariet Gillis, haer suster, wonende in de Claresteech. "In de marge: getrouwt den 11^{en} februarij 1661 in de Pieterskerck."

Doopboek RK nr 51. Kinderen van Gerard du Jardin en Jeanne Gillis.

- 15-04-1663 Gerard, (Z-kerk), getuigen Gerard Diève, Marquerite Jean.
- 17-07-1664 Matthieu, Z, getuigen Matthieu Chrijstofle, Jeanne Sautrain.

Weeskamer voogdij G8 Vgdb. 3

Arend Arendse, operman, aengehuwde oom ende Matthijs Christoffel, *laekenwerker*, gebede vriend, zijn tot voogden gesteld over Jillis oud iiii ende Matteijs 1 ½ jaar of te ... daeromtrent, nagelate weeskinderen van Jannetje Gillis, gewonnen bij Gererd du Jardijn, compareeren hebben de voogdije aengenomen. IX Novembris 1665.

KO S138, 07-11-1665 (Waalse Kerk).

Geraerd du Gardijn, weduwnaar van Jenne Gillis, wonende op de Langegraft, geassisteerd met Arent Arentsz., zijn schoonbroeder in de Claresteech, met Margariet Planson, weduwe van Matthijs du Troo, wonende op de Langegraft, geassisteerd met Pietertgen Fonteijn haar bekende op de Voldersgraft.

KO X61v, 06-01-1679 Pro Deo. (Derde huwelijk Gerard)

Geraerd Gardijn, weduwnaar van Margaret Plancon, wonende in de Cruijsstraet, geassisteerd met Jan Tijsz., zijn bekende, wonende in de Jan Vossensteech, met Cathalijna Tomas, jongedochter van Luijca, wonende in de Cruijsstraet, geassisteerd met Arijaentge Abrahams, haer schoonzuster, wonende in de Jan Vossensteech.

RK-dopen kinderen van Gerard du Jardin en Caterine Thomas.

- 24-09-1679 Anna, Z, getuigen Nicolas Bourla, Anne Henrij.
- 18-12-1680 Pierre, Z, (pa en ma: Gerard du Jardin en Caterina *de Haen*), getuigen Pierre le Motte, Marquerite Watij.
- 16-06-1682 Marie, Z, getuigen Pierre Bruges, Marie Coun.

Gerard du Gardijn en Catharina Thomas zijn bij niemand getuigen gedurende de periode waarin ze zelf kinderen laten dopen.

Verrassend genoeg staan alle drie de huwelijken bij de kerkelijke ondertrouw en is Gerard in 1661 en in 1665 zelfs in de vrij streng gereformeerde Waalse kerk gehuwd, terwijl hij zijn kinderen uit zowel het eerste als het derde huwelijk in 1696 in de rooms-katholieke kerk De Zon laat dopen. Gewoonlijk vindt de huwelijksvoltrekking van katholieken op het stadhuis plaats. Het is nu de vraag wie er katholiek waren: Gerard en/of Jenne Gillis en/of Catherina Thomas.

Mogelijk heeft hij met zijn vrouwen een voor die tijd zeer democratisch besluit genomen, zo van: "Okee, we trouwen protestants, maar de kinderen worden katholiek gedoopt (en opgevoed?)." Er is namelijk geen sprake van een definitieve overstap op een bepaald moment van de ene religie naar de andere. Zijn kinderen laten hun kroost weer wel in de gereformeerde kerk dopen.

Alleen de dochters Anna en Marie trouwen; hun echtgenoten zijn lakenwerkers. Daarnaast heeft Pieter Noé vanaf 1707 een vergunning om brandewijn te slijten.

Anna van der Tuyn en Pieter Nouwe	05-03-1701	CC182	1 ^e
Anna van der Thuijn en Govert Boudewijns	30-05-1716	GG112v	2 ^e
Maria van der Tuijn en Willem Beversluijs	04-05-1708	EE64v	

KO 1701.

Pieter Nouwe, greijnwercker, jongeman van Leijden, wonende in de Fockerstraet, geassisteerd met Joost van Tol, sijn bekende, mede aldaer, huwt met Anna van der Tuijn, jongedochter van Leijden, wonende in de Fockerstraet, geassisteerd met Catharijna Thomas, haer moeder, wonende mede aldaer.

KO 1708.

Willem Beversluijs, lakenw., jongeman van Leijden, woont op de Langegragt, geassisteerd met Jacobus Somerwil, sijn schoonvader, woont alsboven, met Maria van der Tuijn, jongedochter van Leijden, woont in de Fockersteegh op de Oudevest, geassisteerd met Catharina Thomas, haer moeder, woont als boven.

KO 1716.

Govert Boudewijns, schrobbelaer, jongeman van Leijden met Anna van der Thuijn (3 kind.), weduwe van Pieter Noé, woont in de Sandstraet, geassisteerd met Catharina Thomas, haer moeder, woond alf boven en Metje *Raannoë* haar bekende, woond in de Cruijftraet.

Pieter Willems Noe en Anna Gerritse van der Toun/Tuijn laten kinderen dopen tussen 1701-1710 in de NH-kerk, de daarbij aanwezige getuigen zijn onbekenden.

Ook de in 1716 aangestelde voogden over hun kinderen zijn niet verwant.

Weeskamer voogdijboek M66v.

Jacobus van Oosten, laakenwever @ Jacob Briftand, droogscheerder, beide gebede vrunden, fijn voogden gesteld over - 3 - nagelate minderjarige kinderen van Pieter Noe, gewonnen aen Anna van der Thuijn, pluijster in de Santstraet. Comparerende hebben de voogdije aengenomen en aen Heeren Weesmeesteren op 8^e Junij 1716 eedt gedaen. Den voorn. boedel is ten zelve dage gerepudieerd.

Lade drankverkopers.

- Brandewijnverkoper inv. nr. 2264 fol 40, Pieter Noe, vergunning 20-5-1707.
- Pieter Noe inv. nr. 2264 (?) fol 54v, Santstraat, overleden 9-1-1715.
- Pieter Noe inv. nr. 2264 (?) fol 61 gehuwd met Anna van der Tuijn, 9-1-1715 overleden

Van geen enkel familielid kan ik met zekerheid zeggen wanneer hij of zij gestorven is. De naam Jardin komt in heel wat varianten voor en mensen met die naam zijn in Leiden niet bepaald zeldzaam. Maria overleed vrij jong en mogelijk werden de anderen ook niet erg oud. De rest van hun geschiedenis blijft in nevelen gehuld.

Begraafboeken onder andere:

- 3 juli 1667 Gardein, Geraert de kind van, Groenepoort, HK.
- Jannetje Gillis niet gezien vanaf 1665.
- 9-16/10-1700 Jardijn, Matthijs, Bolw.
- 9-16/6-1703 Serdijn, Matthijs, Bolw.
- 4-11/9-1717 Tuijn, Maria de, B.
- 7-14/5-1718 Tuijn, Marijtje, B.

Generatie 10 van der Togt

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Pieter Louweris van der Togt	Catarina Klaas Cuijlings*
Geboren:	ca 1644 te Leiden	ca 1660 te Aelen [= Aken?]
Overleden:	05/12-06-1728 te Leiden	na 1731
Geloof:	NH	NH
Adressen:	Barbersteech (1668), Kaersemaeker- straet (1683), Uijtterstegraft (1695, 1717, 1724)	Uijtterstegraft (1695, 1717, 1727), Uijtterstegraft in de Drieguldenbiers- poort (1724), Middelstegraft (1732)
Beroepen:	Greinwerker (1668)	Huisvrouw
Vader:	Louweris Gabrielsz. [van der Togt]	Klaas Cuijlings
Moeder:	Sara Jacobs [de Wever]	
Huwelijk:	23-12-1695 ondertrouw te Leiden	* (ook: Kuune, Gulings, Kuiling, Kuelens)

Kinderen

Kinderen van Pieter Laurensz/Louris van der Togt en Lijsbeth Fransdr.

1. Grietje doop 28-04-1669 te Leiden, overl. 08/14-1-1679? te Leiden
2. Abraham doop ca 1671 te Leiden, overl. leeft in 1696
3. Sara doop 22-03-1676 te Leiden, overl. 18/24-10-1676? te Leiden
4. Aeltje doop 28-03-1677 te Leiden, overl. voor 1697
5. Sara doop 07-04-1680 te Leiden, overl. 24/31-12-1757? te Leiden?
6. Elisabeth doop 27-07-1683 te Leiden, overl. voor 1684

Kinderen van Pieter Laurensz. van der Togt en Maria Jurris/Jeure/Jurijns/Jurriaansdr.

1. Laurens doop 13-12-1684 te Leiden, overl. voor 1687
2. Laurens doop 07-03-1686 te Leiden, overl. leeft in 1696
3. Salomon doop 08-01-1688 te Leiden, overl. voor 1696
4. Katrina doop 12-12-1688 te Leiden, overl. 26/06-01/07-1689? te Leiden?
5. Johannes doop 01-01-1690 te Leiden, overl. 21/27-01-1690? te Leiden?
6. Katharina doop 22-08-1691 te Leiden, overl. 31/08-06/09-1691 te Leiden
7. Hendrik doop 28-08-1692 te Leiden, overl. 20/27-09-1692 te Leiden
8. David doop 09-12-1693 te Leiden, overl. voor 1696

Kinderen van Pieter Laurensz. van der Togt en Catharina Klaas Cuijlings.

1. Katrijna doop 07-10-1696 te Leiden, overl. voor 1704
2. Joannes doop 02-01-1698 te Leiden, overl. na 1729
3. Susanna doop 29-11-1699 te Leiden, overl. 07-14-10-1780 te Leiden
4. Jakobus doop 23-08-1701 te Leiden, overl. na 1744, voor 1782
5. Catarina doop 04-11-1703 te Leiden, overl. na 1759
6. Rachel doop 31-01-1706 te Leiden, overl. 06/13-09-1727 te Leiden
7. Marijtje doop 03-04-1708 te Leiden, overl. 08/15-09-1708? te Leiden?
8. Geertruij doop 14-05-1710 te Leiden, overl. 01/08-12-1725 te Leiden

---

(Zie voor aansluiting generatie 09 Den Haan.)

Zoals zoveel gezinnen in deze familetak, had de goed gedocumenteerde familie Van der Togt bitter weinig bezittingen. Maar aan kinderen hadden ze geen gebrek. Sterker nog; de vader van dit gezin krijgt tweeëntwintig koters en dan ontbreekt er waarschijnlijk hier en daar nog eentje! Helaas blijft slechts een kwart in leven. Zo sterven zeven van de acht kinderen uit zijn tweede huwelijk voor ze tien jaar oud zijn, de meesten zelfs binnen enkele jaren na hun geboorte. Dochter Susanna, die met Jan de Haan is getrouwd, komt uit het derde huwelijk van Pieter Louweris van der Togt.

Om bij het begin te beginnen: vader Pieter is rond 1644 in Leiden geboren. In 1668 huwt hij Lijsbeth Fransse, een meisje dat afkomstig is uit "Ouwertschie" (Overschie?). Binnen een jaar komt hun eerste dochter ter wereld. Ze overlijdt jong, net als twee andere zusjes. Het volgende kind is Abraham. Bij hoge uitzondering is bekend dat deze jongen geestelijk gehandicapt was. Hij werd wel volwassen en verder groeit nog hun dochter Sara op.

KO T82, 20-07-1668.

Pieter Lourisz. [v.d. Togt], jongeman van Leijden, greijnwercker, wonende in de Barbersteech, geassisteerd met Jacob Lourisz., sijn broeder, wonende in de Nieuwe Loijerstraet, huwt met Lijsbeth Fransse, jongedochter van Ouwertschie, wonende op de Middelstegraft, geassisteerd met Appolonia Snarcx, haer bekende mede Nieuwe Loyerstraet.

NH-doopboeken. Kinderen van Pieter Laurensz/Louris van der Togt en Lijsbeth Fransdr.

- 28-04-1669 Grietje, LK, getuigen Lodewijk Willemsz., Annetje Willemsz., Maartje Remeusdr.
- 22-03-1676 Sara, HK, getuigen Lodewijk Ardinois en Maertie Laurens.
- 28-03-1677 Aeltje, MK, pa en Ma: Pieter Lares en Catrijn Fransdr., getuigen Aeghe Teunisd. (Aant.: vermoedelijk KO T82.)
- 07-04-1680 Sara, LK, getuigen Lodewijk Ardinois en Maria van der Tocht.
- 27-07-1683 Elisabeth, HK, getuigen Jacob Lottere en Aaltje Smit.

Vijf maanden na de geboorte van het laatste kind volgt de voogdijregeling voor Abraham en Sara. Lijsbeth Fransse kan in het kraambed overleden zijn.

Weeskamer voogdijboek I194.

Jacob van der Togt ende Jan van der Togt, beijde Saeijswerkers, ende oomen, sijn voogden gestelt over Abraham, oudt 12 ende Sara, oudt 4 jaaren, off elk daer omtrent, naergelate weeskinderen van za: Elisabeth Frans dr., gewonnen bij Pieter van der Togt. Comparerende hebben de voogdije aengenomen ende eedt gedaen, aen van samen Huijfel en Marken, op den 20 deceb: 1683. De Sp boedel is ten selven dage bij Weesm^{en} gerepud^t.

Jan heeft dringend een vrouw nodig om het huishouden te runnen en zijn kinderen te verzorgen. Die vindt hij blijkbaar al snel via een buurtbewoonster. Zijn tweede vrouw is nog niet eerder gehuwd en zal al gauw ruim tien jaar jonger zijn geweest dan hijzelf. Zij krijgen nog eens acht nakomelingen, waar de moeder blijkbaar zeer slecht voor zorgt.

KO Y147v, 11-12-1683.

Pieter van der Tocht, weduwnaar van Lijsbeth Frans, wonende in de Kaerse-makerstraet, geassisteerd met Jacob van der Tocht, zijn broeder in de Loyerstraet, huwt met Marijtje Jurris, jongedochter van Leijden, wonende in de Craijerstreaet, geassisteerd met Teuntie Jans, haer bekende in de Kaerse-makerstraet.

NH-dopen. Kinderen van Pieter Laurensz. van der Togt en Maria Jurris/Jeure/Jurijns/Jurriaansdr.

- 13-12-1684 Laurens, PK, (ma Maria Jansdr.), getuigen Hendrik Michielsz., Barbera Moor.
- 07-03-1686 Laurens, HK, getuige Teuntje Jans.
- 08-01-1688 Salomon, HK, getuigen Jacob Louris van der Togt en Francijntgen Jans.
- 12-12-1688 Katrina, HK, getuigen Jakob Jurijns en Maria Hendriksdr.
- 01-01-1690 Johannes, HK, getuige Maria Hendriks.
- 22-08-1691 Katharina, PK, getuige Willemijntje Wintgers.
- 28-08-1692 Hendrick, HK, getuigen Hendrik Gerritse en Katrijn Rommelis.
- 09-12-1693 David, PK, getuige Mary Louwerisdr. van der Togt.

In 1696 moet wederom een voogdijregeling voor de half-weesjes worden getroffen. Gemakshalve staan ook de kinderen uit het eerste huwelijk van Pieter op naam van zijn tweede vrouw Maria Jurianus. Alleen zoon Laurens heeft de verzorging van zijn eigen moeder Maria doorstaan.

Weeskamer voogdij K218v.

Lodewijk Ardenois, laeckenwercker, oom, ende Johannes van der Tocht, saijwerker, neeff, sijn vooghden gesteld over Abraham 25 doch sijn sinnen niet machtigh, Lauwerens 10, Sara 16 jaeren ofte ider daeromtrent naergelaete weeskinderen van Maeria Jurrianus, gewonnen bij Pieter Lauwerisz. van der Tocht, Compareerende hebbende voogdije aengenomen ... 6 januari 1696. Zoon Abraham is weliswaar qua leeftijd volwassen, maar omdat hij geestelijk gehandicapt is, wordt hij toch ook genoemd. Hij heeft vast toezicht nodig. Abraham was misschien niet dermate ernstig in de war dat hij geen eenvoudig werk kon verrichten. Pas wanneer een geestelijk gehandicapte totaal onhandelbaar was (of als een welgestelde familie van iemand af wilde) werd die persoon in het *dolhuis* opgenomen. De "verzorging" beperkte zich tot het allernoodzakelijkste: onderdak, eten, drinken en een zeldzame wasbeurt. De harde maatschappij was op arbeid en kostwinning gericht en wie niet mee kon komen, mocht slechts op een greintje barmhartigheid rekenen.

Wederom hertrouwt Pieter weer een nog jonge vrouw. Ze heet Catharina Kuijlings en scheelt waarschijnlijk slechts enkele jaren in leeftijd met zoon Abraham. Nu volgen nog eens acht kinderen.

KO BB130v, 23-12-1695.

Pieter van der Togt, weduwnaar van Marij Jurris (1 kind), wonende op de Uijtterstegraft, geassisteerd met Lodewijk Ardenoys, fijn fwager, wonende in de Kaersemaekerstraet, huwt met Catarina Cuijlings, geboren Aelen, jongedochter, wonende op de Uijtterstegraft, geassisteerd met Elsje Hartmans, bekende, mede aldaar.

Kinderen van Pieter Laurensz. van der Togt en Catharina Klaas Cuijlings.

- 07-10-1696 Katrijna, LK, (ma: Katrijna Klaas), getuigen Hendrik Gerrits en Katrijn Gerrits.
- 02-01-1698 Joannes, HK, (ma: idem), getuigen Jan van Leeuwen en Trijntje van Leeuwen.
- 23-08-1701 Jakobus, HK, (ma: idem), getuigen Jakob van Peenen en Maarte Molenaar.
- 04-11-1703 Catarina, PK, (ma: idem), getuige Catarijn Rommelis.
- 31-01-1706 Rachel, HK, (ma: idem), getuigen Abraham Mooten en Susanna Jans.
- 03-04-1708 Marijtje, HK, (ma: idem), getuigen Jan van Rhijn en Marijtje Jonas.
- 14-05-1710 Geertruij (Bedendag), LK, (ma: Katarijn Kuilin), getuige Geertje Jans.

Fiche Hooglandse kerk nr. 169.

- 29-11-1699 Sufanna, HK, kind van Pieter Lauwerijckz: en Catharina Claefen, getuigen Abraham Moote en Susanna Jans.

Moeder Catharina blijkt een stuk taaier te zijn dan haar voorgangsters. Zij wordt in elk geval een jaar of zeventig oud. Pieter is al bejaard wanneer eindelijk als eerste kind Susanna, zeventien jaar oud, met Jan de Haan trouwt. Haar iets oudere broer huwt enkele maanden later. Deze twee kinderen gingen redelijk jong het huis uit. In het jaar 1717 wonen Abraham en Sara (37 jaar) misschien nog thuis. Zij is vermoedelijk de Sara van der Togt die in 1724 huwt.

Susanna van der Togt en Jan den Haan Jr	06-02-1717	GG163	1 ^e
Susanna van der Togt en Johannes Poppesijn	19-07-1732	LL234	2 ^e
Johannes van der Togt en Marijtje Kortwijn	03-07-1717	GG201v	
Sara van der Togt en Jan Salomonse, jr.	07-04-1724	II224	
Jacobus van der Togt en Anna Robberts	15-04-1724	II227v	
Catharina van der Togt met Abraham Gijsman	07-03-1727	K46	

KO 06-02-1717.

Jan den Haan de Jonge, Droogscheerder, jongeman van Leijden, wodende op de Middelstegraft, vergezeld met Jan de Haan, sijn vader, wonende als vooren, met Susanna van der Togt, jongedochter van Leijden, wonende op de Uijtterstegraft, vergezeld met Catharina Gulings, haar moeder, wonende als vooren.

KO 03-07-1717.

Johannes van der Togt, schrobbelaer, jongeman van Leijden, woond op den Uijtterstegracht, geassisteerd met Pieter van der Togt zijn vader, woond alsboven, huwt met Marijtje Kortwijn, jongedochter van Leijden.

KO 07-04-1724.

Jan Salomonse de Jonge, opperman, huwt met Sara van der Togt, jongedochter van Leijden, wonende op de Nieuwe Voldersgracht, in de Steenhouwerspoort, vergezeld met Catharina Claas, haar schoon[=stief-?]moeder, wonende op de Uijtterstegracht in de Drieguldenbierspoort.

KO 1724.

Jacob van der Togt, droogsch., jongeman van Leijden, wonende op de Uijtterstegracht, vergezeld met Pieter van der Togt, zijn vader, wonende als vooren, huwt met Anna Robberts, jongedochter van Leijden.

RI-register 1727.

Abraham Gijsman, jongeman van Leijden, droogscheerder, wonende op de Uijtterstegracht, geassisteerd met Jan Gijsman zijn vader in de Suyt Rundersteegh, huwt met Catharina van der Togt, jongedochter van Leijden, wonende op de Uijtterstegracht, geassisteerd met Catharina Kuelens, haar moeder, woonende alsvooren.

Marge: 't je gebod den 8 maart 1727, t ije gebod den 15 dito, t iije gebod den 22 dito. Gertrout voor D.D. H.H. ren Dirk De Raad @ Mr Nicolaas van Tol schepenen op den 22 maart 1727. [Waarschijnlijk bestaat er geen verband met de familie Geestman, zie Poptie-tak.]

KO 1732.

Johannes Poppesijn, lakenw., jongeman van Leijden, woonende in de Vestestraat, geassisteerd met Johanna Kriek, zijn moeder, woonende als vooren, met Susanna van der Togt (3 kinderen), weduwe van Jan den Haan, woonende op de Middelstegracht, geassisteerd met Catharijn Kuune, haar moeder, woonende alsvooren ende Stijntje de Somer, haar goede bekende, woonende alsvooren.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Jakob van der Toght en Anna Robberts zijn o.a. in:

1725 Pieter van der Toght, Katrijn Klaes.

1730 Jan van der Toght, Marijtje Kortewijle.

Tot en met 1745 dopen van hun kinderen gezien.

In NH/RK-doopboeken op patroniem Salomons geen kinderen meer gezien. In verband met Sara's leeftijd is dat vrij logisch. In NH-doopboeken ook geen kinderen van zoon Johannes, gehuwd met Marijtje Kortewijn aangetroffen.

Overigens is in 1717 een Sara van der Togt samen met anderen opgepakt en veroordeeld tot vier dagen hechtenis op water en brood, wegens bedelarij. Het is goed mogelijk dat de bejaarde Pieter niet meer zo makkelijk aan werk kon komen, terwijl hij nog voor verschillende kinderen de kost moest verdienen. Ongetwijfeld konden ook zij hun steentje bijdragen aan het gezinsbudget, maar ruim hadden ze het niet.

H.M. van den Heuvel, Crimineel Vonnisboek, vermelding: 34, 43; 28-05-1717. Togt van der, Sara. Bedelarij. Straf: vier dagen hechtenis, water en brood.

Crimineel Klachtboek nr. 43, 28-05-1717 is het vonnis over een groep van een stuk of tien bedelaars, waaronder Sara van der Togt. Geen speciale aanwijzingen.

Gezien de grote kinderschare die ook Abraham Gijsman en Catharina van der Togt verwekken, lijkt het wel goed te zitten met hun huwelijksleven. Zoals te verwachten was, vertoont de hervormde familie van Catharina zich niet in de paapse kerk van haar man.

RK-doopgetuigen bij de kinderen van Abraham Gijsman en Catharina van der Togt zijn in:

1724, 1726, 1728, 1729, 1732, 1734, 1736, 1737, 1739, 1741 en 1743 (w.s.) n.v.t.

Echter, in 1760 blijken zij toch weinig genegenheid meer voor elkaar te voelen. Sterker, ze zullen geregeld flink bonje gehad hebben en daarom achtten ze het raadzaam om gescheiden van elkaar verder te leven. Wie weet heeft hun verschillende geloofsovertuiging hen parten gespeeld. In elk geval zal de gemeenschap hun gemengde verbintenis afkeurend beoordeeld hebben. De kinderen kunnen dan gelukkig wel al voor het grootste deel op eigen benen staan en zelf de kost verdienen. Na bijna 33 jaar huwelijk vindt de scheiding plaats.

(Standaardtekst) scheiding. Akte E71.

Comp^{den} voor de Heeren Mr Jacob Heijns en Mr Maarten Marcus, als comiesfen uit het midden van de h.h. schout en Scheepenen ten deefen gecommiteert Abram Gijsman ter eenre en Catharina van der Togt deffels huisvr. ter andere sijden. Te kennen geevende hoe dat tusschen haar Comparanten niet was die Liefde en eenigheijd als tusschen egte Luiden wel werd gerequireert, ende daaromme (omme alle verdere verwijderingen en onlusten voor te komen) te rade waren geworden op approbatie van de H.H. Schout & Scheepenen defer stad te separeren van tafel, bedde & bijwooninge, op de volgende conditien, namentlijk dat ijder van de Comparanten na hun fal neemen fijnen ofte haare kleederen zoo linnen als wolle tot ijders lijve en gerijve behoorende. Dat voorts de schulden en lasten, welke de comparanten mogte hebben, bij ijder van hun comparanten voor den geregte helffte fullen moeten werden gedraagen en betaalt. Dat de fschulden ende lasten na het pasfeeren deefes te maken, betaalt & gedraagen zullen moeten werden bij den geenen die defelve fal heben gemaakt, zonder dat den een voor den ander dienaangaande aangeprooken geincommedeert, veelmin geexecuteert zal mogen werden, waaromme zij comparanten versogten dat deefe na gewoont & den volke mogte werden bekent gemaakt, ende afgelezen ende bij de heeren Schout en Scheepenen defer stad geapprobeert en condemnatie gedecerneert mogte werden. Actum den 15en January 1760. [De bovenstaande regeling wordt op 21-01-1760 geapprobeerd.]

Anna Robberts overleeft haar echtgenoot Jacobus van der Togt en in 1781 wordt ze hoogbejaard in het Cecilia Gasthuis voor het bescheiden bedrag ad f 2,30 per week opgenomen. Ze slijt daar het laatste half jaar van haar leven.

Archief Gasthuizen GA 58-3, pag. 86. marge: obiit den 12 oct. 1781.

Op den 25 april 1781 zal door de H^{rn} en Regenten van de Catharina en Ceciliagasthuijsen binnen Leiden in 't Cecilia gasthuijs ingenoomen worden de persoon van Anna Robberts, wedue Jacobus van der Togt, aldaar inbesteed door haar dogter Jannetje van der Togt dienstmaagd te Amsterdam, om in 't gemelde gasthuijs als ordinaar commensaal onderhouden te worden in eeten en drinken, havenis en gemak te doen, zo in ziekte als gezondheid, mits dat zij zal moeten werden ingebragt met bed, bulster en denzelven toebehooren: ook tot des inbesteedens lasten onderhouden worden in reeding en kleding, zo van linnen als wolle, tot haar lijve en bedde behoorende, zich ook tot der huisselijken orde bij de M^{rn}. Regenten alreede gesteld of nog te stellen onderwerpen, waar voor de M^{rn}. Regenten voornt. genieten zullen de somme van ses en veertig stuivers 's weeks en zal telkens een vierendeel jaars in voorraad betaald worden. Actum ter kamere van 't Catharina Gasthuis op den 23 april 1781.

dit merk x is gesteld
bij Anna Robberts, wedue S.C.
Jacobus van der Togt

Op den 23 april 1781 ontf. ¼ J versch: 25 Julij 1781 f 29:18:-:

[Dit houdt in: op 23-04-1781 ontvangen 1 kwartaal in vooruitbetaling.]

Op den 23 Julij 1781 ontf. ¼ J versch: 25 october 1781 f 29:18:-:

Gerefitueerd den 15 oct: 1781 2 weken 4:12. [vier guldens en twaalf stuivers]

Van dit hele grote gezin hebben slechts enkele kinderen hun sporen nagelaten. Pieter van der Togt en Catharina Kuijling worden vrij oud en krijgen nog een aantal kleinkinderen te zien. Alleen Susanna en Sara komen zeker in de buurt van de leeftijd die hun vader bereikt. De rest moet het doen met een notering op een trieste lijst van hoge kindersterfte.

Begraafboeken vanaf 1665 Van der Togt en patroniem Louweris.

- 19 jan. 1667 Louwerisz., Pieter kind van, Oranjegracht, HK.
- 18-24/10-1676 Lourensz., Pieter kind van, HK.
- 8-14/1-1679 Louris, Pieter, kind van, HK.
- 6-12/4-1681 Tocht, Pieter van der kind van, HK.
- 25/6-1/7-1689 Louris, Pieter, kind van, HK
- 21-27/1-1690 Louris, Pieter, kind van, HK.
- 31/8-6/9-1691 Louris, Pieter kind van, HK.
- 20-27/9-1692 Lourens, Pieter kind van, HK.
- 8-15/9-1708 Togt, Pieter van der kind van, Bolw.
- 19-26/9-1722 Johannes van der Togt, B.
- 8-15/5-1723 Togt, Pieter van der kind van, B.
- 1-8/12-1725 Geertruij van der Togt, B.
- 6-13/9-1727 Togt, Rachel van der, B.
- 5-12/6-1728 Togt, Pieter van der, B.
- 6-13/12-1732 Togt, Jacobus van der, B.
- 24-31/12-1757 Togt, Sara van der (wed. van Salomons), GB.
- Togt, Zusanna van der, wede van Johannes Poppesijn, Papegaaijs Bolwerk tussen 7 en 14 oct. 1780.

Het overlijden van Jacobus en Johannes tot 1811 niet in het Leidse begraafboek aangetroffen.

Er blijft verder nog één raadseltje over. Weeskamer voogdijboek S100 (achterkleinkinderen?). Johannes van der Togt en Abraham van Eijk, beide oomen zijn voogden gesteld over ... nagelaate kinderen van Teunis van der Togt, verwekt bij Engeltje Kortewijl, en meede erfgenaamen ab: intestato van wijlen hunne grootvader Jacobus van der Togt, den 10 junij 1795 binnen deeze stad overleeden. 3 julij 1795.

Zie ook pagina 186 in het boek "Huwelijk en gezin ..." van Donald Haks over hun langdurige echtscheidingsproces. Idem ORA.

Generatie 11 Van der Togt

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Lauweris G. [van der Togt]	Sara Jacobs [de Wever]
Geboren:	circa 1605 te Gouda (der Goude)	circa 1605 te Leiden
Overleden:	voor mei 1653	na 1666
Geloof:	NH	NH
Adressen:	Uijtterstegraft (1638)	Langegraft (1627), Uijtterstegraft (1638), Koenesteech (1653), Baelstraet (1667)
Beroepen:	Fusteinwerker (1638), noot-hulp van de bierdragers (tot mei 1653)	Huisvrouw
Vader:	Gabriel Louriszn. van der Togt	Jacob/Jacques [de Wever]
Moeder:	Margen Mychiels	Rachel van der Walle
Huwelijk:	15-09-1638 ondertrouw te Leiden [PK 03-10-1638]	

Kinderen

1. Jacobus doop 18-09-1639 te Leiden, overl. na 1682
2. Johannes doop 28-02-1641 te Leiden, overl. na 1688
3. Pieter doop ca 1644 te Leiden, overl. 05/12-06-1728 te Leiden
4. Maria doop 03-09-1645 te Leiden, overl. na 1679
5. Rachel doop 05-08-1649 te Leiden, overl. na 1652

Kinderen van Lauris en Juditgen Jacobs.

1. Maria doop 03-09-1634 te Leiden, overl.

Kinderen van Christiaan Hasebaert en Sara Jacobs [de Wever] (haar eerste man).

1. Rachel doop 20-04-1628 te Leiden, overl.
2. Sara doop 28-07-1630 te Leiden, overl.
3. Josintgen doop 05-12-1632 te Leiden, overl.
4. Abraham doop 08-03-1635 te Leiden, overl.

Lauweris Gabriels van der Togt is de vader in dit gezin en hij komt uit het zeer nabije oosten, namelijk uit Gouda. Deze stad wordt bedoeld met "der Goude". De moeder heet Sara Jacobs "de Wever" en is als kind van uit het zuiden afkomstige ouders in Leiden geboren. Lauweris en Sara trouwen te Leiden in 1638, en daarbij blijkt dat beiden al een eerder huwelijk achter de rug hebben.

Het eerste huwelijk van Laurens met Juditgen Jacobs heb ik niet in Gouda gevonden. Daaruit is in Leiden in elk geval één kind geboren.

NH-dopen kind van Laurens Gabriels van der Togt en Judith Jacobs.

- 03-09-1634 Maria, HK, getuige Maritgen Michiels.

Sara is een weduwe van begin dertig. Zij huwde in 1627 te Leiden eerst met Christiaan Haselert of Hasebaert uit Vlaanderen en kreeg vier kinderen.

KO 04-05-1627, K42v.

Christiaan Haselert, van Eecke in Vlaanderen, saeijwercker, wonende in de Claresteech, geassisteerd met Hendrick Hellino, zijn neef, wonende op de Langegraft en Moijses Jacobsz., aldaar, huwt met Sara Jacobsdr., jongedochter van Leijden, wonende op de Langegraft, geassisteerd met Rachel van der Walle, haer moeder, mede aldaer.

NH-doopboek, kinderen van Christiaan Hasebaert en Sara Jacobs (moeder steeds niet vermeld).

- 20-04-1628 Rachel, HK, getuigen Moses Jacobsz., Rachel van der Walle, Christijntgen Vereecke.

- 28-07-1630 Sara, HK, getuigen Jan Jacobsz. en Rachel van der Walle.
- 05-12-1632 Josintgen, HK, getuigen Heijndrijck Hellingh, Rachel van der Walle.
- 08-03-1635 Abraham, HK, getuigen Abraham van Mullem, Christiaen Bodaert, Maijcken van Mullem.

Van haar man en hun kinderen heb ik op zijn achternaam geen begraafgegevens gezien, maar wellicht zijn ze in het jaar 1635 aan de pest bezweken. Na het overlijden van haar man, hertrouwt Sara tien jaar na het vorige huwelijksfeest met Louris Gabriels. Zij krijgen samen nog vijf kinderen, die net als de voorgaande vier allemaal in de Hooglandse kerk zijn gedoopt. Op één na wel te verstaan, want Pieter is rond 1644 geboren, maar van hem ontbreekt de doopregistratie volgens de klapper.

*KO M51vd, 15-09-1638 in patroniemenboek.
Laurens Gabrielsz., fusteiinwerker, weduwnaar van Juditgen Jacobs, wonende op de Uijterstegraft, geassisteerd met Gabriel Louriszn; zijn vader mede aldaer, huwt met Sara Jacobs, weduwe van Christiaen Hasebaer, wonende op de Uijterstegraft, geassisteerd met Rachel van der Walle, haer moeder, wonende op de Oude Cingel. [PK 03-10-1638 getrouwd]*

NH-doopboek patroniemen, kinderen van Laurens van der Togt en Sara Jacobs.

- 18-09-1639 Jacobus, HK, getuigen Arent Gabriels, Jan Jacobs, Susanna Hendricks en Rachel van Walle.
- 28-02-1641 Johannes, HK, (ma: -), getuigen Jan Jacobsz., Rachel de Wever, Margriete Henemans.
- 03-09-1645 Maria, HK, getuigen Jacob Gabrielsz., Rachel van der Valle, Katelijn Blafe.
- 05-08-1649 Rachel, HK, getuigen Jacob Gabrielsz en Catalina Claesdr.

Laurens is een fusteinwerker. Deze stof wordt niet meer gemaakt. Het was een stevig geweven stof van linnen en katoen met fijnen kamwol. Naast effen stoffen, bestonden er ook gestreepte, geblokte en geruite stukken. Fustein was vooral geschikt voor wambuizen (een soort vesten zonder mouwen voor mannen). Laurens is een textielarbeider en het gezin woont in een uitgesproken lakenwerkersbuurt. Tussen de doopgetuigen staan meerdere verwanten van Laurens en Sara Jacobs. Vooral de moeder van Sara is beslist graag van de partij. Uit dit huwelijk groeien in elk geval vier van de vijf kinderen op.

In mei 1653 blijkt dat Laurens is overleden. Hij wordt ongeveer vijftig jaar oud en laat zijn tweede vrouw met vijf kinderen tussen de vier en veertien jaar oud achter. Zijn broers Arent en Jacob nemen de voogdij op zich. Laurens werkt tot voor zijn overlijden, net als zijn broers, bij een brouwerij. Vlak na aankomst in Leiden waren hij en in ieder geval zijn broer Jacob werkzaam in de textielnijverheid. Om de een of andere reden zijn ze drastisch van vak veranderd, wat toch niet zo vaak voor kwam.

Sara Jacobs (de Wever) hertrouwt in 1653, maar krijgt geen kinderen meer.

Weeskamer voogdijboek E189v.

Arent ende Jacob Gabriels-foonen bejide brouwerf-knechts, oomen, fijn voogden gestelt over Jacob out xiiij, Jan xiiij, Pieter vj, Maria viij, ende Rachel iiij jaren, all off daer omtrent, nagelate weefkinderen van za: Louris Gabrielszn in fijn leven noot-hulp van de Bierdragers, gewonnen bij Sara Jacobsdr. Comp. hebben den voogdije aengenomen en op xix mejj @no 1653 aen Heren Weesmeesteren den eedt gedaen. Den voorn. boedel is ten zelve dage gerepudieert.

KO O337, 08-05-1653.

Jan van der Cappelle, weduwnaar van Grietge Teunis, wonende in de Koenesteech, geassisteerd met Sarel van Hese, zijn bekende, Koenesteech, huwt met Sara Jacobs, weduwe van Louris Gabriels, wonende Koenesteech, geassisteerd met Ariaentge Huygen, haar bekende, bij de Sijlepoort.

Sara Jacobs en Laurens hebben ongetwijfeld goed voor hun kroost gezorgd. Vier kinderen zijn lakenwerker of ze trouwen met iemand uit dezelfde beroepssector. Zij zorgen voor heel wat latere naamdragers.

Jacob Lourisz. en Franchijntgen Jans	Q4vd	08-02-1657	
Jan Lourisz. van der Tocht en Apollonia Snarckx	S97	01-05-1665	1 ^e
Jan Lourisz. van der Tocht en Teuntge Jans.	W201	06-03-1676	2 ^e
Maria Laurens [van der Togt] en Lodewijk Lardinois	T36	27-01-1667	
Pieter Lourisz. en Lijsbeth Fransse	T82	20-07-1668	1 ^e
Pieter Laurens van der Tocht met Marijtje Jurris	Y147v	11-12-1683	2 ^e
Pieter van der Togt en Catarina Cuijlings	BB130v	23-12-1695	3 ^e

KO 1657.

Jacob Lourisz [van der Togt], saeiwercker, jongeman van Leijden, wonende op de Langegraft, geassisteerd met Arent Gabrielsz., zijn oom, wonende op de Uijtterstegraft, huwt met Francijntgen Jans, jongedochter van Leijden.

KO 1665.

Jan Lourisz. van der Tocht, saaiwerker, jongeman van Leijden, jongeman, wonende in de Gortstraet, geassisteerd met Jacob Lourisz. van der Tocht, zijn broeder in de Loijerstraet, huwt met Apollonia Snarckx, weduwe.

KO 1667. Waalse kerk, patroniemen.

Lodewijk Willemsz. [Lardinois], lakenwerker, geboren te Leijden, huwt met Marija Lourijs [van der Togt], jongedochter van Leijden, woont in de Baetstraet, geassisteerd met Sara Jacobs, haar moeder, wonende mede aldaar.

KO 1668.

Pieter Lourisz. [v.d. Togt], greijnwercker, jongeman van Leijden, wonende in de Barbersteech, geassisteerd met Jacob Lourisz., sijn broeder, wonende in de Nieuwe Loijerstraet, huwt met Lijsbeth Fransse, jongedochter van Ouwerschie, wonende op de Middelstegraft, geassisteerd met Appolonia Snarckx, haer bekende mede Nieuwe Loyerstraet.

KO 1676.

Jan Lourisz. van der Tocht, weduwnaar van Apolonia Snarckx, wonende in de Kaersemaeckerstraet, geassisteerd met Jacob Lourisz. van der Tocht, sijn broeder in de Nieuwe Loijerstraet, huwt met Teuntge Jans, jongedochter van Rees.

KO 1683.

Pieter van der Tocht, weduwnaar van Lijsbeth Frans, wonende in de Kaersemaeckerstraet, geassisteerd met Jacob van der Tocht, zijn broeder in de Loyerstraet, huwt met Marijtje Jurris, jongedochter van Leijden, wonende in de Craijerstraet, geassisteerd met Teuntie Jans, haer bekende in de Kaersemaeckerstraet.

KO 1695.

Pieter van der Togt, (1 kind), weduwnaar van Marij Jurris, wonende op de Uijtterstegraft, geassisteerd met Lodewijk Ardenoys, sijn fwager, wonende in de Kaersemaeckerstraet, huwt met Catarina Cuijlings, jongedochter van Aelen, wonende op de Uijtterstegraft, geassisteerd met Elsjie Hartmans, bekende, mede aldaar.

Huwelijken van kinderen Hasebaer/Haselaer niet aangetroffen.

NH-patroniemoopboek: getuigen bij Jacob Lourisz. en Franchijntgen Jans zijn o.a. in:

1658 Lijsbeth Deckers, Wijve Alberts.

1660 Arent Gabrielsz., Sara Jacobs, Wijve Aelberts.

1661 (ma ingevuld) Jan Lourisz., Sara Jacobs.

NH-doopgetuigen bij kinderen van Johannes van der Tocht en Apollonia Snacks zijn in:
1665 Arent van der Tocht, Sara Jacobs en Jacomijntgen Dumeere.
1667 Maria Lauris en Hille Henricx.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Jan van der Togt en Teuntje Jansdr. zijn o.a. in:
1677 Pieter Laurensz. van der Togt en Lijsbeth Frans dr.
1679 Francijntje Jans.
1684 Pieter Arents en Jannetje Jans.
1689 Josias Lote en Trijntje Beitel.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Lodewijk Lardinois en Maria Laurens [van der Togt] zijn in
1678, 1679 en 1681 onbekenden.

Voor een kind uit het eerste huwelijk van zoon Jan staan twee ooms van vaderszijde garant als
voogden. Jan aanvaart zelf in 1722 de voogdij over een kleinkind.

Weeskamer voogdijboek H200.

Jacob van der Togt, Saeijwerker, oom en Pieter van der Togt, greijnwerker, meede oom, zijn
voogden gesteld over ..., nagelate weeskint van za: Appolonia Suarkieks, gewonnen bij Johan van
der Togt... Regeling circa 9 maart 1676.

Weeskamer voogdijboek M190.

Betreft kinderen van Sara van der Togt, gehuwd met Blommendael, grootvader is Johannes van
der Togt, saywerker, mei 1722.

Al deze mensen waren eenvoudige lieden zonder veel geld, bezittingen of indrukwekkende
functies. Ze halen geen rare streken uit blijkens het Criminele Vonnisboek, maar gaan gewoon op
in de massa.

Generatie 12 Van der Togt

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Gabriel Laurens [van der Togt]	Margen Mijchiels
Geboren:	ca 1580 te Gouda	ca 1580 te Ieper (België)
Overleden:	na 1638, w.s. in 1642	na 1654
Geloof:	NH	NH
Adressen:	Gouda	Ieper en Gouda
Beroepen:	Onbekend	Huisvrouw
Vader:	Laurens. [van der Togt]	Mijchiel ...
Moeder:		
Huwelijk:	24-04-1610 te Gouda	

Kinderen

1. Laurens doop ca 1605 te Gouda, overl. voor mei 1653 te Leiden?
2. Aend doop ca 1606 te Gouda, overl. na 1664 te Leiden?
3. Jacob doop ca 1608 te Gouda, overl. na 1654 te Leiden?

Louris had zeker twee broers: Jacob en Arent. Zij en hun ouders Gabriel Louris en Margen Mijchiels zijn voor of in 1631 vanuit het oosten naar Leiden gekomen. Jacob huwde met een vrouw uit een dorpje dat op de route naar Leiden ligt. De ouders trouwen in Gouda.

*Gouda 24-04-1610, folio 250r (De enige Gabriel Laurens).
Gabrijel Louwerijffs. [van der Togt] van der Goude met Margen Mijchgiels van Iperen. Getrouwt op den 16 maijns. Ontfangen den eerften maye.*

Gouda

In Gouda geen huwelijk van Laurens Gabriels in de St. Janskerk aangetroffen, ook niet op Judith Jacobs in de index. De doopboeken beginnen in 1625. Geen gegevens in het Geref. doopboek of het Waalse doopboek vanaf 1625 op Gabriel Laurens of Laurens Gabriels of v.d. Togt. Op naam v.d. Togt in dopenindex St. Janskerk zelfs helemaal geen enkele bekende naam van pa, ma of getuigen gezien. Geen Gabriel Laurens bij de begravenen volgens index. Geen huwelijk Arent Gabriels in de St. Janskerk. Idem Poorterboek en gildenarchief-indexen. Idem index erfaters successie 1630-1812, evenmin op v.d. Togt van toepassing.

De stad Gouda heeft net als Leiden welvaren en armoede gekend. Gelegen bij de samenvloeiing van de Gouwe en de Hollandse IJssel fungeerde Gouda als belangrijk kruispunt op enkele handelsroutes. De markt trok veel volk aan en was van belang voor de hele omringende omgeving. Qua omvang was Gouda een stuk kleiner dan Leiden. Rond 1750 woonden er nog altijd niet meer dan twintig duizend mensen. Gabriël van der Togt en Margen Mijchiels vertrokken tijdens een periode waarin de toen voornaamste sectoren daar: de bierbrouwerij en de lakennijverheid allang op hun retour waren. De touw- en garenfabricage bloeiden wel op, maar boden waarschijnlijk niet genoeg werk voor iedereen. Rond 1620 kwamen de eerste pijpmakers die in latere decennia aan een flinke groep mensen werk verschafte. Tegen die tijd was de familie Van der Togt reeds vertrokken naar Leiden.

Leiden

Eenentwintig jaar na de huwelijksvoltrekking van de ouders, woont het paar vermoedelijk samen met hun zoons in Leiden en vraagt Gabriel het poorterschap van de stad aan. Na voldoening van drie gulden en zes stuivers en het uitspreken van de eed hoort hij er helemaal bij. Tenminste als hij de "ware" onderstaande Gabriël is.

Poorterboek fol. 206, fiche 51.

Marge: Onfs. iij gl vj st.

Gabriel Lourisf. faeij of fufteijndrapijer van Goude, is opte getuycheniffe @ onder de borch tochte van Adriaen de Geter vachteplooter, & Gillus van Bieftaf fufteijntpier als poorter defer stede aengenomen den iij^e Augufty @no 1631.

In 1638 stappen Laurens en Jacob kort na elkaar in het huwelijksbootje. Zij krijgen allebei zeker zes kinderen waarvan opa Gabriël alleen de oudste telgen ziet. Hij wordt (waarschijnlijk) in 1642 in de Hooglandse kerk begraven. Zijn laatste adres ligt in een toen recente stadsuitleg, genaamd de Nieuwe Stad.

Laurens Gabriels [van der Togt] en Juditgen Jacobs	ca 1630 te ...	
Laurens Gabriels [van der Togt] en Sara Jacobs [de Wever]	15-09-1638	M51vd
Jacob Gabriels [van der Togt] en Wijvetgen Aelbertsdr.	16-12-1638	M67

Van Arent Gabrielsz. heb ik niets bij dopen en huwelijken gevonden.

KO 1638.

Laurens Gabrielsz., fustejnwerker, weduwnaar van Juditgen Jacobs, wonende op de Uijtterstegraft, geassisteerd met Gabriel Louriszn; zijn vader mede aldaer, huwt met Sara Jacobs, weduwe van Christiaen Hasebaer, wonende op de Uijtterstegraft, geassisteerd met Rachel van der Walle, haer moeder, wonende op de Oude Cingel. [PK 03-10-1638 getrouwd]

KO 1638.

Jacob Gabrielsz., vachteploter, jongeman van der Goude, wonende op de Uijtterstegraft, geassisteerd met Gabriel Louriszn., zijn vader, en Aelbert Jacobszn. zijn toekomstige vader, huwt met Wijvetgen Aelbertsdr. uit Hazerswoude.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Jacob Gabriels [van der Togt] en Wijve Aelberts zijn in:

1639 Gabriel Laurens, Weijntjen Aelberts

1641 Trintien Pieters.

1647 Sara Jacobs.

1648 Laurens Gabriels, Jannetgen ...

1651 Arent Gabrielsz., Maertie Michiels.

1655 Elias Salomons, Maertie Michiels.

Begraafboek Leiden

- 10 Oct. 1642 Gaberel Louwerse, Nwe Stadt, HK.

Margen Mijchiels kwam uit Ieper in het huidige België, maar Gabriël, wiens zonen zich Van der Togt gingen noemen, zal vast een echte Hollandse jongen geweest zijn. Hij is daardoor zowaar lid van een minderheid in de hier besproken tak.

Generatie 11 Van Maele

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Sijmon Benjamijsz. van Maele	Sijntge Planson
Geboren:	ca 1640 te Delft	ca 1635 te Hondschoote
Overleden:	na 1669 te Leiden?	na 1673 te Leiden?/voor 1693
Geloof:	NH	NH
Adressen:	Leiden: Doelgraft (1672)	Wielmaeckersteech (1661), Cellebroedersgraft (1672)
Beroepen:	Saaiwerker (1672)	Huisvrouw
Vader:	Benjamin van Maele	Steven Planson
Moeder:		Jannetje Joris
Huwelijk:	08-02-1672 te Leiden ondertrouw	

Kinderen

1. Magdalena doop 13-11-1672 te Leiden, overl. na 1699
2. Pieterella doop 25-10-1674 te Leiden, overl.

Kinderen van Sijntge Planson en Jan Rabout

1. Jannetie doop 21-03-1662 te Leiden, overl. voor 1668
2. Maria doop 28-02-1664 te Leiden, overl. na 1702
3. Abraham doop 19-11-1665 te Leiden, overl. voor 1720
4. Jannetje doop 04-05-1667 te Leiden, overl.
5. Lijsbeth doop 07-04-1670 te Leiden, overl. na 1707

Via generatie 09 Den Haan loopt de tak naar Van der Togt en via generatie 10 Den Haan komen we uit bij de familie Van Maele. Ook nu komen de ouders uit het zuiden, zij het niet allebei zo ver als de meeste anderen. De vader komt uit Delft, een plaats die wel meer bruiden en bruidegoms "uitwisselde" met Leiden. De moeder komt uit een plaats die hoegenaamd ontvolkt raakte: Hondschoote, eens een levendig stadje, nu soms niet eens meer genoemd op een landkaart. Symon Benjamijszn. van Maele en Sijntge Planson vertegenwoordigen het ouderlijk paar in deze eenakter.

Sijntge komt uit een enigszins welgestelde familie. Voordat ze met Sijmon trouwt, heeft ze al een huwelijk achter de rug met Jan Rabout. Ze is in 1661 nog een jongedochter en wordt Jan's derde vrouw. Het huwelijk krijgt een wat voornaam karakter, omdat het voltrokken wordt in Leidschendam.

KO Q360 02-02-1661 Waalse kerk.

Jan Robau [Rabout], weduwnaar van Magdaleentge Tybault, wonende op de Marendorpfe Achtergraft, geassisteerd met Franchoijs del Forterije, zijn schoonvader, wonende in de Colfmaeckersteech, huwt met Josijntje Stevens [Planson], geboren te Hontfchoten, jongedochter, wonende in de Wielmaeckersteech, geassisteerd met Mary Rozee, haer behoud moeder, mede aldaar. Sijn aen den Leijtschendam getrouwt volgende attestatie van ds. Georgius de Man, predicant aldaer, den 3:3:1661.

Sijntge schenkt Jan vijf kinderen die allemaal in de Hooglandse kerk naar het doopfont worden gedragen. Na ongeveer tien jaar huwelijk overlijdt Jan, zijn vrouw met zeker drie kinderen en twee kleine huisjes in de Bakkersteeg achterlatend.

NH-dopen kinderen van Josijntje Stevens [Planson]/Plantsoen/Plansoen en Jan Robau/Raubouw/Robout/Rabout.

- 21-03-1662 Jannetie, HK, getuigen Claes Bartelsz. en Marij Plantsoen.
- 28-02-1664 Maria, HK, getuigen Charle Plantsoen, Barbara Plantsoen en Maria Le Croix.
- 19-11-1665 Abraham, HK, getuigen Steven Plancoen, Maria Plancoen, Margriete Plateel.

- 04-05-1667 Jannetje, HK, getuigen Steven Plansoen, Marij Plansoen, Catrina Barre.
- 07-04-1670 Lijsbeth, HK, (ma: Cijntje) getuigen Philip van de Castele, Marij Plantsoen

Bonboek Jan de Rabault gehuwd met Josijntje Planson. Koper 1667, verkocht door erfgenamen 1692. Zuid-Rapenburg fol 267 en 267v, Bakkersteeg.

Folio 267 (heel vlekkelig) Backersteegh Zuijtzijde.

- * 18-6-1667 ... Rabout ... 1669 verkocht aan Jan Rabault bel. ijder mette helfte van voor verpacht om XVII ... De custingbrief van 160 gl is volgens vertoont en gecaff. de 2:7:1692.
- * 17:5:1692. Is bij Abram Rebout cum facijs kinderen ende erfgen. van Josijntje Planfon die weduwe is geweest van Jan Rebout vercoft aen Corneus Lipkens belast met XVII st Vijf pet. gecaff met de gehele pacht om CcLx gl gereed gelt.

Folio 267v (heel vlekkelig) Backersteegh Zuijtzijde.

- * Nu op Jan Rabault als opt voorg.
- * Is bij Abram Rabout [idem] vercoft aen Claes & Sara Jooste Marijt belast met de helfte gecaff met de gehele pacht om vc gl. te betaelen met xL gl gereet ende Lxxv gl. sjaars meije 1693 tj telckens met de interest vant onbet. jegens 4 ½ ten hondert. 17-05-1693.

Sijntge hertrouwt binnen een paar jaar met Sijmon Benjamijsz. van Maele en van hem krijgt ze nog twee kinderen. De stof waarmee Symon zijn brood verdiende, bestaat nu niet meer. Saai werd gemaakt van zuivere wol en voelde glad aan. Het was in de zestiende en begin zeventiende eeuw een zeer gewild product, dat voor zowel bovenkleding als gordijnen werd gebruikt.

KO 08-02-1672 V191.

Symon Benjamijsz. van Maele, jongeman van Delft, saijwerker, wonende op de Doelgraft, geassisteerd met Pieter Symonsz. van Neurmout, zijn bekende op de Vliet, huwt met Sijntge Planfoen, weduwe van Jan Rebaut, wonende op de Cellebroerdersgraft, geassisteerd met Cathalijna Planfoen, haer suster in de Havenstraet en Barber Jans haer schoonzuster op de St. Jacobsgraft. Moet attestatie van Delft overleveren.

NH-doopboek op patroniemen (het enige kind)

- 13-11-1672 Magdalena, HK, getuigen Carel Plantsoen en Neeltje Hendrix.

NH-doopboek op Van Maele (het enige kind voor 1700)

- 25-10-1674 Pieterrella, HK, getuigen Valentijn Plantsoen en Diewertje Lamberts.

Steeds is Sijntge's familie goed vertegenwoordigd als doopgetuige.

Alleen Sijmon's dochter Magdalena trouwt, en wel met Jan de Haan. Daarnaast trouwen drie kinderen uit het huwelijk van Jan Rabout en Sijntge Planson. Daarbij verschijnt de ver verwante, maar in dit geval ó zo cruciale Gerrit Barends van Houten ten tonele. Zonder hem zou het verhaal bij generatie 09 Den Haan uit zijn geweest.

(Sara Jans Rabou en Steven van der Velde	20-04-1690	AA8v)	?
Maria Jans Rabou en Gerrit B. van Houten	25-04-1693	AA222v	
Lijssbeth Jans Rabou en Moijses Maersman	19-03-1695	BB56	
Magdaleentje van Male en Jan de Haan	10-06-1695	BB84v	
Abraham Rabou met Hester v.d. Cousijne	25-02-1696	BB143v	1 ^e
Abraham Jansz. Rabouw met Sara J. Verhammen	24-04-1705	DD131	2 ^e

KO 1690.

Sara is weduwe van Jacob Dirks. Mogelijk is dit een dochter uit het eerste huwelijk van Jan Rabou. Patroniemen, geen echt bekende doopgetuigen bij dit paar in het NH-doopboek.

KO 1693.

Gerrit Barends van Houten, Laeckenbereijder, jongeman van Gouda, huwt met Maria Jans Rabou, jongedochter van Leijden, wonende op de Zijtgraft, geassisteerd met Jacomina Jans, haer meuij op 't Levendaal.

KO 1695.

Moyses Maersman, weduwnaar van Geertruijd Paedts (kind), wonende op de Hogelantse kerck-graft, huwt met Lijsbeth Jans Rabou, jongedochter van Leijden, wonende in de Kaerdesteegh, geassisteerd met Maria Robou, haer fuster, op de Langegraft.

KO 1695.

Jan de Haen, weduwnaar van Jannetje Jans, wonende op de Uijtterstegraft, geassisteerd met Abram Rabou, zijn bekende, op de Cellebroedersgraft, huwt met Magdaleentje van Male, jongedochter van Leijden, wonende op de Middelstegraft, geassisteerd met Maria Jans Rabou, haer [half-]fuster, op de Langegraft.

KO 1696.

Abraham Rabou, jongeman van Leijden [ged. 19/11/1665 HK], greijnwr, wonende op de Cellebroersgraft, geassisteerd met Charel Planson, fijn oom, wonende op 't Levendael, huwt met Hester van de Cousijne, weduwe met 6 kinderen, geassisteerd met onder andere Lijsbeth Rabou haer bekende op de Middelstegraft.

KO 1705.

Abraham Jansz. Rabauw, weduwnaar van Hester Jans (1 kind), wonende in de Swietestraat, geassisteerd met Moses Maersman, sijn swager, wonende als vooren, huwt met Sara Jans Verhammen.

Voor het nageslacht van Lijsbeth en Moijses tonen de verwanten verbazingwekkend weinig belangstelling, maar bij de kinderen van Abraham en zijn twee vrouwen duiken wel een paar bekende namen op. Verder is er een voogdijregeling voor het zoontje van Abraham en blijken Gerrit van Houten en Maria Jans Rabou een testament opgesteld te hebben. Daar was wel aanleiding toe, want Maria was ziek in augustus 1700. Ze is toen niet overleden, want in 1703 krijgen Maria en Gerrit nog een kind.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Moijses Maersman en Lijsbeth Rabou zijn in:
1696, 1696, 1700, 1702, 1706 en 1708 n.v.t.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Abraham Rabou en Hester van de Cousijne zijn in:
1696 Moses Maarseman, Sara Rabeu.
1698 Jan Rabou, Elisabeth Maarsseman.
1699 n.v.t.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Abraham Rabou en Sara Verhamme zijn in:
1706, 1707, 1712 en 1716 n.v.t.
1708 o.a. Sara Rabou.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Gerrit B. van Houten en Marie J. Rabou zijn in:
1694 Abraham Rabou, Lisebet Rabou, Sijne Lason.
1700 Dirk van Gulik en Lijdia Walkier, 1703 n.v.t.

Gerrit B. van Houten bezit twee pandjes in de Stincksteeg (volgens het bonboek) en op naam van Gerrit van Houten ook een pand aan de Langegracht begin 1700.

Weeskamer Seclusie Q58. Maria Jans Rabou.

Op 5 augustus XVIIIC compareren voor nots. Foyt van Egmond nots. publ. te Leijden: Gerrit van Houten, Lakebereijder en Maria Jans Rabou egteluiden, woonende binnen Leijden op de Langegraft op de hoek van de Moolsteeg, mij notaris bekend, wefende hij compt. kloek en gesond en sij Compte siek, beijde ... hun verstand wel magtig.

Standaardtekst: teniet doen oude akten, de langstlevende erft en wordt voogd samen met een door de langstlevende aan te wijzen "vrund". Er wordt in dit testament met nadruk gewezen op veel liefde in dat huwelijk. Akte bij de weeskamer juni 1713.

Weeskamer voogdij M153 vgdb.

Hendrik van Houten, droogscheerder en Hendrik van der Ludde, greijnwever, beide neeven, zijn voogden gesteld over Philip ... nagelaate minderjarige zoon van Abraham Jansz. Rabauw, gewonnen aan Sara Jans^{dr}. Verhamme, brenetspinster in de Verwerspoort op Levendael. De comparerenden hebben de voogdije aengenomen ende eed gedaan aen Heren Weesmeesteren op 22 november 1720.

Begraafboek van 1696 tot 1740, waarschijnlijk staat de rest onder de patroniem Sijmon.

- 26/8-2/9-1702 Lisje Male, Bolw.
- 19-26/1-1704 Eva van Maal, Bolw.

Wat Sijntge Planson betreft, loopt het verhaal nog een aardig stukje door. Haar familie komt verderop in dit deel aan bod.

Ik heb in Delft naar Sijmon Benjamins van Maele en zijn familie gezocht, maar ze tot nu toe niet op kunnen sporen, al zijn er wel enkele vage aanwijzingen.

Van Maele in Delft

In de Oude Kerk tussen 1642-1658 geen doop van Symon Benjamins van Male aangetroffen. Wel o.a.: 1643 kind: Symon Jacobsz. van Malen, pa en ma: Jacob Jansz. van Malen en Grietgen Cornelis, getuigen: Beniamijn Jansz. van Malen, Lourens Jansz. van Malen, Maddelena Symons en Ariaentgen Jans.

1616-1811 Nieuwe Kerk geen Symon Benjamins van Maele.

Klapper ONA akten bij van Maelen/Maalen/Malen o.a.:

- Simon van Malen en Geertje Kramer. Notaris JvB Delft, no 2402, fol 113, d.d. 15-06-1710. Testament (nr. 266 akte). Dit betreft een Simon van Male de Jonge, Mr. Zilversmit. Het verband is voorsnog onwaarschijnlijk.

Generatie 11 Nagtegael

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Philip Pietersz. Nagtegaal	Hester Jacobs Speekingh
Geboren:	02-12-1635 te Enkhuizen	11-08-1638 te Leiden
Overleden:	27-03-1694 te Leiden	voor 1674
Geloof:	NH	NH
Adressen:	Backersteegh (1657), Cort Rapenburch (1662), Langebrugge (1673), Craayerstraat (1674),	Backersteegh (1657), Langebrugge (1676)
Beroepen:	(Mr.) Schoenmaker (1657, 1691), calckdrager (1665, 1669, 1673), overman klapperluiden (1665-1678, 1694), brandewijnverkoper (1674-1687)	Huisvrouw
Vader:	Pieter Gerritsz Nagtegaal	Jacob Frans Speekingh
Moeder:	Eva Philipsdr (Yfgen)	Geertje Harmans van Heukelom
Huwelijk:	27-11-1657 te Leiden ondertrouw	

Kinderen

1. Eva doop 11-08-1658 te Leiden, overl. 07/14-08-1717 te Leiden
2. Grietie doop 09-09-1664 te Leiden, overl. na 1699
3. Maritie doop 23-09-1666 te Leiden, overl. voor 1674
4. Breghe doop 18-09-1667 te Leiden, overl. voor 1674
5. Jacomina doop 01-11-1668 te Leiden, overl. voor 1674
6. Esther doop 30-03-1670 te Leiden, overl. na 1673; voor 1692

Voor wie graag zo veel mogelijk wil weten over het leven van zijn of haar voorouders, is de familielijn van Eva Philips Nagtegael (gehuwd met Bart Kranenburg, zie generatie 10) een waar goudmijntje. Drie generaties schoenmakers hebben van zich doen spreken in de overgeleverde bronnen. Zo luid zelfs, dat ze bijna weer tot leven lijken te komen.

De vader van Eva was een tamelijk druk baasje. Hij is rond 1635 in Enkhuizen geboren. Op zich is dit ietwat verwonderlijk, wat zijn ouders woonden, voorzover bekend, tussen 1632 en 1643 in Leiden. Philip Pieters Nagtegael trouwt in 1657 met een vrouw wiens familie oorspronkelijk uit het buitenland komt: Hester Jacobs Speekingh. Philip is zelf daarentegen een rasechte Hollander. De bruid en bruidegom wonen in dat jaar in dezelfde straat.

KO Q86 27-11-1657.

Philps Pietersz. Nachtegael, schoenmaecker, jongeman van Enchuijsen, woont in de Backersteegh, geassisteerd met Cornelis Jacobsz. Perchevael, zijn oom, woont op de Cellebroedersgraft, huwt met Hester Speekingh, jongedochter van Leijden, wonende in de Backersteegh, geassisteerd met Geertgen Harmans, haer moeder, mede aldaer.

Negen maanden later wordt hun eerste dochttertje Eva op de verjaardag van haar moeder gedoopt, die dan zelf twintig jaar oud is geworden. De volgende zes jaar is er geen kroost te bekennen in de doopboeken, maar vanaf 1664 komen nog vijf dochttertjes ter wereld. Drie daarvan overlijden waarschijnlijk als baby.

In het NH-doopboek niets bij Nagtegael; wel bij patroniemen, de moeder wordt niet genoemd.

- 11-08-1658 Eva, HK, (ma: H. Spickingh), getuigen Jacob Jacobsen, Pieter Leendertsen, Sara Hermans, Elisabet Isaax. (Gedoopt op moeders twintigste verjaar/doopdag.)
- 09-09-1664 Grietie, HK, getuigen Pieter Leendertsz., Maertje Jans, Magdaleentie Cornelis.
- 23-09-1666 Maritie, PK, getuigen Jorris Ferre, Lijsbeth Henderiks, Maritie Henderiks.
- 18-09-1667 Breghe, MK, getuigen Jorris Ferre, Bregie Gerrits, Fijtje Pieters.

- 01-11-1668 Jacomina, HK, getuigen Hermanus van Heukelom, Jacomina van Rivaen, Geertie van Heukelom.
- 30-03-1670 Esther, MK, getuigen Jakob Spiking, Geertje Hermansdr, Sijtje Pieters.

Intussen verdient Philip de kost als schoenmaker, het beroep wat hij thuis bij zijn vader onder de knie kon krijgen. Daarnaast heeft hij nog een andere baan. In 1665, 1669 en in 1673 staat Philip in het gerechtsdagboek genoteerd voor zijn functie als "calcdrager". Voor sommige baantjes bij de stad kwam ieder jaar een nieuwe benoeming. Maar bijvoorbeeld bodes en de kalkbranders bleven jarenlang dezelfde personen. Toch moesten ook zij ieder jaar de eed afleggen.

Wat de functie van klapwaker inhield, staat beschreven in *Burgers in het geweer*.^{v)}
... In Alkmaar telde de klapwacht ook acht personen. Iedere avond moesten deze "klapwakers" zich in de corps de garde op de Vismarkt verzamelen. Van daaruit trokken zij tussen tien uur 's avonds en drie of vier uur 's nachts onder het "slaen vande clap ende roep vant uyre" door de stad. Zij stonden sinds 1636 onder het commando van twee "opperclapwachters", die toezagen dat zij hun taak naar behoren vervulden en "dat sijn hen vermijden van dronckenschap, quade gelaet, qualick spreekken, schelden, vloecken ende lasteren." Zogenaamde noodhulpen vervingen zieke of afwezige klapwakers. ...

In 1665 ontstaat er een vacature wegens het overlijden van een collega. Als inkoopgeld betaalt Philip f 5.00 (ongeveer een weekloon). Dit bedrag zal het stadsbestuur besteden aan armenzorg. In 1669 blijkt dat Philip zelfs nóg een baan heeft. Vanaf dat jaar vervult hij eveneens de functie van "opsiender over de klapperluijden". Dit waren mensen die met een klepper 's nachts door de straten gingen en de uren omriepen. (van Dale: *klappermanspoëzie: rijmelarij, gelijk eertijds de nachtwachts met Nieuwjaar aan de burgerij aanboden*.) Hij werkte als opzichter van deze lieden. Wanneer hij in 1669 naar die positie solliciteert, voert hij als kwaliteiten aan dat hij reeds ervaring heeft met de werkzaamheden, alle bonnen (stadsbuurten) goed kent en dat hij kan lezen en schrijven. Voor zijn diensten ontvangt hij per jaar 48 gulden. Hij vervult deze taken een aantal jaren lang. In 1669 moet hij wel f 15.00 voor de eer betalen. Het was vroeger bij meer beroepen gebruikelijk om eerst een soort toelatingspremie voor een baan te betalen alvorens je aan de slag kon. Philip zal als arbeider in totaal een redelijk inkomen genoten hebben.

Gerechtsdagboek klapper, vermelding van onder andere:
 Nachtegaal, Philips Pietersz. 79/139v, 81/240v; 83/13, 104; 84/6, 74, 167v, 256; 85/70, 137v. Het eerste nummer is het inventarisnummer; het tweede nummer verwijst naar het folionummer.
 Nummering SA II inv. nrs 44-144: 79 2L 1664, 81 2N 1668, 83 2P 1671, 84 2Q 1673, 85 2R 1676.

Gerechtsdagboek 79/139v, 05-10-1664/02-09-1666.

Op de Requite van Phillips Pieterse Nachtegaal stont geappostillert.

Die vande gerechte der stad Leijden hebben bij desen den suppten. aengenomen ende geadmitteert tot oud^e Calkdragers in plaetfe van Jacob Abrahams *Baert* die defen werelt overleden is, mit doende alsovooren aen handen vande burgemeesters ende Reijchders defer stede den behoerlijcke eedt ende hem gedragende naar de kennisse ende ordonnaentie op als voorne dienst alsmeede gemaekt ofte alfnochte in ... ende ter secretarije deser stede ten behoeve van den Armen betaeld een somme van vijf guldens. Actum desen iij^c September xvi^c vijffensetich mij jegenwoordich ende was geteijckent G. v Hoogheveen.

Inv. 81 nr fol 240v, 23-02-1668/06-12-1669.

Phillips Pieterse Nachtegaal

Aende E: Acht: Heeren van de gerechten
 der stadt Leijden

Vertoont met behoerlijcke Eerbiedigheijt HH: Acht: onderdanigen dienaer Philips Pieterse Nachtegaal kalckdrager hou dat hij supplt. mede des winters als klapwaaker heeft gediend @ inde fieckte van Jacob de Voocht het siender Ampt van klapperluijden heeft waergeneomen, hoe dat vermits 't overlijde van voorn., Jacob de Vooght het opfienders Ampt of de klapperluijden vacert @ alfoo hij Supplt. is een persoon die alle de bonne wel weet, hem op de klapwaeckers item nachtweutkers @ den gevolgen van dien wel verstaet als mede kan lefen @ schrijven foo is

hij supplt: hem selve horende tot HH: Acht: infantelijck verfoeckende dat HH: Acht:hem supplt:als opsiender in plaetfe van de overleden gelieve te stellen @ aentenemen te welck doende etc: In margine staet geappoftileert: die van de Gerechten der stadt Leijden hebben bij defen den Supplt: aengenomen @ geadmitteert tot opsiender van de klapperluijde in plaets van Jacob Henderickse Voocht die defer werelt oveleden is om nadien regiart te nemen, om nadien regaerd te nemen [= dubbel] dat de klapperluijden haere gangen profitelich waer nemen @ verders te doen 't geen de Infructie op de voorn. dienst gemaect is medebrengeende @ dat op de belooninge daer toe gestelt mitsdoende alvorens aen hande van Burgemeesters en Regierders deser stede den gewoonlijcken eedt mitfgaders hem gedragende nae de Infructie op de voornoemde dienst alsmede gemaect ofte alnoch te maecken, @ ter secretarije defer sede ten behoeven van de Arme betalende vijftien gulden. Actum den iicl October des jaer xvj^c negenenfentich mij kennelijck en was geteijckent D: Verruijt.

Inv. 83 nr 13.

Aand EE Achtb. Heeren, de Heeren vande gerechte der stadt Leijden.

Zeer met schuldige eerbiedicheijt te kennen, U R. Achtb. onderdanigen dienaer Philips Pieters Nachtegael opfiender vande clapperluijden binnen deser stede hoe dat U RR Achtb. aen sijne predese... Jacob de Voogt jaarlijcx ende mede in den voorleeden jaere deses tijts, aen gen. suppliant voor de wackerheijt ende naersticheijt in dienst hebbe gelieve toe te vougen den somme van achtenveertig guldens, boven hem ordinaris soon bij de voorn. sijne voorlaet @ hem suppliant genoote voor welcke toevouginge aen hem gedaen, hij supplt. in desen jaere niet min als voorleden sij voors. dienst wacker & naerstich waergenomen heeft soo heeft hij supplt. hem selve mits deses tot U RR Achtb. oodtmoedelijck biddende ende versoickende dat U RR Achtb. hem supplt. de voors. achtenveertig guldens voors. deses jaere, ende voorts jaarlijck bij continuatie gelieven te laeten genieten T welck doende etc.

in margine Aant geappofteleert Die vande gerechte over stadt Leijden hebben bij desen den supplt. toegeleijt over sijn wackerheijt @ naerstigheijt in het waernemen van sijnen dienst voor desen lopende jaere aengewent en somme van achtenveertig guldens te betalen bij den Collecteur vant clappergelt, aender welcken mits tot desen overbrengende behoerlijcke quitantie hierop dienende gelijkke som van achteenveertig guldens inden uijtgeeft sijner rechte voor schepenen *meeslachrede* deser stede te doen sonder fwaricgheijt sal wierden geleden. Actum desen xix^c October @ xvj^c eenentseventig Mij iegenwoordig @ was geteickent. R. Groenendijck.

Gerechtsdagboek 84/6, 29-10-1673/15-10-1676.

Op de requeste van Philp Pieters Nachtegael stont geappostileert.

Die van de gerechte der stadt Leijden hebben om redenen indien voorgaende appostillie vermelt staende int gerechtsdagboek fo: 13; aenden Spplt. voor deses lopende jaere toegevougte gelijkke somme van Achtenveertich gulden, te betalen bij den Collecteur vant clapper gelt, ende onder quytantie als in de ... eerfte appoftille breder ftaet uijtgedrukt, Actum desen 1xc November 1673 mij iegenwoordich ende is geteijckent R. Groenendijck.

- Gerechtsdagboek 83, akte 101. Zie nr 84/6, d.d. october 1672, 48 gulden.
- Gerechtsdagboek 84/74. Vrijwel dezelfde tekst, Acum viiijc November 1674, 48 gulden.
- Gerechtsdagboek 167v. Idem, acte 1xc November 1675, 48 gulden.
- Gerechtsdagboek 256. Idem, acte xxij October 1676, 48 gulden.
- Gerechtsdagboek 85 akte 70, zie nr 84/6, d.d. 4 november 1677, 48 gulden.
- Gerechtsdagboek 85 akte 137v, zie nr 84/6, w.s. jaar 1678, 48 gulden. Car. Heidanus tekent.

Intussen was zijn leven niet geheel zonder zorgen. Enkele jaren na de geboorte van Esther blijkt dat zijn vrouw Hester overleden is. In december 1673 regelt hij voor zijn overgebleven drie dochters de voogdij.

Weeskamer voogdijboek H135v.

Jacobus Perfeval, calckmeter, oom @ Joannes Symons, schoolmeester, neeff fijn voogden gefelt over Eva oudt 15, Grietje 9 ende Hefter 3 jaren off ijder daar omtrent, nagelate weefkinderen van za: Hester Jacobs, gewonnen bij Philip Pieters Nachtegael, calckdrager, Compareerende hebben

de voorgedijde aengenomen en eed gedaen aan Weefmeefteren en ten dage gest.. Circa 15 decemb:
1673.

Ook uit het weeskamerarchief blijkt dat ze het financieel gezien niet zo slecht hadden. Philip en Hester bezaten twee huizen aan de Langebrug (de Overwelfde Voldersgracht).

GrBw. Qx41v

Dezelfde informatie als bij voorgedij H135v. Tevens vermelding van: '... een huijs ende erve staende @ gelegen binnen deefe stadt Leijden aan de Westfijde van Langebrugge ofte..Wulfde Voldersgracht, belend aende een zijde de weduwe van fa: dhr profeffor Adriaan *Bekeets* van Tiene & als dander zijde...' Jaar 1673. De vader zal opleggen f 75.00 meijdag 1674 en hij zal voor zijn kinderen zorgen. Het pand is belend wed. van Adriaen Bekerts van Tiene.

Bonboek huiseigenaren bij Nagtegaal o.a.:

- Philip Pietersz. Nachtegael, koper 1674, verkocht door erfgenamen 1695.
Vleeshuis fol 239v Voldersgracht [= Langebrugge, zie GrBw Qx41v]
Over 't Hof fol 384v Voldersgracht.
- Pieter Verhoeve [schoonzoons van Philip], geh. met Grietje Nagtegael, bij scheiding 1699, verkocht bij executie 1710.
Vleeshuis fol 239v Voldersgracht.

Bonboek Vleeschhuys fol 239v

- * Is bij hem [...] in qte als voorn. vercoft aen Grietge Hartoogh vrij om ij M iij C Lix gl gereet gelth. 16:6:1661.
- * 22-05-1692 Is bij Justus *Govertsoon* cum facijs als ... over de boedel ... ende voor de andere helfte vercoft aen Philip Pieters Nagtegael vrij om eerst... van 't onbet jegens 4 ½ ten hondert ... te betalen aen Johan van Reijnsburg.
- * (Marge) De brief van ... is alhier verthoont & gecaff den 24-3-1699.
Is bij schijdinge verlood voorde nots Dirck Toornvliet op de 24-7-1696 tussen de erfgen. van Philip Nagtegael aenbedeelt Pieter Verhoeve als in huwelijck hebbende Grietje Nagtegael volgens extract authentijck alhier overgelevert den 17-11-1696.
- * Is bij Pieter Verhoeve kleermaker ende Grietje Nagtegael egteluijden sp. belast met ... xvii gl s jaars vallende de xxiiij maert en de voogde voor de goederen van Johan Scherpeling lofs met iij gl. 23-3-1699. ib:LL.fo. 37
- * Is bij Casper Vermaes Bode mette Roede bij Executie over de Praelde latten vercoft aen Andries Wanner vrij om iij^c Gl gereet gelt en is bij willig decreet deesen vierschare gelevert den 29:14:1710.

Bonboek fol. 384v Voldersgracht.

- * Is bij hem [Adriaen Strombier] vercoft aen Philp Pieters Nachtegael, bel. met Vc Lxv gl uijtvoorga @ coope te betalen staend, bovendien om iij Cxxv gl gereet gelt. 10:7:1674.
- * Marge: De gecaff. brief van 585 gl is alhier verthoont den 21:2:1722. Is bij Pieter Verhoeff in huwelijck hebbende Grietje Nagtegael cum focio kinderen en erfgenamen van Philip Pieters Nagtegael vercoft aen Pieter Tijtsch vrij om Vclxxxv gl te betalen met Ccl gl gereet ende Lxxv gl firs meije 1696 t jr telckens met den jntrest vant onbet: jegens 4 ½ ten hondert. 9:6:1695.

Eveneens in december 1673 hertrouwt Philip met een vrouw die ook op de Langebrug woont. Zij krijgen samen geen kinderen meer.

KO W42 09-12-1673.

Philp Pietersz. Nachtegael, weduwnaar van Hester Jacobs, wonende op de Langebrugge, geassisteerd met Jacob Spickingh, zijn schoonvader op de Papegracht, huwt met Geertruij Hertoochs, wonende op de Langebrugge, geassisteerd met Christiane Coop haer nicht op de Nieuwe Houtmarckt en Sara Hermans, haer bekende op de Papegracht.

In mei 1676 heeft Geertrui Hartoog gegrunde redenen om haar testament voor een notaris op te stellen, want ze is ernstig ziek. In haar testament wijst zij haar man Philip en haar zoon uit haar

vorige huwelijk aan als gezamenlijke erfgenamen. De akte is bij Philip en Geertrui thuis opgesteld en enkele collega's van Philip zijn gevraagd om als getuigen op deze gewichtige aangelegenheid aanwezig toe te zien. Het is gebruikelijk dat in dergelijke akten voor de volledigheid voogden worden aangewezen over minderjarige of andere toezicht behoevende kinderen in binnenland of "uijtlandig", ook al zijn de kinderen al lang en breed de deur uit.

Bij de familie Nagtegael komen meerdere erfenissen voor. Daarom is een verduidelijking van enkele uitdrukkingen en voorwaarden hier op haar plaats. Zonder testament heet ab intestato vererven. Representatie houdt in dat afstammelingen van vooroverledenen als erfgenaam konden optreden. Fidei-commissair betekent: de erfgenaam wordt gelast de erfenis in stand te houden en deze later aan een ander, de fidèi-commissarius, uit te keren.

De executeur-testamentair is belast met de afwikkeling van het testament. Normaal regelde de langstlevende met behulp van enige naaste familieleden de afwikkeling. De executeur-testamentair was gewoonlijk iemand uit de kring van naaste vrienden en kreeg gewoonlijk geen vergoeding.

De kinderen werd dikwijls een legitieme portie toegezegd bij het overlijden van een van de ouders. Een legitieme portie was het gedeelte van het vermogen, waarop bloedverwanten recht hadden en waarover de erflater niet bij testament mocht beschikken. In Holland was dit ongeveer een derde van het erfdeel. Na het overlijden van de langstlevende ouder volgde de rest van de erfenis.

De achttiende eeuwse elite gebruikte deze bepaling vaak om te zorgen dat de kleinkinderen de erfenis in handen kregen en bijvoorbeeld de echtgenoot van hun dochter het geld niet kon verkwisten. Dit is een officieuze vorm van onterving.

Akte 32 Nots. Paets, ONA.

Op 29-05-1676 compareert: "Geertruijt Hartogh, huijfvrouwe van Philip Pietersff Naghtegael, wonende binnen desen stadt Leijden, wesende fieck van Lichaem te bedde leggende ...". Ze benoemt: "Phlip Pieterff, haere man ende Jacob Franffe van Hoogeveen haere zoon t famen ende elck voor de gerechte helfte" tot erfgenaam. Ze benoemt tot voogden haar man en Jacob Jacobs Parsyvael haere behouwe oom. Aldus gedaen ... & verleden ten huijfe van Philp Pieterffe staende op de Lange Brugge ter prefentie van Alexander Pieterff @ Frederick Luijcaffè clapperluijden als getuijgen. Geertruijd zet een kruisje.

Acht jaar later trouwt eerst dochter Eva en twaalf jaar later Grietje in 1693.

Eva Philips Nagtegael met Bartholomeus Hendrickz Cranenburg	X232vd	18-04-1681
Grietje Philips Nagtegael met Pieter Abrahamsz. Verhoeff	AA246vd	04-09-1693

KO 1681.

Bartholomeus Hendrickz Cranenburg, schoenmaecker, jongeman van Leijden, wonende op de Middelstegraft, geassisteerd met Hendrick Cranenburg, zijn vader, mede aldaer, huwt met Eva Philips Nagtegael, jongedochter van Leijden, wonende in de Groenesteeg, geassisteerd met Geertruij Hartoog, haer [aant.: stief-]moeder op de Langebrugge.

KO 1693.

Pieter Abrahamsz. Verhoeff, kleermaecker, jongeman van Leijden, woont aen de Pieterskerck, huwt met Grietge Philips Nachtegael, jongedochter van Leijden, wonende op de Langebrugge, geassisteerd met Geertruij Hartoogh, haer moeder, aldaer.

Intussen heeft Philip alwéér een andere bron van inkomsten aangeboord. Vanaf 1674 heeft hij namelijk een vergunning om vaatjes brandewijn te slijten.

Brandewijnverkopers lade met kaartjes. SA II

- Inv. nr. 2264, fol. 18. Philips Pietersz. Nachtegael, in de Craeijerstraet f 2.10,-, den 6-10-1674.
- Inv. nr. 2264, fol. 28. Pieter Nachtegael, op de Langebrugge, den 10-04-1687.

De vermeldingen zelf geven vrijwel geen extra informatie dan wat al op het kaartje staat.

Fol. 9 t/m 25 ex 16 en 17. (Dus inclusief nr. 18) Aanhef.

“Dese naervolgende personen hebben consent vercregen om bij de vaetgens brandewijn te mogen vercoopen ende is ijder van deselve gehouden voor de armen te betaelen vijftich stuyvers.”

Fol. 25v t/m 38v. Aanhef.

“Dese naervolgende brandewijnvercoopers hebben acten bekoomen als volgt.” Toestemming tot “... het vercoopen van brandewijn met vaetgens in te slaen, mits voorhangende een tinne halffpint” De vergunninghouders mochten geen bier, wijn of andere dranken schenken of verkopen op straffe van de intrekking van de acte. Ook mochten ze geen koele wijn inslaan ten eigen behoeve zonder schriftelijke toestemming van burgemeesters. Zij dienden zich te houden aan de gildebrieff en de ordonnantie op het verkopen van brandewijn.

Scheidingen A30 betreft een kwestie over brandewijn tussen de Impostmrs van Brandewijnen over Leijden en Rijnlandt en diverse personen, waaronder P.P. Nagtegael.

Over de inkomsten moet al van oudsher belasting worden betaald.

Boek Leidse Lasten, belastingkohier 1674. Nachtegaell; Philip Pietersz. 03045

Pag. 85 Bon Vleeshuis.

Nachtegaell, Philip Pietersz. overman van de klapperluijden

Aanslag 000 Dec. 0,00 folio 13 Klein familiegeld 03045 (geen aanslag).

Ondanks al zijn inspanningen waren de verdiensten van Philip in 1674 toch nog niet optimaal, of hij wist die indruk te wekken. Vermoedelijk verbeterde deze situatie in de loop der jaren enigszins.

Philip is alleen regelmatig doopgetuige bij de kinderen van Eva. In 1691 komt hij ook als een ander type getuige voor. Hij legt dan voor de schepenen van Leiden een verklaring af ten behoeve van de kinderen van een tante van zijn eerste vrouw. Haar ongehuwde oom is naar Oost-Indië gevaren en daar overleden. Nu dienen zijn erfgenamen te bewijzen dat zij voor een eventuele nalatenschap in aanmerking komen.

Minuten Civiele Zaken, RA 86. Deel G, Akte 32. Opges.

Compareerden voor de onderges. heeren Schepenen der stad Leijden, phlip. Pieters Nagtegaal, ende Sara Pietersdr. van Heukelom, wed. van Jan de Lorin, beide tot competente ouderdomme, Dewelcke onder solemne Eede hun wettelijk gestaaft en afgenomen, ten versoeke van Lodewijk Maria, en Catharina de Vos, alle kinderen van za: Jannetje harmentsdr. van Heu{scheur}lom, verwekt bij Jan de Vos, verklaarde waar en waaragtich te wefen, dat de requiranten fijn susters kinderen, en eenige Erfgenaamen Abinteftato van za: Jacob harmentsz. van Heukelom, die inden jaare 1657 (:jongman fijnde:) ten dienste van de E:E Heeren bewinthebbenen der geocstroyeerde Ooftindifche Compagnie; ter kamer van Delft, voor foldaat naar Ooftindien gevaren, ende aldaar ongetrouwt [marge: alfo fij dipof. onderrigt fijn.], ende fonder kinderen naar te laten, overleden is, wijders met getuijgende gevende voor redenen van wetenfchap, eerft bij Nagtegaal, dat hij is getrouwt geweest met een eijge nigte van den overledene, ende fij Sara Pietersdr. van Heukolom, dat fij van de voorn. overledene is een halve broeders dogter, en overfulcx fij depofanten het vorige gedipofeerde wel weten.

Soo waarlijk moeft hun comparanten God Almagtich helpen. Actum den 11 septemb: 1691.

Een maand later is een ander lid van de grootmoeders familie aan moederszijde overleden. Bartholomeus Kranenburg, zijn vrouw Eva Philips Nagtegael vertegenwoordigend, en Grietge Philips Nagtegael doen afstand van de nalatenschap van Sara Harmens van Heukelom. Blijkbaar hadden ze er een hard hoofd in dat de erfenis meer baten dan lasten op zou leveren. Dus verwierpen ze die. Overigens stond een gehuwde vrouw onder de voogdij van haar man. Vandaar dat Bartholomeus zijn zegje in Eva's plaats doet. [Zie generatie 13 Van Heukelom.]

Akte 18 Notaris IJsselsteijn, ONA.

Huiden den 23 october 1691 compareerden voor mij Pancras IJffelstein not. publ. ... ondergeschr. getuijgen Mees. Hendrick van Cranenburg, in huwelijck hebbende Eva Philips. Nagtegael, Mr. Schoenmaker ende Grietie Philips Nagtegael meerderjarig jonge dogter beijde wonende binnen deser Stadt mij nots. bekend, kintskinderen van Geertie Harments van Heukelom, die een halve suster was van Sara Harments van Heukelom, nu laest in Broekhovenshoffje alhier op den 7^e deser maent october overleden, en in dien qualite mede erfgenamen van de eersame Sara van Heukelom. De welcken verclaerden dat sij haer in de naerlatentenfchap er erffnisse van de eersame Sara van Heukelom hare out-meuij, niet en wilden gedragen als mede erfgename, maer daar aff t enenael aeffterstappen, nu slaten en te repudieren ten wel gevalle van die gene die deselve sal gelieven te adieren en taenvaerden. Versoekende hier af acte van repudiatie in behoorlijke forma gemaect en geleverd te werden. Aldus gedaen, verleden en gepaffeert binnen Leijden ter presentie van Abram Timmerman en Mighiel IJsselstein.

Getekend: griete flip nacghtegaele.

Woninginrichting anno 1694

Enkele jaren daarna, en ongeveer een half jaar na het huwelijk van Grietje, overlijdt Geertruijd Hartoog op 23 januari 1694. Philip moet dan vast laten leggen waaruit haar nalatenschap bestaat. Op 16 maart 1694 gaat Philip naar notaris Dirk Toornvliet en wordt de beschrijving van hun inventaris ten behoeve van de kinderen officieel geregistreerd.

Er zijn vrijwel geen andere geschreven bronnen die zo'n uitstekend beeld verschaffen van de bezittingen van onze voorouders dan boedelbeschrijvingen. Het is zelfs mogelijk om je een voorstelling te maken van de inrichting van hun woning en van de voorwerpen waaraan ze gehecht waren. De sieraden en kleding die ze droegen, staan zelfs beschreven. Binnen de Boekooy- en Stouten-familietakken komen dergelijke boedelbeschrijvingen zeer sporadisch voor. Inmiddels heb ik ongeveer tien van dit soort uitvoerige beschrijvingen uit ruwweg dezelfde periode gezien die voornamelijk binnen de Poptie- en Van Wijk-families voorkomen. Hierdoor is een vergelijking van rijkdom enigszins mogelijk. Philip was een kleine middenstander die zich wel wat luxe kon veroorloven.

Dit is de inventaris:

Notaris Dirk Toornvliet inventaris nr. 1310 = jaar 1694, akte nr 28.

Opgesch.

Inventaris van den boedel ende goederen van Phlip Pieters Nagtegaal, ende Geertruijd Hartogh, gewefene egteluiden, sulcx en inder voegen fij defelve te famen in gemeenschap hebben befeten @ bijde voornomde Geertruijd Hartogh op den drieentwintigfte January van den jare 1694 metter doot is ontruijmt, @ naargelaten, hebbende fij Geertruijt Hartoog tot haare erfgenamen Exteftamento agtergelaten Phlip Pieters. Nacgtegaal haren man voornomt voor deene helfte ende Jacob Franfe van Hogeveen haare soon, voor de wederhelfte, blijckende bij de teftamentaire difpofitie gepaffeert voor den Notaris Nicolaas Paats ende fekere getuijgen op den negenentwintigfte Meij xvj^c fefentfeventigh binnen Leijden daar van fijnde, alhier tsamen gevoegt en in gefchrifte gestelt, bij mij Dirk Toornvliet, Not. Publijcq, bij den Provincialen hove van hollant geadmitteert, binnen der stadt Leijden refiderende, ten versoecke van meergenoemde Nagtegaal @ Jacob Frans van Hogeveen opt aan ende te kennen geven van de voorschreve Phlip Pieters Nacgtegaal ende gestelt in guldens te xL grooten vlaams het stuck, stuijvers en penningen, naer advenant alfolgt.

Gemunt gelt	
agt ducaton	£ 25-4-0
vier rijcxdaalders	£ 10-0-0
drie a agtentwintigh stv.	£ 4-4-0
een en dertigh stuijvers	£ 1-10-0
Tagtigh werx a 22 stv.	£ 88-0-0

aan dubbelties en ftuijvers 9-2-0
£ 138-0-0

Ongemunt gout en silver
een goutstuckje waardigh 10-10-0
een goude hoepringh
een tafelfteene ringh
een diamantring met seven stenen
tien silvere lepels
twee dito gemerkt met J:S [of G?]
een silvere penningh
twee silvere schaaltegens getekent met een wapen van drie wefels.
een aarde kan met een silvere lit.
een silvere schenkschaaltge
een silvere brandewijnschaaltge
een silvere slentekraacx met twee messen
een psalmboekje met een silvereren floatje
een testament met filvere floten
twaalf stuckies engels gelt £ 1-12-0
een silvere poppe rooftertge en twee schutteltges
een silvere oorijfer met goude ftiftie.

Onroerende goederen.

Een huis ende erve staande ende gelegen binnen deser ftede, aan de weftfijde van de Langebrugge, belend aan de een fijde, volgens de jongste waarbrieff Jerijntge Goverts, wedue van Barent Leijduck, ende aan d'andere fijde Ary Adrighem, streckende tot aghter aan de succeffenrs van zal: d' heer Profeffor Adriaan Beeckerts van Thiemen, sijnde in dato den Xe July 1674 die met de andere oude brieven tfamen gebonden fijn, geteekent is met de letter A

T Voorschreve hujs is bij de overledene felfs bewoont.

Nog een hujs ende erve staande ende gelegen aan de Oostsijde van de Langebrugge omtrent de dieffteegh, belend ende belegen hebbende aan d' een fijde, ten fijden Hermanus Pijnaker @ aen d'ander fijde ten noorden de erfgenamen van S^r le Plancke, streckende tot agter aan de voornomde Le Plancke, fijnde volgens de jongste waarbrieff, in dato den 29^e mej 1692, geteekent met de letter B.

T Voorschreve hujs wert in huijre gebuijkt bij Catrijn Le febre: om de somme van tfeftigh gulden sjaars en rept de huijr tsedert X^e november 1693.

Huijsraat en imboedel int voorhujs.	een spiegel
	een mantelhout
een hoekbank en folderge,	een kafje
twee ftoelen en een fetel	agt ftoelen
een bank	tien fchilderijen soo groot als kleijn
elff schilderijen foo groot als kleijn,	een partij delfs aardewerck
elff tinnen kannen foo groot als kleijn,	fef aarde kannen, met tinne litten
drie tinnen kommen	een kanne bort
twee kopere konfoortges	vijff tinne schotelen soo groot als kleijn
een brandewijnswinckel	een tinnen foutvat
	een tinne butterpot
	agt tinne borden
In de keuken	een haartijfer
	een ijfere tangh, en befem
een bed en peuluw	een affchop
drie oorkussens	een ijfere kettingh
drie deeckens	
twee gardijnen en rabat	Boven op de voorkamer
een tafel	

een tafel en tafelkleet,
een spiegel
een bed en peuluw
vier oorkuffens
twee gardijnen en een rabat
een schoorsteenkleet
een mantelhout
vijff ftoelen
ses groen fitkuffens
een out porfie
drie een twintigh schilderijen soo groot als
kleijn
een partij aardewerk
twee kassen

daar in bevonden

vijfftien flaaplakens
negen vrouwe hembden
vieren twintigh servetten met roofies,
feven fervetten
feftien flopen
tien tafellakens
elff vrouwe schorten
feftien neerfticken
veertien mopmuitfen
tien oornet mutfen
elff krolappen
vijff witte kappen
drie linde vrouwe broecken
tweee borftrocken
feventien paar mouwen
een peuluw laken
negentien fakenendoeken
fef witte vrouwe mutsen
twee nagtmantels
feven beffen
een labaar
twee paar greijse koufen
drie blaauwe fchoorftreenkleen
vijff paar witte hantschoenen
een partij aackers

een kleurde greijnrock
twee rode lakene rocken
twee swarte nagten
een toufe schort
een swarte saaye schort
een kleurde moncke mantel
een tourfe mantel
een freijne mantel
vier mans hembden
vier borstrocken
vier witte broecken
fef daffen

een swarte greijne rock
een swarte lakense rock
een swarte lakense mantel
een kleurde greijne mantel
twee swarte broecken
een lakens hemtrock met silvere knopen
een lap linden lang agtien ellen
een dito langh 55 ellen
feftien packies linde garen
een kopere ketel en dekfel
een dito keteltje
een haartijfer
drie ijfere tangen
drie kopere kandelaars
een kopere vijfel
twee blaackers
een kopere fchaal
een kopere pannetge
een kopere beddepan
eenijfere kettingh

Boven op de agterkamer

een bed en peuluw
een partij vuijl linden, dat na de waft fal
gebragt worden.

Op de solder

een partij hout en turff
een partij stocken en rommelingh

Op de plaats

een kopere afketel
een schuijmspaen
een rack met aardewerk

Op het agterkelderkamertge

een kafje
twee kopere ketels
een partij rommelingh

Doodschulden

Wolbrant Scrnys, Mr. Timmerman, komt over leverantie van de dootkift een somme van	20-0-0
De bidders komen voort bidden en schencken op de begraffenis een fomme van	9-18-0
Geraard de Tooy komt over huijr van rouwmantels op de begraffenis	5-14-0
De graaffmaker komt voor t openen van het graff als anders	12-0-0
Hendrik van Damme komt voort drucken van de begraffenis ceelen met het zeegel	3-14-0
Aan de gebuijrte vereert	1-11-8
De knegt van de buijrt komt voort bidden van de buijren als andre diensten op de begrafenis	1-13-0
Dr: Petrus van Griecken komt over gedane vifiten en geleverde medicamenten	8-0-0
De schenker komt voort fchenken op de begrafenis	0-15-0
Vereert aan de geenen die de overledene hebben gewaat, een somme van	3-3-0
... komt over huijr van kannen en glafen, een somme van	1-16-0
Wijnant Aardenftoff komt overt leveren van 2 paar hantfchoenen en een paar rouwbanden	£ 4-10-0
... backer, komt over geleverd broodt en koekies ter begrafenis en op het Dootmaal geconfumeert	4-9-0
Ch. Chombaar - Brouwer in den Os, komt over leverantie van 2 halffvaten en 1 vierendeel bier een somme van	7-10-0
Ende over den impost van dien	3-6-0
Vereert aan den dienders en kloekluyders	1-2-0
Jacob - bleijcker komt voor het goet te wassen van de overledene een somme van	1-15-0
N - Klinkenberg komt over t leveren van een paar rouwkoufen	3-15-0
Over veele klenigheden ftaat te betalen	4-0-0

Andere schulden en lasten des boedels.

Jan Haalbroek tot Rotterdam komt over leverantie van brandewijn, als anders, een somme van	182-8-0
Johannes - Burghorft komt over leverantie van gediftileerde wateren, een somme van	54-7-12
Cr: Combaar Brouwer in den Os, komt over geleverd bier	35-10-0
Pieter Rijke glafenmaker komt voort verloon van 2 raamen	3-6-0
Pieter van Abele, Metfelaar komt over arbeit floon, en geleverde materialen, een somme van	6-10-0
Over Bongelt van 't Bon over 't Hoff ommegeflagen in den jare 1693, betaalt	1-16-4
De Stadt Leijden komt over een halff jaar huyr van de Beestenmarkt verschenen ultimo maart 1694, een somme van	115-0-0
Dhr Johan van Reijnsburgh komt over een jaar intrefte van een somme van driehondertvijftien gulden, uijt kope van een hujs staande aan de ooftsijde van de Langebrugge, jegens vier gulden van t hondert jnt jaar, verfchijnt Xe Meij 1694, een somme van	12-12-0
Over den impost van 't sout en seep, heere en Redemptie gelt de @ 1693 ftaat te betalen	3-16-0
Over verpondinge en honderfte penn. van fboedels huijfen, staat te betalen	85-15-0
Over de honderfter penn: geconfenteert Januarij 1694 ftaat te betalen van de twee huijfen	19-10-0

[In een kader] Op heden den feftiende Maart @ 1694 compareerde voor mijn Dirk Toornvliet notaris Publicq, ende voor de naargenomde getuijgen, de Eersame Phlip Pieters Nagtegaal, weduenaar van zal: Geertruijt hartogh, int hooft defes genomt, wonende binnen defer stede, mij nots: bekent, dewelken verklaarden int maken op en aangeven van den voorsz. Invents: gehandelt en gewandelt te hebben, opregtelijck en ter goeder trouwe, fonder dat bij hem willens off wetens ijts verfwegen, off agter de hant gehouden is, tgeen tot voor off nadeel van den voorsz. boedel fouden mogen strecken, belovende niettemin indien hem namaals ijts te voorfchijn mogte komen desen boedel concernerende, tfelve op defe Inventaris te fullen doen amplieren ende verhogen, onder verband @ bedwangh als naar regten te vreden sijnde hij compt: des verfogt @ begeert werdende de deugdelijkheijt van sijnen voors. handel en wandel mit folemnelen eede te affirmeren @ bevestigen; confenterende voorts hij comparant hier van

gemaackt @ geexpedieert te werden acte in debita forma. Aldus gedaen, verleden ende gepaffeert binnen Leijden, ter presentie van Otto Turckenburgh @ Heijman Schouten Verruijt, Clercn ens als getuijgen hier over geroepen.

Getekend: Philip Pieters Nagtegael. 1694 ³/₁₆.

Deze boedelbeschrijving is volgens standaardnormen opgezet. Eerst staat het goud en zilver en het onroerend goed beschreven, daarna volgt een opsomming van de huisraad op een dusdanige manier dat het lijkt alsof iemand door het hele huis van kamer naar kamer en van kast naar kast is gelopen. De schulden staan achteraan.

Het was heel normaal dat iemand tientallen (nu onbetaalbare) schilderijen bezat. Zonder overdrijving mag je aannemen dat er werk van een nu nog bekende Leidse meester tussen hing. Dergelijke schilderijen kocht men vroeger gewoon op de kermis. Slechts een enkele grootmeester kreeg meer eer voor zijn werk, dat dan ook in waardiger verkoopplaatens als ateliers te verkrijgen was. De duurste goederen waren niet deze schilderijen of meubels. Juist de flinke voorraad beddegoed, kledingstukken en gordijnen waren kostbaar. Er moesten veel lakens en dergelijke zijn, omdat men hooguit een paar keer per jaar waste. (Niet dat een eenvoudige wever zoveel spullen had, die zal dan ook niet altijd even fris geroken hebben.) Gebruiksvoorwerpen staan meestal gegroepeerd naar materiaal: koper, hout, (Delfts) aardewerk, tin en dergelijke. Van de meubelstukken waren het bed en vooral de matras een dure aanschaf.

Alleen de handel in brandewijn staat vermeld. Philip werkte niet meer als schoenmaker, anders waren zeker de stukken leer in voorraad, afgewerkte schoenen en zijn gereedschap genoemd.

Begrafenissen zijn niet alleen droevig, ze zijn ook zeer prijzig. Kijk maar naar de schulden. Daarbij staan overigens ook enkele posten die betrekking hebben op Philip's brandewijnhandel.

De teraardebestelling van regenten kostte in de achttiende eeuw ongeveer f 600,-- tot f 900,--, die van geziene burgers f 300,-- tot f 600,--. De begrafenis van een knecht van een regent kostte f 100,--. Na het overlijden gingen knechten de familie en vrienden in de stad af met de trieste mededeling. Familie, vrienden en predikanten werden uitgenodigd om "het huys te sluijten" van de overledene. De genodigden werden onthaald op wijn (bier), kaas, koek en een pijp tabak. Soms ook op een maaltijd. Bij de feitelijke begrafenis bleef de stoet beperkter. Het was deftig om 's avonds begraven te worden. Normaal droegen de burens de kist, die daarvoor een fooi kregen. Voorop liepen eventuele knechts en 's avonds werd de stoet verlicht door lantaarndragers. Bij het eigenlijke ter aarde stellen waren alleen naaste familieleden, enkele goede vrienden en burens aanwezig. Als de klokken van de kerk werden geluid, moest daar fors voor worden betaald. Ook de aanschaf van rouwkleding (tevens voor kinderen en knechts) en rouwbehang betekende een forse aderlating. Huren was een alternatief, maar ongepast voor rijkere burgers.^{w)}

Het is zeer de vraag of Philip zich goed voelde toen hij naar notaris Toornvliet moest. Elf dagen later overlijdt hij zelf ook, ongeveer zestig jaar oud. Mogelijk was hij al een tijd ziek. In december 1693 vernoemt zijn dochter Eva haar kind namelijk (alvast) naar haar vader.

Aan zijn arbeidszame leven is een einde gekomen. Op 24 juli 1696 wordt voor notaris Dirk Toornvliet de boedel tot op de penning nauwkeurig verdeeld onder de erfgenamen. Dan blijkt dat ook de jongste dochter Esther inmiddels is overleden. Eva en Bartholomeus erven uiteindelijk 327 gulden 9 stuivers en 12 penningen.

Akte 49 notaris D. Toornvliet. Inventaris nummer 1311 ONA (jaar 1696).

Staet Schistinge en scheidinge wegens den boedel ende goederen bij wijlen phlip pieters Nagtegaal ende geertruijt Hartoog genefene egteluijden te samen int gemeen befeten ende bij haar Geertruijt Hartoogh op den 23 januarij 1694 metter doot ontruijmt en naargelaten, tot hare erfgenamen Exteftamento agtergelaten hebbende, de voorn. hare man phlip pieters Nagtegaal voor de eene helfte, ende voor de wederhelfte haar foon Jacob Frans van Hogeveen, vermogens, de Extamentaire difpofitie gepaffeert voor den notaris Nicolaus Paats ende feekere getuijgen op den 29 mej 1696 daarvan wesende sijnde den voorn. phlip Pieters Nagtegaal op den 27 maart van de voorf. jaare 1694 mede komen te overlijden. Hebbende tot fijne erfgenamen Abinteftato naergelaten fijne twee kinderen, met namen Grietje nagtegaal getrouwt met Pieter Verhoeve ende Eva Nagtegaal getrouwt met Bartholomeus Cranenburg alhier t famen gevoegt ende.

In gefchrifte gestelt, agtervolgens den inventaris van den voorf. boedels op den 16 maart 1694 gemaakt @ gestelt in guldens te veertig grooten vlaams het stuck. Stuijvers en penningen naar advenant alf volgt.

Caffecten.

En voor aff geweten, dat wegens de contante gelden, mitfgadens het ongemunte gout ende filver, almede het huijs aan de westfijde van de Lange Brugge (twelck is vercocht) item van den huijsraat ende inboedel almede van de winkelwaren, ende imeschulden inden inventaris *gehoort* van tijt tot tijt door den notaris Toornvliet aan de gesamentlijcke erfgenamen, gedaen is rekening en verantwoordinge, bij welcke laatste verantwoordinge den voorn. Toornvliet is schuldigh gebleven 240 gl 11 stuijv. 4 penningen die alhier als een effect worden gebracht ...
£ 240-11-.

Sij mede geweten, dat phlip pieters Nagtegael uijt des gemene boedels penningen en effecten is begraven, ende naartoe, den notaris Toornvliet heeft uijtgeleijt, ende verstrekt 143 gl. 10ft ende sulcx 52 gl. 19 stuijv. meerder, als de dootschulden van Geertruijt hartooq op de inventaris staan begroot, welck meerdere tot 52 gl. 19 ftuijv. (als blijvende t verdere jegens de dootfchulden van geertruijt hartooq gecompenfeert) de erfgenamen van phlip pieters nagetegaal weder ten behoeve vant gemeen moeten inbrengen, en mitsdien als een effect t haren lasten alhier in den staat der effecten werden uijtgetrocken de voors. ...
52-19-.

De voors. erfgenamen van phlip pieters nagetegaal, sijn ook gehouden, ten behoeve van t gemeen intebrenge, over ongemunt silver en gout, bij phlip pieters aangestaan, en bij haar naar sijn genomen ...
17-11-8

Mitsgaders nog over klederen bij gemelde Nagtegaal aangestaan, ende mede bij haar naar sijn genomen ...
98-.-.

Pieter Verhoeve is mede gehouden ten behoeve van 't gemeen in te brengen, over aangestaan ongemunt silver ...
3-3-.

Jacob Franse Hoogeveen is ook gehouden ter voorf. faake in te brengen ...
55-11-8

Wollebrant Schreijs is mede over aangestaan silver schuldigh goet teders en in te brengen ...
12-13-.

Den selven Wollebrant Seruijs heeft ontfangen over een halffjaar huijr van een huijs aan de westzijde van de Lange brugge, uijt handen van Catharijna la Feber, dertigh gulden, en daartegens weder uijtgegeven over reparatie van glafen en bongelt 3 gl 13 stuijv, ende sulcx suijsers ontfangen 26 gl 7 ft die alhier voor een effect werde gebracht ...
26-7-.

Bartholomeus Cranenburg is gehouden in te brengen, een hondert gulden, wegens penningen door den notaris Toornvliet, uijt des boedel effecten aan hem ter goeder rekeninge van sijn erffeniffe & strekt. dus hier deselve ...
100-.-.

Jacob Franse Hoogeveen, is ter selver saake, mede gehouden weder intebrenge een somme van ...
25-.-.

Het huijs ende erve aan de oostzijde van de Langebrugge in den inventaris folio ... behoort is bij publijcke schijlinge in koope aangeftaan, bij Pieter Verhoeve, om de fomme van vijfhondert vijf en veertig gulden, daar voren tfelve hem hier naar bij scheijdinge sal werden aanbedeelt ...
£ 545-.-.

Pieter Verhoeve voornt. is schuldigh over een jaar en drie maanden intrest vant voors. kapitaal (als hebbende t befit van voors. huijs genoten) ten behoeven van 't gemeen goettedoen en intebrenge...
27-5-.

Somme van de effecten bedraagt / 1204-1-..

Waarvan voor alle delingen moet worden afgetrokken,

Een somme van driehondert vijftien gulden kapitaal speciaal gevestigd opt voors. hujs aan de oostzijde van de Langebrugge *deser* Johan van Reijnsburg compererende £ 315-.-.
Ende op een jaar en drie maanden intrest van dien
gerekent tot xv augusty 1696 ... 15-15-.
Sulcx 't samen 330-15-.

Blijft mitsdien suiwers deelbaar / 873-6-.
Waarvan ijdere helfte is / 436-13-.

Jacob van Hoogveen soon van Geertruijt Hartoog komt voor de helfte in de eene helft £ 218-6-8
In voldoening van dien so wert hem aanbedeelt.

Eerst de 55 gl 11 st 8 penn. die hij oock aangestaan gout ende filver hier vooren in den staat der effecten selfs fchuldig ftaat ... £ 55-11-8

Nog de 25 gl die hij over *gebetede* penningen als in de staat folio ... weder gehouden is intebrenge ... £ 25-.-.

Nog de 12 gl 13 ftuijv. die Wollebrant Cruijs over aangestaan gout en filver hier voren in den staat der effecten schuldig staat £ 12-13-.

Alsmede de 26 gl. 7 st. die den voorn. Schrijs over ontvangen huijz vant hujs aan de westzijde van de Langebrugge hier voors folio ... schuldig staat ... £ 26-7-.

Ende laaftelijk uijt de 240 gl 11 stuijv. die den notaris Toornvliet hier voren in den staat der effecten folio ... schuldig staat een somme van 98-15-.
Uijtmakende te Samen / 218-6-8

De erfgenamen van philp pieters Nagtegaal komen over haar helfte ... £ 436-13-.
ende nog over de helfte van de wederhelfte £ 218-6-8
Enlops te samen / 654-19-8
Waarvan ijdere helfte is / 327-09-12

Pieter Verhoeve in huijwelijk hebbende Grietje Nagtegaal komt voor sijn helfte £ 327-9-12
ende nog om te betalen dheer Johan van Reijnsburg ... 330-15-.

Enlops te samen / 658-4-12

In voldoening van dien soo wert hem aanbedeelt.

Eerft de helfte van de 52 gl 19 stuijvers die de dootschulden van philp pieters nagtegaal meerder als die van Geertruijt Hartoog belopen en door de erfgenamen van Nagtegaal ten behoeve van t gemeen moeten werden ingebragt, als blijkt of folio ... 26-9-8

Nog de helfte van 7 gl 11 ft 8 penn. die de & erfgenamen wegens filver ende gout bij philp pieters nagtegaal aangestaan, hiervoren folio ... schuldig staan £ 8-15-12

Nog de helfte van de 98 gulden die de voors. erfgenamen over klederen bij de voorn. Nagtegaal aangestaan, hier vooren folio ... schuldig staan £ 49-.-.

Wijders de drie gulden drie stuijv. die sij over aangestaan filver als of folio ... selfs schuldig staat ...
£ 3-3-.

Ende Laaftelijk t huijs ende erve aan de ooftsijde van de Langebrugge hiervoren in den ftaat der
effecten folio ... behoert ter fomme van £ 545-.-..

Mitsgaders de 27 gl 5 stuijv. die sij over intrest van de voors. somme hiervoren folio gehouden is
in te brengen ... £ 27-5-.

Uijtmakende te famen / 659-13-4
ende moet maar hebben / 658-4-12

Heeft mitsdien te over, tijene hij aan Bartholomeus Cranenburg fal moeten uijtkeren / 1-8-8

In voldoening van dien, soo wort hem aanbedeelt.

Eerst de helfte van de 52 gl 19 stuijvers die de dootschulden van phlip pieters nagtegaal meerder
monteren als de dootschulde van sijn overleden vrou en doer deffelfs erfgenamen als op folio ...
moeten worden ingebragt ... £ 26-9-8

Item de helfte van de 17 gl 11 ft 8 penn die de voors. erfgenamen over filver en gout bij Phlip
Nagtegaal aangestaan gehouden sijn in te brengen ... £ 8-15-12

Nog de helfte van de 98 gl wegens de klederen bij gemelde nagtegaal aangestaan, als blijkt hier
voren folio ... £ 49-.-.

Nog de hondert gulden die hij als hiervoren fo ... over ontfangen en genoten penningen selfs
schuldig staat ... £ 100-.-.

Nog uijt de 240 gl 11 ft die den notaris Toornvliet hiervoren in den staat der effecten schuldig
staat, een somme van £ 141-6-.

Ende laatstelijk de 1 gl 8 st 8 penn die Pieter Verhoeve als hiervoren op fijn aandeel te over heeft
... £ 1-8-8

Uijtmakende te famen / 327-9-12

[In een kader hierna:]

Op heden den 24 july @ 1696 compareerden voor mij Dirk Toornvliet notaris publijck ende
voorde naargenomde getuijgen, deerfamen Jacob Frans Hoogeveen, Pieter Verhoeven, ende
Bartholomeus Cranenburg, alle wonende binnen defer stede @ int hooft defer breder genomt,
dewelcken verklaarden de vooren staande ftaat Schistingen ende Scheijdinge geexamineert, en in
alle fijne delen ende leden wel bevonden te hebben alsmede ijder fijn aanbedeelde te hebben
ontfangen en naar fig genomen, cederende mitsdien deen tot den andere behoeff, alle t regt
ende actie t welck des een op des anders aanbedeelde partijene heeft gefat fonder daartoe ofte
aan enig meerder regt te refereren, als bekomende over, ende veder over ten genoegen met
andre effecten daartegens te wefen begroot, belovende derfalven, den anderen om geen
anderen staat, schistinge off scheijdinge te sullen moielijk off lastig vallen in geenre manieren,
anders s dant of bedevang als naar regte, belovende voorts den voorn. Pieter Verhoeve
promptelijk te fullen voldoen ende betalen de driehondertdertig gulden vijftien stuijvers; d heer
Johan van Reijnsburg gelijk alsvoren competerende, en de verdere deelpligtigen voor alle
naarmaminge dienaangaende te indemmere ende bevrijden Authoriserende vervolgens fij
compten de heer Serrevais van de Rekenkamer deser stede om het huijs aan de ooftfijde van de
Langebrugge op de naam van Pieter Verhoeve in de protocollen onder te tekenen, aldus gedaan.
Verleden ende gepasseert binnen Leijden ter prefentie van Wollebrant Cruijs meester
timmerman ende Ottho Turckenburg als getuijgen hier overgeropen.
Bartholomeus zet een ✦ als merk. De anderen ondertekenen met hun naam. 1696 ⁷/₂₄ (24 juli)

Daarmee komt eveneens een einde aan het verslag over dit gezin. Er resteren nog enkele overlijdensgegevens en een vraagstukje.

Begraafboeken op patroniem.

- 2 jan 1677 kind van Flip Pietersz., PKB.
- 10-17/2-1680 kind van Philips Pietersz., HK.

Begraafboeken Nachtegaal vanaf 1627 tot en met 1730 o.a.:

- 15 febr. 1669 Jan Nachtegael, Langebrug, HK.
- 23-30/1/1694 Phlip vrouw van, Nagtegael, PK.
- 27/3-3/4-1694 Flip Pieters (overman klapperluiden), PK.
- 7-14/8-1717 Nagtegaal, Eva, B.

De "oom" van Philp P. Nagtegaal is misschien: KO R113, 03-08-1662.

Cornelis Jacobsz. Parseval (aant.: N26), weduwnaar van Annetge Louris, Backersteeg, huwt M.C van Dorp, geassisteerd met Trijntge Lievens van der Kruijs, haar schoonzuster op de Cellebroersgraft.

Het huwelijk N26, 03-01-1643 geeft geen aanwijzingen. Gezocht op naam van Jacob (Jacobsz.) Parseval, die waarschijnlijk echt een oom is. J.J. Parseval (Jacob Passchiers; zie generatie 12 Nagtegael is waarschijnlijk zijn vader): nog geen duidelijk verband via huwelijken en doopgetuigen gezien. (Nachtegael- of Spijking-tak?)

Generatie 12 Nagtegael

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Pieter Gerritsz. Nagtegael	Eva Philipsdr. (Yfgen)
Geboren:	ca 1610 te Leiden	ca 1610 te Leiden
Overleden:	voor 1657?	voor 1657?
Geloof:	NH	NH
Adressen:	Jan Vossensteech (1632)	Cleijstraat [= Morsstraat] (1632), Legewerf (1655)
Beroepen:	Schoenmaker (1632)	Huisvrouw
Vader:	Gerrit Cornelise Nagtegael	Philip (geen huw in br.g. boek)
Moeder:	Fijtgen Pieters	Immetgen Cornelisdr.
Huwelijk:	06-05-1632 te Leiden ondertrouw	

Kinderen

1. Fijtgen doop 04-09-1633 te Leiden, overl. na 1673
2. Philip doop 02-12-1635 te Enkhuijsen, overl. 27/03-03/04-1694 te Leiden
3. Cornelis doop 28-10-1637 te Leiden, overl. voor 1659
4. Gerrit doop 11-03-1640 te Leiden, overl. voor 1659
5. Herman doop 16-02-1642 te Leiden, overl. na 1663 te/voor 1666?

Ook het leven van Philip's ouders heeft vrij kort geduurd. Vader en moeder Nagtegael zijn waarschijnlijk nog geen vijftig jaar oud geworden. Vandaar dat niet zij, maar een tante (en haar man) van Philip bij zijn kinderen als doopgetuigen verschijnen. Zijn vader en moeder heten Pieter Gerritsz. Nagtegael en Eva Philipsdr. Ze zijn beiden rond 1610 in Leiden geboren en daar opgegroeid. Wat de familie van Eva betreft, loopt het spoor direct dood, ondanks dat bekend is wie haar [stief-?]moeder is.

Pieter en Eva trouwen in 1632 en in het volgende jaar komt hun enige dochter ter wereld. Blijkbaar woonden ze tussen 1633 en 1637 enige tijd in Enkhuizen. Wat hadden ze dáár toch te zoeken? Enkhuizen was een VOC-stad waar Pieter wellicht goed kon verdienen. De VOC is opgericht in 1602.

Een andere verklaring kan zijn dat het jonge paar de stad Leiden enkele maanden ontvluchtte. Juist in het jaar 1635 stierven de inwoners van Leiden als ratten aan de pestepidemie; die zoveel slachtoffers maakte dat de kerkhoven overvol raakten. In die tijd was het stadsbestuur genoodzaakt om nieuwe begraafplaatsen aan te laten leggen op het Blauwe- en op het Papegaaisbolwerk. In Enkhuizen daarentegen stierven niet opvallend veel meer mensen in 1635 dan in andere jaren. In het kleine stadje krioelde het van de mensen uit alle delen van Holland, en soms van ver daar buiten. Ze verbleven enige tijd in de havenstad aan het Markermeer tot ze met één van de vele VOC-schepen konden uitzwermen naar alle windstreken. En als ze terugkwamen, verbrasten ze vaak binnen enkele weken al het geld dat ze op hun lange reizen verdiend hadden in de plaatselijke kroegjes en herbergen.

In ieder geval is Philip daar geboren. De plaatselijke predikant is doopgetuige, dus familie van het paar zal er vast niet gewoond hebben. Ze krijgen verder in Leiden nog drie zoontjes, waarvan er twee jong sterven.

KO K281vd, 06-05-1632.

Pieter Gerritsz. Nachtegael, schoenmaecker, jongeman van Leijden, wonende in de Jan Vossensteech, geassisteerd met Gerrit Cornelisz. Nachtegael, zijn vader, mede aldaer, huwt met Ijffgen Phillipsdr., jongedochter van Leijden, wonende in de Cleijstraat, geassisteerd met Immetgen Cornelisdr., haer moeder, mede aldaer.

NH-patroniemenboek/Nagtegaal (vaag i.v.m. ontbreken moeders naam).

- 04-09-1633 Fijtgen, HK, getuigen Gerrit Cornelisz., Immetgen Cornelis, Brechgen Gerrits.

- 28-10-1637 Cornelis, PK, getuigen Aechen Cornelisdr., Maertgen Gerritsdr., Cornelis Gerrijtsz.
- 11-03-1640 Gerrit, HK, getuigen Jacob Paschiers, Jan Thonisz., Willimptgen Pieters, Gommeltgen Claes.
- 16-02-1642 Herman, HK, (ma: -), getuigen Gerridt Cornelisz., Brechjen Gerrids, Maritje Dircx.

Hoorn, archief Enkhuizen.

Lijst met lidmaten, die met attestatie zijn vertrokken tot 1638 gezien, maar geen Pieter Gerrits Nachtegael aangetroffen. De index van het algemene archief van Enkhuizen doorgebladerd; er zijn geen meldingen van bijzondere gebeurtenissen rond 1635. Het poorterboek begint in 17..

Gereformeerd doopboek, deel 3. Enkhuizen

December den iaers 1635. 2 Philips, pa Pieter Gerrits, ma Liefgen Philips, get. pr. [predikant].

Na de doop van Herman in 1642 blijft dit gezin dertien jaar geheel buiten beeld. Waarschijnlijk is Pieter in die periode overleden. Eva leeft nog wel in 1655, wanneer Fijtje als eerste van de kinderen trouwt. Weldra volgen Philip en Herman en ze zorgen allemaal voor enig nageslacht. Brechje Gerrits is hun vaders jongere zus. Wie weet was zij ieders lievelingstante, want ze komt bij heel wat doopplechtigheden als getuige voor.

Fijtgen Pieters [Nagtegael] met Pauls Morchan	P150vd	30-04-1655	1 ^e
Fijtje Pieters [Nagtegael] met Isaack Claesz. [de Wit]	T146	19-04-1669	2 ^e
Philps Pietersz. Nachtegael met Hester Speeckingh	Q86	27-11-1657	1 ^e
Philp Pietersz. Nachtegael met Geertruijt Hertoochs	W42	09-12-1673	2 ^e
Hermanus Pietersz. Nachtegael met Lijsbeth Jacobs	R91	28-04-1662	

KO 1655.

Pauls Morchan (aant.: Morgan, Paulsz.), greijnwercker, jongeman van Doornick, woont in de Jan Vossensteech, huwt met Fijtgen Pieters, jongedochter van Leijden, woont in de Sonneveltsteech, geassisteerd met Eva Philps, haar moeder, wonende in de Legewerff.

KO 1657.

Philps Pietersz. Nachtegael, schoenmaecker, jongeman van Enchuijsen, woont in de Backersteech, geassisteerd met Cornelis Jacobsz. Perchevael, zijn oom, woont op de Celledroedersgracht, huwt met Hester Speeckingh, jongedochter van Leijden, wonende in de Backersteech, geassisteerd met Geertgen Harmans, haer moeder, mede aldaer.

KO 1662.

Hermanus Pietersz. Nachtegael, greinwercker, jongeman van Leijden, wonende in de Coenesteech, geassisteerd met Philps Pieters Nachtegael, zijn broeder op 't Cort Rapenburch, huwt met Lijsbeth Jacobs, jongedochter van Leijden.

KO 1669.

Isaack Claesz. [de Wit], greijnwercker, jongeman van Harlingen, wonende in de Nonnesteech, huwt met Fijtje Pieters, weduwe van Pauls Morgan, wonende in de Spijckerboorsteech, geassisteerd met Brechge Gerrits, haer meuije, wonende in de Jan Vossensteech. In de marge: Sijn tot Voorschoten getrouwt den 5en Meije 1669.

KO 1673.

Philp Pietersz. Nachtegael, weduwnaar van Hester Jacobs, woont op de Langebrugge, geassisteerd met Jacob Spickingh, sijn schoonvader op de Papegraft, huwt met Geertruijt Hertoochs, woont op de Langebrugge, geassisteerd met Christiane Coop haer nicht op de Nieuwe Houtmarckt en Sara Hermans, haer bekende op de Papegraft.

NH/Waalse doopgetuigen bij Pauls Morgan de Jeune en Fijtje Pieters Nagtegael zijn in:

1657 Philip Pieters Nachtegael, Brechgen Gerrits, Jannetje Morgan.

1662 en 1664 (beide Waals) n.v.t.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Herman Pieters [Nagtegaal] en Lijsbeth Jacobs zijn in:
1662 Flip Pietersz, Fijtje Pietersdr, Hesther Jacobsdr.
1664 Phlip Pietersz., Brechje Gerrits, Jacomijntje Jacobs.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Isaak Claaszn. de Wit en Fijtje Pieters Nagtegael zijn in:
1671 en 1673 Philip Piteresz. en Breghe Gerrits.

Herman koopt ongeveer een jaar na zijn huwelijk een pand in de Klikstraat voor f 400.00. In het bonboek, waarin de achtereenvolgende eigenaars van het huis staan, blijkt Jacob Frans Spijcking eerder de eigenaar te zijn, geweest. Jacob is de vader van Hermans schoonzus Hester. En de vrouw die het pand van Hermans weduwe koopt zal u niet bekend voorkomen, maar zij en Jacob Geerlofs van Halteren zijn mijn voorouders binnen de Van der Steen-familie.

Bonboek Oost-Nieuwland fol 4. Clickstraet Westzijde Noortwaertstraat.

- * Direct na de kopregel: 19-04-1661 Is bij hem [Jacob Cornelifz van der Haeff] vercoft aen Jacob Frans Spijcking vrij om vj^c L gls te betaelen met^c L gls gereet en L gls stuv. als ... feb 1662 tjrs telckens metten interests van tonbetaelde jegens den pen. xvj.
- * 29:3:1662 Is bij hem vercoft aen Pieter Tonis van *Velden*, bel: met iiij cL gel uijt voorgaende coope te betaelen aen Trijntge Nieucoop wed. van za: gerrit gijsberts Knotter ...
- * 29:5:1663 Is bij hem vercoft aen hermanis Pieters greijnwercker, belast met iiij^c gl te betaelen aen ... gelijk boven bovendien om IJCxxv gl gereet gelth
- * 9:6:1665 Is bij Lijsbeth Jacobs wede @ boedelhoudster van hermanis pieters nacgtegael vercoft aen Trijntge Jans wede van Jacob Geerlofs van Halteren vrij om vj^c gl. gereet gelth. Is bij Scheijdinge verleeden voor den notaris Pieter van *Tueningen* ende seeckere getuijgen binnen Leijden tusschen Jacob van halteren voor de eene helfte, en de kinderen van trijntie van halteren van ¼ mitsgaders Sara van halteren voor ¼ en sulcx te samen voor de wederhelfte alle Erffgen. van wijlen trijntie Jacobus van halteren aen bedeeft Jacob van halteren volgens Extract autentijck alhier overgelevert den 3:9:1706.
[Bovenaan in de rechtermarge, slaat op Van Halteren:] De custingbrief van 650 gl is alhier vertoon ... van dato den ... 1722 ... den 11/6 1722.
- * 5:5:1722 Is bij maria de man wedue ende boedelhoutster van Jacobus van Halteren vercoft aen Isaac de Clercq vrij om ij^c iij gl gereet gelt.

In de bonboeken stonden de huiseigenaren per buurt genoteerd. Als ik nu anno 1998 per buurt binnen de singels van Leiden zou kijken, zouden in elk straatje wel enkele stukjes geboortegrond van verre nazaten opduiken. Keren we weer zo'n driehonderd jaar terug, dan blijkt zoon Philip in 1694 overleden te zijn. Alleen van hem valt met zekerheid te zeggen wanneer hij stierf, voor de rest blijft het gissen.

Begraafboeken Nachtegaal van 1627 tot 1730 gezien.

- 27/3-3/4-1694 Flip Pieters (overman klapperluiden), PK.

Verder zorgen de boeken van de weeskamer nog voor enige verwarring. Paulus Morgan is volgens zijn huwelijk een nog niet eerder gehuwde man, maar in 1663 staat er een akte tussen de Grote Bewijzen waarin wordt gerept over Pauls Morgan de Jonge. Mogelijk betreft het een verwant persoon, maar zeker is dat Joris Ferret een zwager is van Pieter Gerrits Nagtegael. Daarnaast is ook nog een Jenneke Ferret in 1682 gehuwd met een Johannes Nachtegael. Echter, in hoeverre ook zij verwant kunnen zijn, is nog niet duidelijk. Er bestaat geen twijfel over de voogdijregeling voor de kinderen van Pauls Morgan en Fijtge Pieters Nagtegael in 1669, waarin overigens wederom "een" Joris Ferret opduikt.

Gr.Bw. V199v. Dit is een tamelijk verwarrende tekst:

Akte XXVJ September 1663 voor openbaar notaris Frans V/Donde te Leijden. Betreft Pauls Morgan, greijnwercker, gehuwd met Rebecca Frisencourt.

Daaronder volgt: "Op huijden den xvij Novemb. van den jare xvj V sessensestig compareerde voor mij Adriaen van Oosterlingh, notaris ... te Leijden Rebecca Frisincourt weduwe van Pauls Morgan in sijn leven greijnwerker." Verwijzing naar bovengenoemde akte; ze stelt tot voogden:

“Pieter Ramaixt en Jorris Ferree over ’t eenige nagelaten weeskind van Paulus Morgan de Jonge...”. Zij hebben de voogdij aangenomen.
Voogdijboek G118.

Jorris Ferre, *printer* van de greijnhal, ende Phillips Pieters *Nachtegael*, gebeden vrunden, sijn voogden gefelt over Pieter ... eenig naergelaeten weeskint van za: Paulsz. Morgans, greijnwercker, gewonnen bij fijtge Pieters dr. Comparerende hebben de voogdije aengenomen ende Eedt gedaen aen Verruijt, Assendelft ende Wevelinghaven, op den xxix april anno 1669...

Het volgende huwelijk betreft waarschijnlijk een zijtak van de familie.

KO Y42, 11-06-1682.

Johannes Nachtegael, jongeman van Leijden, -, wonende in ’t Begijnhoff, geassisteerd met Willem Goodtschalck, zijn oom, in ’t Noordeijnde, met Jenneke Ferret, jongedochter van Leijden.

In het NH-doopboek staan bij Nagtegaal de dopen van hun kinderen.
Weeskamer Secl. K228v. Johannes Nachtegaal en Jannetje Feret, akte 1698.
Geen huwelijk van Willem Godschalk gezien in KO.

Generatie 13 Nagtegaele

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Gerrit Cornelisze Nagtegaele	Fijtgen Pietersdr
Geboren:	ca 1580 te Leiden	ca 1580 te Warmond
Overleden:	ca 1657	ca 1631 te Leiden
Geloof:	NH	NH
Adressen:	Jan Vossensteech (1632 - 1648)	Jan Vossensteech
Beroepen:	Schoenmaker (1607, 1634, 1643)	Huisvrouw
Vader:	Cornelis Willems Nagtegaele	Pieter
Moeder:	Bertgen Gerijtsdr.	

Huwelijk: 28-12-1607 te Leiden ondertrouw

Kinderen

1. Cornelis doop ca 1608 te Leiden, overl. 23-04-1649 te Leiden
2. Pieter doop ca 1610 te Leiden, overl. voor 1657?
3. Brechje doop ca 1613 te Leiden, overl. na 1677
4. Jacob?

Kinderen van Gerrit Cornelisz. Nagtegaele en Marijtje Gerrits.

1. Gerrit doop 13-05-1635 te Leiden, overl.

De lijnen van de families liepen al een poosje steeds verder terug in de tijd. Bijna onopgemerkt zijn we nu aanbelaand bij mensen die rond het voor mij "magische" jaar 1574 geboren zijn en geleefd hebben. Als je wilt definiëren wat een "echte" Leidenaar is, kun je dat op basis van diverse criteria doen.

Is iemand echt Leids wanneer hij of zij in Leiden woont én:

- a. binnen de singels geboren is, of
- b. ouders heeft die in altijd in Leiden gewoond hebben en de persoon zelf in de stad geboren en getogen is, of
- c. van ooit naar Leiden gevluchtte mensen afstamt of zelf naar Leiden is gevlucht, of
- d. voorvaderen heeft die al in Leiden woonden voor 1573, het beleg aan den lijve meemaakten en Leidens ontzet in 1574 vierden, én waarvan alle latere directe voorouders in Leiden zijn gebleven?
- e. Of ... vul maar in.

Voor elk punt valt wel wat te zeggen. Mijn voorkeur ligt bij afstammelingen van mensen die al in Leiden woonden toen de stad door de Spaanse legers omsingeld werd en die het beleg en de bevrijding konden navertellen. Maar ook al voel ik mij nog zo sterk met de stad verbonden, na de reconstructie van ongeveer 250 in Leiden gevestigd geweest zijnde gezinnen, ben ik er nog werkelijk niet één tegen gekomen die aan deze criteria kan voldoen. Eigenlijk is dat helemaal niet zo verwonderlijk.

Direct na 1574 is het Leidse stadsbestuur begonnen mensen van elders naar de stad te halen. In het begin waren dit vooral bewoners van de zuidelijke Nederlanden waar al decennia lang grote onrust heerste vanwege geloofsvervolgingen door de katholieke gezinden. Leiden kon die goed opgeleide lakenwerkers en kapitaalkrachtige reders prima gebruiken om mee te helpen aan de wederopbouw van de economie in de stad. Deze mensen kwamen in een gereformeerd bolwerk terecht waar toch nog enige ruimte overbleef voor personen met een andere geloofsovertuiging. De leden van generatie 13 Nagtegaele leefden tijdens een zeer onrustige periode, waarin de stad Leiden heel sterk uitdijde. Ongeveer vijftig jaar na Leidens Ontzet bestond ongeveer 75% van de bevolking uit immigranten.

Daarnaast is er eeuwenlang sprake van oversterfte in steden geweest. Dit ontstond doordat mensen die elders geboren waren, naar een stad trokken en daar overleden. Zo kwamen er binnen de singels minder mensen ter wereld dan er begraven werden. In dat geval ging het wellicht vooral om Hollandse plattelandsbewoners die wegens gebrek aan geld of land naar een naburige stad verhuisden.

Wat verder meespeelt, is dat de immigranten lang niet altijd gelijk met een Leidse (Hollandse) jongedochter of -man huwden, maar in het begin vaak hun huwelijkspartner tussen andere immigranten zochten (en gemakkelijk vonden).

Nog steeds verwacht ik toch eens zo'n "echt" Leidse familie te vinden. Ook al geven wat dat betreft sommige namen valse hoop. Met de familie Stoute dacht ik een dergelijke rasechte uit de klei getrokken Hollandse familie beet te hebben, totdat de naam in Hardy veranderde!

De familie Nagtegael is wel zonder twijfel Hollands. Ze woonden waarschijnlijk niet in Leiden zelf rond 1574, maar er zeker tamelijk dichtbij. De dreiging die van de situatie rond de belegering uitging, was ook voor hun tastbaar en zal hun leven beïnvloed hebben. Wederom treffen we een gezin aan waar heel wat meer over bekend is dan alleen dtb-gegevens. In dit geval zijn de betrokken personen nogal actief op de huizenmarkt.

Gerrit Cornelisz. Nagtegael, geboren circa 1580 te Leiden en Fijtgen Pietersdr., geboren circa 1580 te Warmond, zijn de ouders van Pieter. Zij trouwen in 1607 te Leiden. Van deze vroege periode ontbreken de doopgegevens. Ze kregen vermoedelijk een zoon Jacob en zijn ze zijn zeker de ouders van Cornelis, Pieter en Brechje.

KO F172vd, 28-12-1607.

Gerrijt Cornelisz. [Nachtegael], schoenmaecker, jongeman van Leijden, geassisteerd met Thonis Willems, metselaar, zijn toekomstige schoonbroeder, huwt met Fijtgen Pieters, jongedochter van Warmond, niet gecompareerd. Attestatie overgeleverd.

Gerrit en Fijtgen bewonen lange tijd een eigen huis in de Jan Vossensteeg. Dit is een straat waar wel meer schoenmakers hun nering hadden. Het is tevens het eerste pand dat Gerrit en Fijtge kopen. Volgens het aflezingenboek bezit hij het in 1632, maar waarschijnlijk kocht hij het huis al eerder. Zie ook het bonboek bij generatie 14 Nagtegael.

Aflezingboeken van 1574-1650, SA II index: Nachtegael, Gerrit Cornelisz. Zijn perceel grenst aan dat van Jan en Hans Jansz. de Smet in de Jan Vossensteeg. 5 aug. 1632, no I fol 180v. In het Aflezingenboek staat een opsomming van begrenzings van huizen, die slecht te volgen is wegens het erg oude en slordige schrift.

Van de kinderen huwt in 1632 als eerste Pieter; Cornelis en Brechtje hebben minder haast. Al een half jaar na zijn huwelijk overlijdt Cornelis.

Pieter Gerritsz. Nachtegael met Iffgen Phillipsdr.	K281vd	06-05-1632
Cornelis Gerritsz Nachtegael met Fijtgen Aldertsdr.	O72	22-10-1648
Brechgen Gerritsdr. [Nachtegael] en Joris Feret	O221vd	04-05-1651

KO 1632.

Pieter Gerritsz. Nachtegael, schoenmaecker, jongeman van Leijden, wonende in de Jan Vossensteeg, geassisteerd met Gerrit Cornelisz. Nachtegael, zijn vader, mede aldaer, huwt met Iffgen Phillipsdr., jongedochter van Leijden, wonende in de Cleijstraat, geassisteerd met Immetgen Cornelisdr., haer moeder, mede aldaer.

KO 1648.

Cornelis Gerritsz. Nachtegael, schoenmaecker, jongeman van Leijden, wonende in de Jan Vossensteeg, geassisteerd met Gerrit Cornelisz. Nachtegael, zijn vader, wonende in de Jan Vossensteeg, huwt met Fijtgen Aldertsdr., jongedochter van Harlingen.

KO 1651, Waalse kerk.

Joris Feret, weduwnaar van Petronella van der Hulst, [greinwerker], wonende in de Jan Vossensteech, met Brechgien Gerritsdr., jongedochter van Leijden, wonende in de Ketelboetersteech, geassisteerd met Debora Pouels, haer [stief-?]moeder in de Claresteech.

Fijtge krijgt maar weinig kleinkinderen te zien, want voor april 1634 is zij overleden. Wonderbaarlijk genoeg staat de reeds gehuwde Pieter in de voogdijregeling genoemd die zijn vader bij de weeskamer treft. Normaal gesproken wordt een gehuwd persoon aangezien voor meerderjarig, ook als hij of zij nog geen 25 jaar oud is. Daarnaast bevat het weeskamerarchief een prachtige beschrijving van de boedelinventaris van Gerrit en Fijtge anno 1634.

Weeskamer voogdijboek D81 vgd.

Anthonis Jans, sloopstimmerman tot Warmonth, ome ende Rogier Heucvluyt, kleermaecker, gebeden vrient zijn voogden gestelt over Cornelis xxiiij, Pieter xxiiij & Breggen xxij jaren out oft daer omtrent naegelaten weeskinderen van Fijtgen Pieterdr. za: gewonnen bij Gerrit Cornelisz. Nachtegael schoenmaecker. Compareren. hebben de voogdije aengenomen & eede gedaen voor mij Onders & Toll. oft xxiiij Aprilis @ 1634.

Weeskamerarchief, boedels (via patroniem) nr 3202.

Marge: Kouterman l'oll 4/7 1634.

Staet ende inventaris van boedel en goederen van Gerrit Cornelisz: Nachtegael schoenmaecker, en Fijtge Pieters dhr. echteluiden waren, sulcx ende inder vougen fijde felve en int gemeen befeten hebben @ bij de voorn. Fijtgen Pieters ruijm twee jaren geleden binnen defer stadt Leijden mitter doot ontruijmt zijn, naerlatende Cornelis out xxiiij, Brechgen xxij @ Pieter xxiiij Jaren alle off daer omtrent, haere weefkinderen die fij gewonnen heeft bij Gerrit Cornelisz. voorn. gemaect @ bij gefricfte gefelt op ten xxij e Aprillis @no xvj C vjere dertich. Ten verfoucke @ in jegenwoordigheit van Thonis Jansz., sloopmaker ende Rogier Huirluyt inden naem als voochden over d'voorsch. weefkinderen op t aengeven van Gerrit Cornelisz. voorn: ende gestelt in guldens te xL grooten stuck stuyvers & penningen naer beloop vandien,

Huysraet ende imboedel

Eenentwintich fluijnen goet en kyaet mit vijff hemden	xxviiij gl.
Acht laeckens met twee taeffellaeckens	xxviiij gl
Drije servieten acht neuf doucken mit twee hantdoucken	iiij gl xij st.
Ses cragen mit twee einde schortcleen	xij gl xij st

Wolle kleeren

Drije laeckenfe mantels	L gl
Vijer pack cleeren	Lxx gl
Drije paer gebreijde hooven drije goeden @ fef hemtrock	xviiij gl

Beddens

Twee beddens	L gl
Seven oircuffens	xvj gl
Vijff deekens	xij gl
Twee gordijnen en fchoorstienkleet mit vijer cuffens	xj gl.

Houtwerck

Een cleerkas en overflachbanck mit een fittebanck	xxiiij gl
Twee taeffelen @ thien soelen	x gl
Twee kraechdofen een kapstock een kaerfen twee fcharffvloten	iiij gl ij st.

Tinnewerck

Ses tinne platielen vijer schuttelen een boter pot twee kroefen een tinne fout vat fef pullekens acht lepelen mit twee tinnen faufiertgens t famen wegende twintich pont, ijder pont thien stuyvers, comt	x gl
---	------

Coper werck

Een copere ketelkan @ een copere pot iij gl
Een copere emmer drije kandelaers drije armen met drije houpen vj gl
Drije copere blaeckers een beddepan @ een schuilmspaen viij gl x st.

Yferwerck

Drije tangen drije affchoppen @ een hengel iij gl
Een vouthengel twee roofers ende een hangijfer i gl xij st.
Een spiegel mit twee taeffereeltgens vj gl
Negen printen met hout lijften een preeckstoel ende een bier vierendel vj gl vj st.
Twee waf tobbens twee water emmers een turffton ende een melckton ij gl xvij st
Een houte knaep twee luijr manden twee witte mandekens ende drije witte bennekens iij gl xv st.

Boucken

Een bijbel d'infittutj kalvuij heijndenckns Bruingerij huijsbouck mit D: festus Schatbouck xj gl
Twee pfalmboucken een comferentj bouck met twaelff kleine bouckjens iijij gl

Aerde potten pannen kannen taeffelborden tfamen op vj gl
Aen turff ende hout vij gl
Alle de clederen van den overleden op den anderen gereeckent ende geeftimeert waerdich te zijn Lxx gl
Alle de gereetschappen tott schoemaeckers neering behooren geeftimeert op Lx gl
De schoenen in de winkel L gl
Aende het leer jegenwoordich hebbende is omtrent waerdich J C gl.

Inneschulden

Alle de inneschulden volgens het regifter op den anderen gereeckent zijnde comen te bedragen Lxxv gl iijij st.
Somma ende macfe van boedel vij C Lxxijij gl xj st

Schulden en laften

... backer tot Catwijck op Rijn comt volgens wef de fomme van ij C gl.
Boudewijn Cordier comt van Leer de fomme van iij C gl.
Rogier Huerluijt comt de fomme van Lxx gl.
Corn. Pieters comt de fomme van L gl
Jannetge Sanders comt van geleent gelt Lx gl.
Aechgen Cornelis @ Beatris Harmens beijde mijne vijfsters comen van verschoten gelt de fomme van iijij C gl.

Sa van de lasten x C L xxx gl.

Jegens den anderen vereffent comt te cort ij C vj gl. ix st.

Overgelevert ter camere bij Gerrit Corneliss. int hoof van defer genomt, en heeft bij folemnelen eede hem wettelijk geftaeft ende affgenomen geaffirmeert ende verclaert, int maecten van voorgaende staet ende Inventaris gehandelt ene gewandelt te hebben oprechtelijk ende ter goeder trouwe, fonder willens off wetens daeruijt yet verfwegen off achtergehouden te hebben. Belovende niettemin indien hem defer aengaende yets meer te voorfcheijn ochte comen off bekent werden alle t felve hijer op getrouwelijck te doen amplieren ende verhoogen alk naer behoren.

[Getekend op xxiiij e April xvj C vijerendertich: Gerrit Corneliffen nachtegael.]

Weefmeesteren der stadt Leijden als oppervoochden van alle onmondigen ende anderen toeficht behouvende, gesien hebbende den voorgaende staet ende Inventaris ende daerop gehoort Thonis Jans zn. scheepmaker ende Rogier Heurluijt inde name als geftelde voochden over de weefkinderen, uit hoof van defe genomt hebben ter advijfe van de felve den voorsch. boedel gerepudieert, latende den geenen des befeeren daerf mede te enamael bewerden omme t fijnen

Fol. 152 Ketelboetersteech zijtfijde.

- * 26:10:1609 Het westwaertse hujs is bij Jan Henricxs vercoft aen Gerrit Cornelifs Nachtegael fchoenmaker mitte belasting van iij gl sjrs. aencomende de hujsarmen alhier bovendien om *ij gl*
- * AA49, 25:4:1625 Is bij Gerrit Cornelis Nachtegael voornomt vercoft aen Dirck Gomerts slotemaecker belast mit iij gl tjrs aencomende de hujsarmen om eerst vC gl gereet ende noch iijMijC gl te betaelen aen Steffen Vasfeuffen Jillisf mit ij C gl tjrs meije 1626 bij overstelling van den vercopper.

Fol. 369 Lange Groenesteech suijsijde @ wert de Poort van Jonchr. Jacob Quijm overgefprongen.

- * 29:11:1639 Is bij de erffgen. van Niclaes de Rosnoit vercoft aen Gerrit Cornelis nachtegael schoenmaecker geeff alsboven om vCxxv gl bij overstellinge van de vercopers te betaelen aen tweeckindt van Jaepgen Willems Sr. met Lx gulden f jaers meije 1639 t eerste.
- * 22:5:1641 Is bij Gerrit Cornelis Nachtegael vercoft aen Gerrit van Dam bel. met iij C xLv gl uyt voorgaende cope ... (Dit pand is dus met verlies verkocht.)

Fol. 8 Oude Vest.

(De panden ernaast gaan naar de RK gemeente.)

- * 21-5-1642. Is bij Andries Maurus verkogt met het bleijckhujs *daeragter* aen Debora Benout, weduwe van Abraham Decker om xiiijcxxx gl. te betaelen mit ijCL gel gereet ende V (of)CL gl 1st meije 1643 sjr ieijt affe custinge zoon. Marge: xiiijvxxx ijd lt dlfo ... 21-2-1652.
- * Is bij Gerrit Cornelis Nagtegael getrouwt hebbende Debora Benaut voorn. vergogt aen Robbert le Haen, tabackvercopper belast mit xjclxxx gl uijt voorgaende cope te betalen staende ... meije 1653.

Fol. 237 Ooftmaerendorp Lantsijde, Marijgijfensteeg Westsijde.

- * In de kopregel: Debora Benoot weduwe van Abraham de Decker hier van de lasten op her hujs op de nederij eleijde Walle hier Dij er aen Comende.
- * Is bij Gerrit Cornelisse Nachtegael getrouwt hebbende Debora Benoot vergogt aen Abraham Hensing vrij om ... 19-5...
- * (Een hele rij panden wordt na 1670 verkocht aan de Katholieke Gemeente.)

Fol. 435. Havenbon Loijerstraet Oostsijde In de Poort

- * Kopregel: Gerrit Cornelisse Nacgtegael. Suijvers hiervan lasten op t iijv volgende.
- * Is bij Jorris Ferre prenter van de greijnhalle ... executeur van de uijterste wille van Gerrit Cornelis Nagtegael vergogt aan Mr. Pieter Verhaen vrij om xvyl ^cxv gl. gereed gelt 8-6-... (voor 1666).

Fol. 436 Idem i.d. poort Noordsijde.

- * Kopregel: Idem.
- * Nu Joris Ferrez als op t y volgende.
- * ...5:1659 Is bij hem vergogt aen Hendrick Wegenach van Halteren vrij om vj ^c gereet gelt ...

Fol. 436v Idem.

- * Kop: Idem. Hier van de laste opt volgende.
- * Is bij Joris Ferre prenter van de grijnhalle cum focio executeurs van uiterste wille van Gerrit Cornelis Nacgtegael vergogt aen Leendert Zegers Brielsduijck vrij om vj ^c xv gei te betaelen met C ^cxvjl gereet @ Lxxv gl ... meije 1659 telckens mette interest van 't onbetaelde jegens den pen xvj.

Fol. 436.. Oude Stat, Havenbon, ... straet oostfijde in een poort.

- * 9-11-1645 Dit erf groot xxij Roedes en Riemb. Is bij Burgemeester vergogt aan Gerrit Cornelis Nagtegael om xx gronts van xxx gel. xijjl Viii penn jrs vallende meije ...
- * ...3-10-1649 Is bij Gerrit Cornelis Nagtegael sp. bel. tot versekeringe van sodanige grietbrieff als hij is ... van Sijs jegenwoordige hujsvrouwe debora panies binoot heeft gepasseert.
- * 5-3-1649 Is bij hem benefens ...

- * 55 1-8-1651 ... [slecht leesbaar]
- * 7-5-1659 Is met het twee de voorga. bij scheijdinge verleden voor de notaris Pieter van Aelderstoff ende sekere getuijgen Brecken gerrits Nachtegael volgens scheijdinge gepasseert den 28:10:1658.
- * 28-7-1663 Is bij haer vercoft aen Heijndrik Wegenaer van Halteren vrij om vj^c gl gereet geld.

Fol. 436 Havenbon Looijerstraet oostsijde.

- * Kopregel: Gerrit Cornelisse nachtegael hier van de laste opt voorgaende.
- * Is bij Joris Ferre prenter cum facio testamentair executeurs van de uijterste wille van Gerrit Cornelis Nagtgael vercoft aen Abraham Cordier Lintier, vrij om ix^c Lxxv gl gereed get. 8:6:16..

Fol. 253b Oost-Marendorp Lantfijde, Achtergraft in de poort Weftsijde.

- * Dirk Gerrit van den Burg staat in de kopregel.
- * EEEL210lk. Is bij Dirk Gerrits van den Burg vercoft aen Gerrit Cornelise Nachtegael graft met de custing penning en uijt voorgaende copr. noch te betaele staende.
- * 1:5:1652. Om iijj X xL gulden te betaele met C^x L gl gereet @ Lxxv gl fjrs mej 1653 d'1w telckens mette interest jegens den penningh feftig van de onbetaelde coopenningh. Marge rechts: De gecaf. custinge is alhier verthoont ils 26:9:1657.
- * Is bij Joris Ferre, prenter van de *bijrehules* [bayhalle?] alhier cum facio executeur van uijterste wille van Gerrit Cornelisse Nachtegael vercoft aen Robbert den Haene vrij om V^c Lxxv gl. te betaelen met ExxV gl gereet @ Lxxv gl sjars mej 1659 tjr telckens mette interest vant onbetaelt jegens den pen xvj. 8:6:1658.
Marge rechts: De gecaff. custingb: van 575 gl is alhier verthoont den 25:8:1671.
- * 20:8:1671. Is bij Jacomijntge Lichtvoet wed^e van Robbert de Haen vercoft aen Brechje Gerrits Nachtegael, wed. van Jorris Ferree vrij om iijc gl gereet gelth. Is mede belast met de 1x^c gl. breder opgesteld jr t 6e Regr. fol 513 vso aftgesz. de 20/5-1722.
- * Nu Hendrik van den Bos als op fol 182 yso.

In 1653 blijkt dat Gerrit ziek op bed ligt. Hij laat dan zijn uiterste wil vastleggen voordat het te laat is. Het volgende jaar overlijdt hij, ongeveer 73 jaar oud.

Gr. Bw. nr 329.

Gerrit Cornelisz. Nagtegael benoemt op 30 oktober 1653 tot voogden over zijn kinderen: "Gabriel van der Ende, Frederick Wevel/Werve ende Joris Ferel". In 1654 wordt de voogdij aangenomen.

Een boedelscheiding anno 1658

Vervolgens hebben de daarin aangestelde voogden hun handen vol aan de administratie en afwikkeling van zijn nalatenschap. In 1658 stelt notaris Pieter van Aerdenstof de rekening van scheiding op. Voluit geschreven beslaat dit overzicht 68 pagina's, de klerk zal er een lam handje van gekregen hebben. Soms nam het opschrijven van een dergelijke opsomming zelfs enkele dagen in beslag. Deze zeer uitvoerig beschreven afrekening geeft weer een hier en daar wat moeilijk te volgen, maar toch intrigerend beeld van de manier waarop Gerrit zijn inkomsten verwierf. Ook wordt goed duidelijk van welke diensten en dienstverleners hij en de voogden gebruikmaakten, welke goederen werden gekocht en tegen welke prijs zij deze kochten.

Notaris Pieter [Harmensz.] van Aelderstoff, ONA, inventaris nummer 873 = jaar 1658.

Toelichting

Rendant: hij die in een rekeningprocedure rekening en verantwoording doet of moet afleggen.

Calanderen: een weefsel met grote kracht samendrukken zodat het een geslotener karakter krijgt.

Akte 80, rekening van scheijdinge.

Reeckening van den ontvangs ende uijtgeff. gehad. ende gedaen bij Joris Ferre als executeur vanden testamente van za: Gerrit Cornelise Nachtegael zijn hujsvrouw van zalige *Dader*, mitsgaders als voocht over de minderjarige erfgenamen van der felver nachtegael, welcke

reeckeninge der Rendant is doende ...d heere Mr. Pieter Verhagen Advocaet voor den hove van Holland des Rendants geaffimeerde mede executeur en voocht in plaetse van Gabriel vanden Ende ende Frederick Wevel, mitsgaders aen naergeroerde mede erf bij *enar* van voorn. Nachtegael, ende is alles gestelt in guldens ten xl grooten t' stuck, stuijvers ende penn. naer advenant.

Wert alhier eerst aengeroert dat Frederick Wevel in zijn leven, van derselvs administratie, die hij wegens den boedel hadde gehad heeft gedaen *ubere* corte fommere reeckeninghe geteekent mette lettere A ende B bij d'eerste van die welcke deszelve meerder uijtgegeven als ontfangen heeft eene somme van xxiiij gls ix sts viij penn. Borggelt dezfelven bij de tweede meerder ontfangen als uijtgegeven welcke de Rendant na de doot van de voors. Wevel van derselfz erfgenamen gevordert heeft ende alhier als ontfangen brengt een somme van xxxv gls viij st. marge: blijkt bij die overgeleverde reecke.

Frederick Wevel hadde aerbeijct bij derselvs reeckening geteijckent mette letter A ter hande gestelt *achis* rendants *hijft onnus* hier en daer uijtgegeven ende wert derhalve bij des Rendant alhier gebracht als ontfangen een somme van xxx gls. marge: wert wel genomen.

Gelijck alhier noch als ontfangen wert gebracht van desfelven Wevel eerst een somme van 115 gl. iij sts noch een fomme van xxxj gl x sts noch een somme van xxij gul v sts. ende noch een somme van eenentachtich guls fes stuijvers den Redant is hier diverfche huijfen behandicht omme te verstrecken de voors. vier posten eenen somme van yC L gls v sts.

Noch brengt den Rendant als ontfangen, de gereede penningen die volgens des Inventaris ter sterfhuijse zijn bevonden ter somme van Lxxxij gls. marge: Accordeert met des inventr. hierop naergeschr.

Noch heeft de Rendant ontfangen van Gerrit Bontius Boelhuijsmr. volgens de Boeke dulle, een somme van ijxxxix gls xvij sts. marge: Accordeert met de boekedul hier op naergeschr.

Noch heeft den Rendant ontfangen van dr. Bijlevelt overt vercofte gereetschap indien inventaris geroert een somme van xxx gls. marge: Accordt. met des inventaris alsvoren.

Noch heeft dien Rendant ontfangen door vercoping van eenige bloemen inde Inventaris geroert een somme van ij gls. marge: wert wel genomen.

Item over fpijnael mede indien Inventaris geroert en een fuijbert Y gls v sts. marge: lits.

Item noch over seven boocken indien inventaris geroert een somme van xv gls x stv

Item noch over een Bijbel geroert inden voors. inventaris een somme van vj gls.

Noch voor eene vierendeel ix sts.

Noch heeft den Rendant ontfangen van Jan Willemsz. in drie posten over inschult den somme van C lvij gls xvij sts.

Alfoo eenige penningen moesten werden uijtgegeven, ende mit *in ar sa* was zoo is den Rendant genootfaect gewerden penningen te *lichten*, ende heeft vervolgens opgenomen van Meutgen Eemfgs den somme van twee hondert vijftich guldens hier ijCL gls. marge: wert weegens mej foo oock alle d'aenge *togeforst*.

Noch heeft den Rendant ontfangen over huijr op de Loijwerst. een somme van viij gls. x sts

Item over huijr in de poort i gls. x sts.

Noch heeft den Rendant ontfangen over huijr vant huijs op de Loijwerst. verfcheenen meije 1656 een somme van C gls.

Noch heeft den Rendant ontfangen over huijr van de Loijwerft. mitte kuijper verscheene meije 1656 een somme van Lx gls.

Noch heeft den Rendant ontfangen van het eene huijs inde Loyerstraet de huijre vervallen meije 1656 een somme van Lxx gls.

Noch heeft den Rendant ontfangen over huijr vant andere huijs inde Loyerstraet, verschenen alsovooren een somme van Lxiiij gls.

Noch heeft den Rendant ontfangen over hujr van de twee huijfgens in de Loijerpoort verfcheenen Meije 1656 een somme van Lvijij gls v st.

Noch heeft den Rendant ontfangen over hujr vant huijfgens op de Stinckgraft verfcheenen meije 1656 een somme van xxx gls xij sts.

Item van Pieter Louwer. i gl. xij sts.

Item van Gabriel van der Linden i gl xiiij sts.

Noch heeft den Rendant ontfangen over hujr vant huijs op de Loywerst. verfcheenen meije 1657 een somme van Lxxij gl.

Noch heeft den Rendant ontfangen over hujr vant huijs op de Loywerst. verfcheenen meije 1657 een somme van xxvij gl.

Noch heeft den Rendant ontfangen van kors op Dishoecke over hujr vant eene huijs inde Loyerstraet een somme van Lxx gls verfcheenen meije 1657, hier Lxx gls.

Noch hebben den Rendanten ontfangen van Joost Bonnet over hujr vant andere huijs inde Loyerstraet verfcheenen mej 1657 een somme van Lij gls x sts.

Noch heeft den Rendant ontfangen van de greijnwercker over hujr vant eene huijs in de Loyerpoort verfcheenen meije 1657 een somme van xLiiij gl iiij sts.

Noch heeft den Rendant ontfangen van de Wede over huijr vant ander huisgen in de Loyerspoort, verfcheenen meije 1657 een somme van xLvjgsl xvj sts.

Noch heeft den Rendant ontfangen van wede over hujr vant huijfgens op de graft vfcheenen meije 1657 een somme van xxxix gls.

Noch heeft den Rendant ontfangen van Leertouwer over hujr vant huijfgens op de Loywerstr. verfcheenen meye 1658 een somme van Lxxxij gls.

Noch heeft den Rendant ontfangen over hujr van de Loywerst. van meije 1658 een somme van xxvij gls.

Noch heeft den Rendant ontfangen van Cors ..., over hujr vant eene huys in de Loyerstraet van meije 1658 een somme van Lxx gls.

Noch heeft den Rendant ontfangen van Joost Bonnet over huylr vant ander huys in de Loyerstraet van meije 1658 een somme van Lxx gls.

Noch heeft den Rendant ontfangen van de wede inde Loyerspoot over huylr vant eene huylfgen verfcheen en meije 1658 een somme van xLj gls viij sts.

Noch heeft den Rendant ontfangen van Jan ... over huylr vant andere huylfgen inde Poort @fcheenen meije 1658 een somme van xxxix gls xix sts.

Noch heeft den Rendant ontfangen van de Wede over huylr vant huylfgen in de Poort uytcomende op de Stinckgraft, een somme van vijffendertich guls. vijff stuyvers, verfcheen en meij 1658, hier xxxv gls. v sts.

Noch heeft den Rendant ingevolge van voorschr. ontfangen van Abraham de Cordier Lintbewercker als copel van seecker des boedels huys ende erve staende ende gelegen binnen defer stede aende ooftzijde van de Loyerstraet in voldoeninge van zijne *uytgewest* de coopenningen, een somme van negenhondert vijff en feventich guldens, hier gelijcke ixC lxxv gls.

Noch brengt den Rendant alhier als ontfangen een somme van vijftienhondert ende twintich guldens in voldoeninge van gelijcke somme bij hem Rendant uijtgelooft voor 't huys ende erve staende ende gelegen aende voorschr. Loyerstraet op de hoeck van de Poort geteeckent mette letter B belegen hebbende aende eene zijde de voors. Abraham de Cordier als copel vant partije A. ende aende andere zijde onder de voorsch. Poort ostgang ende daer boven Roelant Pietersz. Carpentier, streckende van de Loyerstraet tot achter aft partije C mitfgaders voor t huys ende erve staende ende gelegen in de voors. poort geteeckent mitte letter C alsvooren belent aen eene zijde de voorgaende partije A & B ende aen d'ander zijde t partije D gecoft bij Leendert Segers van Brielfdyck streckende uyt de voorsch. gemeene poorte tot achter aen Cornelis Sprangen, alles volgens de voors. voorwaerden dus alhier xvCxx gl.

Brengt noch den Rendant als ontfangen een somme van achtendertich guldens over de Rantfochpenn. vant voors. zijn twee huylfen, hier xxxvij gls.

Noch heeft den Rendant ontfangen van Leendert Segerszn. van Brielsdijck een somme van hondert vijf en twintich guldens over ende in voldoeninge van glijcke somme bij hem uijtgelooft voor de gerede penningen van zijn gecofte huys ende erve staende ende gelegen inde voorsc. poort geteeckent mitte Letter D alles volgens d'voors. voorwaerden hier d' voors. Cxxv gls.

Staet noch te ontfangen van den felven Brielfdijcke een somme van vier hondert negentich guldens, met termijnen van vijftentfeventich guldens f jaars meije 1659 d'eerste, met bijvouginge van Intereffe als de gemelte voorws ende de custingbrieff daer van gepasseert zijnde, is mede brengs. hier per memorie

Noch heeft den Rendant ontfangen van d' heer Mr. Pieter Verhagen een somme van seventienhondert vijftich guldens, over ende in voldoeninge van gelijcke somme bij hem uijtgelooft voor de Loyerstr. met de huylfing daerop staende ende gelegen binnen deser stede in de voors. gang geteeckent mitte Letter E belegen hebbende aende eene zijde de voors. Spranger, ende aen d'ander zijde d' gemelte Carpentier, breder volgens l gem: voorwaerden dus hier xvijC xv gls.

Noch heeft den Rendant ontfangen van ... *desflans*, een somme van hondertvijftentwintich guldens over ende in voldoeninge van gelijcke somme, bij hem (alse de coop van zijne zoon geaccepteert hebbende) uijtgelooft voor s boedels huys ende erve staende ende gelegen in seeckere Poort off gange, uijtcomende op de achtergraft bij de oude Calander, volgens de voors. voorwaerden, hier Cxxv gl.

Staet noch te ontfangen van den voors. de Haen een somme van vier hondert ende vijftich guldens, met termijnen van vijffenseventich guls. f jaers, meije 1659 d'eerste met bijvouginge van Interesse als d' voors. voorwaerden ende de custingbrieff daer van gepasseert zijnde is mede brengende, hier per memorie.

Voor foo veel de Rantfoe penningen van alle vercofte partijen aengaet heeft den Notarise Pieter van Aerdenstoff ontfangen (uigtgefeijt van voors. ferre) doch heeft daer jegens wederom betaelt die binnen en buytchplase op de Vcopinge, en fac d' felve verantwoorde op zijn fpezificatie hier *dlen* *sted. tenis.*
marge: heeft defelve hier naer folio 30 vantw.

Noch wert alhier bij den Rendant als ontfangen gebracht een somme van xxxvj gls xix ftuyvers in vergoedinge van gelijkce somme als den boedel door Frederick Wevel voor hem Rendant aende Boelhuysmeester heeft betaelt als blijkt op deffelfs Reeckeninge A hier gelijkce xxxvj gl xix sts.
marge: Accordeert met *deree ag* A hier op alviseert.

Somme van de ontfangsten bedraecht vj M vij C L gl xv sts. [6.750 gl en 15 st.]
↻

Jegens welcken voorgaenden ontfang. den Rendant wederom gedaen heeft den naervolgende uytgeeft.

Eerst heeft den Rendant betaelt in voldoeninge van de dootfchulden volgens notitie op zijn boeck geextendeert een somme van Lxxvij gls i sts viij penn.
marge: bij affirmatie.

Noch heeft den Rendant zoo nu ende dagter werck betaelt aen de naergelaten weduwe van za: Gerrit cornelisse Nachtegael vermits zij volgens *huywerips voorbelh.* halff jaer uyt den boedel moste leven een somme van xxij gl. iij sts viij penn.
marge: wert wel genomen.

Noch heeft den Rendant betaelt over verpondinge van des boedels vijff huysen de heele ende halve verponding 1653 volgens quitantie een somme van xxxiiij gls. xvij sts. viij pen.
marge: bleijct bij alhier overgelever. st.

Noch heeft de Rendant betaelt aende smit xviij st.
marge: bij affirmatie.

Item aen Jan Tijffe volgens qtis i gls. vj sts.
marge: de qtis van dese en aengetoge posten zijn overgelevert *tevens* anders daer bij geteeckent stont.

Noch heeft den Rendant betaelt Achneeltge de Goutcoopster volgens reecken. ende qtie vj gls. xvij sts.

Item aen de roeper xij sts.
marge: bij affirmatie.

Noch aen Johannes Panhuijse volgens reeckes. ende qtie bij affrecken. i gls. xv st.

Item aen meester Jan Lamberts. off volgens qtie xvij sts.

Item arende [*aende*] glafemaker volgens reeckeninge ende qtie ij gls. x sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aen *Sr. Gasius* volgens reeckeninghe ende qtie ij gls. ij sts.

Item voor t concipieren passeren & grosferen van een obligatie voor meutge Eemfge ten tijde des. Rendant de 250 gl op Interesse van haer *naam* i gl. ij sts.
 marge: bij affirmatie @ zejide Rendant dat d' obligatie tot laste van zijn persoon wierde hem: alfoo meutge eemfge de *vae de* nit wilde *accorderen*.

Item aen Jan Arenfe overzee volgens qtie vij gls.

Item aen Konnenij volgens reeckening & qtie v gls viij sts.

Noch heeft de Rendant betaelt aen Jan Werralleman vlgs. reeckening ende qtie viij gls.

Item Jan Mathijss Roos volgens reeckening ende qtie i gls. iiij sts.

Noch heeft den Rendant betaelt over verponding van des boedels huysen een fomme van xxij gls. v sts.
 marge: bij affirmatie.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Jan Willems schoemaker volgens reeckening ende qtie een somme van xvj gls.

Item aende glafemaker volgens qtie i gls. xvj sts.

Noch heeft den Rendant betaelt voor *Rijff* malen de *Serritse* te ruymen ieder reijs 3 guldens: maeckende te famen xv gls.
 marge: bij affirmatie.

Item aen ijferwerck xvj sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Jan Mattijse Roos volgens reeckeninge ende qtie xij gls.

Item aen metfelaer i gls xvij sts.

aen *Bier* xi sts.

aen Spijckers vj sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Trijntge Cornelis steenverkoopster der volgense reeckeninge ende qtie een somme van x gls.

Noch aen bier ende spijckers i gl. viij sts.
 marge: bij affirmatie.

Noch heeft de Rendant betaelt over verponding van 't huysen in de poort bij de Calander ij gl. ij sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Jan Mathijse Roos volgens reeckeninge ende qtie v gls. v sts.

Item aen de Kreck, potschoonmaker, scheepmaker, de bril en bier voor de timmermast samen i gls. viij sts. vj pe.

Item voor 2 hengeleffe ende aen pothaeck x sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Jannetge uijthagen steenverkoopster volgens reeckeninge ende qtie xvij gls.

Item aen Seger Gofe metselaer volgens recken. ende qtie ix gls.

Noch heeft den Rendant betaelt *aegen* metfelaer knecht voor hem *estgens* bij verfhoten had tot de steencoper t samen. iiij gls. xvj sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Jan Mathijs Roos timmerman volgens reeckening ende quijtantie de somme van xxi gls. iii sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aende timmerman voor t repareren van de fchutting voor f. boedels helfte alfoo fpranger + andere betaelt heeft volgens quijtantie ij gls. xvij sts.

Noch heeft den Rendant betaelt over verponding van f boedels huysen xxij gls. v sts.
marge: Bij affirmatie.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Seger Gofen metselaer volgens reeckening ende quitantie iii gls. v sts.

Item aen Bongelt betaelt 1:14:8 noch naderhant o:12:- tfamen ij gls. vi sts. 8 penn.
marge: bij affirmatie.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Daniel Fermantian volgens reeckening ende quitantie een somme van i gls. viij sts.

Noch heeft den Rendant betaelt over verponding vant huijgfe inde Poort bij de Calander ij gls. ij sts.

Noch heeft den Rendant betaelt over verponding van f boedels huijfen een fomme van xxij gls. v sts.

Item voor t & maken van een trap 3 sts bier 5 sts de glasemaker 12 sts coopbrieven 4 sts tfamen i gls iiij sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Jan Mathijs timmerman volgens reeckening ende quitantie een somme van viij gls iiij sts.

Item aen Roelant Karpentier volgens qtie voor t & maken van Schutting ij gls iiij sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aen de Lootgieter Pieter Dammissie volgens reekeningh ende quijtantie i gl ix sts.

Item aende knecht vant gilde voor de omfegte doen opt & copen vant Loyerfgerееtchap xij sts.

Noch heeft den Rendant aende boode de veijlinge van de huyfe gedaen hebbende, tot een vereeringe gegeven voor zijn debboir int veijlen gedaen ij gl iij sts.
marge: Mit kennife van de erffgenamen.

Noch heeft den Rendant betaelt aende uijtcoopers van de vercopinge de gehelen Stadt door geroepifte hebben een somme van i gls. xvj sts.
marge: bij affirmatie.

Noch hebben de Rendanten betaelt aen de boode voort doen van de arrest. xij sts.

Item voor 2 coopbrieven iiij sts. viij pn.

Noch brengt den Rendant alhier in uijtgeeft een somme van vierentfeventig guldens xvij st. verstrekt tot opsteekgelt, tijde de vercopinge van f boedels huyfen blijckende bij de voorve. hier gelijcke Lxxiiij gl. xvij sts.
marge: Accordeert met de voorv. hier op nagefin.

Noch heeft den Rendant betaelt over verponding van de ses huijfen voor de Jare 1657 volgens
quijtantie een somme van xxvj gl. xv sts.

Item voort doen royeren van diverfche brieven xvj sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aende Gerrits ter weeskamer voor d' oncosten aldaer gevallen,
over t pafferen van een befegelden brief tot laste van ov. ledens die nochtans t effect van dien
mit genoten hebben vervolgens mit schuldich was, blijckende bij quijtantie op de gerestitueerde
en bij des Rendant ingetrocken brief gestelt xi gls. xij sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Harman glasemaker volgens reeckeninge ende quitantie
iiij gls ij sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aen de Kaerfemaker over *tg mit henoir gedentger* van boedel
competeerde xxv gls.
marge: bij affirmatie.

Noch heeft den Rendant betaelt inde Treforie defer Stede, vier jaren grontrenten van Loyerst.
verfchenen Meije 1653: 1654: 1655 @ 1656 ieder Jarer tot xxx gl xvij sts. 8 penn. maeckende te
famen volgens quijtanties een somme van Cxxij gls vj sts.

Noch heeft den Rendant betaelt ter voors. Treforie eerst over een jaren grontrente & vallen meije
1657 een somme van xxx gl xvj st. viij pen.

Ende noch hondert vierenvijftich guldens ij sts. @ acht penn. in affloffinge van een vierde part van
fef hondert festien guldens ende tie stuijvers capitaels, gehypothequeert op de Loywerstr.
maeckende te famen een somme van Clxxxiiij gl. xix sts. volgens quitantie daer van zijnde, hier
Clxxxiiij gl. xix sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Silvester van Swanenburg als administrerende mede voocht
over Niclaes ooms vier jaren rente verfchenen augusti 1654: 1655. 1656 @ 1657 jeder jaer tot
dertich guldens maeckende te famen een somme van hondert xx gl. hier volgens 4 qties
Cxx gl.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Debora Pauweles Bijnote seven halve Jaren Intresse waer
van t leste verfcheenen Meije 1658 jeder half jaer tot xxvj gl. x sts. maeckende te famen een
somme van hondert Twee: en negentig guldens tien stuyvers, ende dat van echcapere fomme
van elff hondert guldens die haer competerende waren, namentel. tien hondert guldens volgens
als befegelde briff. ende hondert guls .. volgens de huywelicxe voorwaerden, hier volgens qtie
Cxcij gl. x sts.

Noch heeft den Rendant aende felve betaelt in affloffinge vant voors. capt. als blijkt bij d.
ingetrocken brief. mitfgaders huywelicxe voorwaerden ende quitantien daer achter gestelt
gelijcke somme van xjC gls.
marge: de befegelde brief @ huywel. voorw. zijn overgelevert.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Eemfge Cornelis vier jaren Inetresse van den Capte. fomme
van vijff hondert guldens t leste verschenen meije 1658 blijckende de drie Jaren bij quitantie
jeder jaer tot xxv gl. mackende te famen hondert guldens t capl. de voors. Eemfge competerende,
over ende ter saecke van geleende gelde de helfte van die gedaen aende overledenen volgens d'
obligatie daer van zijnde, ende de wederhelfte aende excecuteurs gelijk inden ontfange breder
wert verhaelt hier C gl.

[tussengevoegd:]

bij affirmatie. Item noch aen selve over interesse daer te voorene verscheenen xvij gl. xv st.

Noch heeft den Rendant betaelt aende voorf Eemfge in affloffinge vant voorf. capl. een somme
van gelijcke vijff hondert guldens blijckende d'eene helfde bijd ingetrocken obligatie, hier
VC gls.

marge: d' eene helfde bij affirmatie @ d andere helfte is d' obligatie opgelevert.

Noch heeft den Rendant betaelt aende voochden over de weeskinderen van Gabriel van der Ende de somme van twee hondert xij gl. namentl. ijC gl. in affloffinge vant capt. @ xij gls over intereffe ten tijde van de loffinge verfcheenen, blijckende bij de ingetrockene obligatie, hier ijC xij gl.

Noch heeft den Rendant betaelt aende voochden van minderjarige kinderen van Cap? hafevelt. een somme van twee hondert drie guldens, namentl. hondert vijftich guls. in voldoeninge vant capl. @ d' reste van interestie die d' gemelte kinderen competeren waeren volgens den testamente van Maertge Gerrits van Hafevelt in haer leven huysvr. van Gerrit Cornelisse Nachtegael. blijckende bij qtie op d' ingetrockene testamentaire dispoftie gefelt hier ijC iij gls. [Is hier een akte van te vinden?]

Noch heeft den Rendant betaelt aen Dirck Gerritse van der Burch in voldoeninge van den paye van 't huys in d. Poort bij de Calander & fcheene meije 1654 mit den interefft een somme van Lxxxv gl. xv sts.

marge: blijckende bij de custingbrieff alhier overgelevert.

Noch heeft den Rendant in meije 1655 betaelt de derde paye mit den Intereffe alsdoch vervallen ter fomme van twee: entachtig guldens, Item oock de leste paye tot Lxv gls. die eerste vervalle foudede meije 1656 blijckens bij de ingetrockene befegelde cuftingbrieff maeckende te famen CxLvij gls.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Vincent van Doeswert loco Jacob Franse van Swanevelt in affloffinge van de Caple somme van hondert guls. mitte verlopen intereffe van dien, een somme van hondert dertig guls. fef stuyvers, blijckende bij d' ingetrockene obligatie @ qtie daeop gestelt hier Cxiiij gl. vj sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aen d' heer Thefaririer der Stadt Leijden in affloffinge vant resterende Capl. van de grontrente volgens d' ingetrockene befegelde brieff, een somme van 462:7:8 ende over intereffe ten tijde van loffinge & fchenen 25:1:0 maeckende te famen een somme van vier hondert fevenentachtich guls. viij sts. 8 penn. hier volgens de gem: ingetrockene brieff ende quitantie daer op gestelt iiiCLxxvij gl. viij sts. viij pfs. marge: de brieff is & gelevert.

Noch heeft den Rendant betaelt ter weescamere der Stadt Leijden in affloffinge van de Rentebrieff van 600 gl fpeeckende ten behouue vant weeskind van za: Niclaes ooms en een Jaer Intereff van dien ten tijde van loffinge verfcheenen volgens d' ingetrockene brieff ende qtie daer op gestelt een somme van vj C xxv gls.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Meutge Aechgen, eerst een Caple somme van drie hondert guldens, die zij op haer huyfinge hadde genomen ende enden overledene wederom op intereffe gedaen, ende over 4 ¾ Jaren intereffen van dien den somme van Lxxi gls. v sts. maeckende te famen den somme van iij C Lxxi gl 5 sts. marge: bij affirmatie en wert welgenomen.

Noch heeft den Rendant ter weescamere betaelt over oncoften gevallen nopende de gemelte opneminghe een somme van vij gl ij sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Arent Ravens procureur volgens reeckeninge ende quitantie, een somme van ix gls. vj sts.

Noch heeft den Rendant betaelt aen Gillis Hoecken ende Jan Mathijs Roos voor het Taxeren van de onroerende goederen, om te kunnen *drilin* op de vco핑ge een somme van iij gls. marge: bij affirmatie.

Item aen Cornelis Pieters Steencoper volgens reeckeninge i gl xvij sts.

Waer van de voorn. Joris ferre als getrouwt hebbende Brechgen Gerrits Nachtegael dochter zij mede erffgen. van Gerrit Cornelisse Nachtegael haer za: vader competeert de helfde tot
f 1257:11:13

In voldoeninge van t welcke wert de felve aenbedeelt de twee huysen @ erve hier vooren op fo: 11 et 12 aengeroot ter fomme van f 1520: gl. mits uyt keeren aen naergeroerde persoone een somme van f 262:8:8.

Zijnde competeert de kinderen van za: Pieter Gerritse Nachtegael de wederhelfte, als erfgenamen van haer overl. grootvader, tot gelt
f 1257:11:13.

Namentl: fytge Pieters Nachtegael voor de derde part, philps Pieters Nachtegael voor de derde part @ Harmas Pieters Nachtegael voor t resterende derde part, en sulcx vlop de somme van
f 419:3:15.

In voldoeninge van t welcke de voorn. Harman Pieters Nachtegael off deffels hier voorgeroerde voochden wert toegevoucht de voorgeroerde custingbrieff van 490 gl tot last van Brielsdijck gfpreecken mits uytkeeren aen naergeroerde persoonen een somme van f 70:16:1.

Ende wert in voldoeninge van beijde de portien van fytge Pieters en Philps Pieters de felve mitsfelfs toegevoucht uytter flote van voor reecken een somme van f 55:3:10 Item de custingbrieff van ... den Haene ter fomme van 450:0:0 noch de 262:8:3 pls van Joris ferre, die hij op zijn gedeelte t over heeft, ende *zijntelfs* de Lxx gl. 16 sts. 1 pn die Harmen Pieters op zijn gedeelte t over heeft.

Schijdinge xx Julij 1658. Compareerden voor mij Pieter van Aerdenstoff openbaer Notaris bij de Hove van holland geadm. binnen der Stadt Leijden refiderende ende de getuijgen naergenoemt, Joris ferre als getrouwt hebben Brechge Gerrits Nachtegael foo voor hem felve als mede beneffens d felve Mr. Pieter Verhagen Adv S voor de gem. hove (die mede compareerde) als voocht over Harman Pieters Nachtegael minderjarich zijnde, Idem Poulus Morgan, Schoolmr. als getrouwt hebbende fytge Pieters Nachtegael ende eijntel noch Philps Pieters Nachtegael alle drie kienderen van Pr. Gerrits Nachtegael die de soone was van Gerrit Cornelisse Nachtegael voornoemt, ende vercklaeren zij compt. in de voors. qualite voor soo veel elop aengaet gevifiteert @ gexexamineert te hebben de Begrotinge des boedels van haer vader @ grootvader za: geformeert uijt de hier voorenstaende Reecke. ende vervolgens mitte haenderen Sfchrift gefcheijde & verdeelt te hebben, als achter de gemelte begrotinge blijckende en verclaerende zij compt. d' een des anders toegevouchde te coderen en op te drage mit felf fonder daer aen eenich recht te behoude. Verclaerde wijders elip zijn toegevoechde ontfangen en naer zich genomen te hebben. & de andere daarvan te quijteren mitsfelfs ende vervolgens mette voors. fchifting @ fcheijdinge te eene confenteren mit belofte van de ander fom geene andere ofte verdere fcheijding te sullen maet er ofte moeije vallen recht ofte daerbuyten geonden manieren, de is wel op press... verproucken dat in tijde en wijle d' eende ander fal moeten helpen dragen foet doen de fchade en Intereffe die door Infoventheijt van debiteuren uyt jemants aenbedeelde brieve foude moge comen te ontstaen, ende verclaren de dat buyten defe ffcheijdinge noch int genegen gebleven de somme van tnegentich guls achtien stuijvers over huys sprijt ontfangen staende namentl. van de wede in de Poort bij de Loywerst. f 5:4:- van Jan in Poort 4:0:- van Joost Bonnet 17:10:- van de Leertouwer 60:0:- @ van wede op de graft 3:15: Werbinde de voors. compt. voor foo veel olip aengaen tot naercominge van alle t gint @ haer somme refertive perfoonen @ goederen geene de compt. onderwerpe de felde t bedwange en ... @ Hove @ alle andere rechthe rechtere mitte coste geronnen te doen. Aldus gedaen verleden, gepasseerd binnen de voor Stadt Leijden ter presentie van Jochim van Breda clercq @ Jillis van Noort ebbenwercker als getuijgen hier ter geregt.
[Dezelfde handtekeningen.]

Tegelijk laat Aagje Cornelis, de zus van Gerrit voor de notaris een schuldbekentenis opstellen. Akte 79. Opgesch. Par. Jorris Ferres huysv.

Huiden xx Julij 1658 compareerde voor mij Pieter van Aerdenstoff openbaar nots. bij de Hove van Holland geadmitteert binnen der stad Leijden ende getuijgen naergenoemt Achgen Cornelis Nachtegael ende bekende sij compte ongetr. voor hare erfgenamen mitsdesen schuldig te wese aen ofte behouwe van Joris Ferre een somme van hondert @ vijftig guld. Item aen Poulus Margaen een somme van vijftich guls. noch aen philps pieters nachtegael een gelijke somme van vijftich guls.

Nu noch aen Harmen Pieters Nachtegael oft mits derfelfs minderjaricheijt als *voochde van dien* mede gelijcke somme van vijftich guldens, maec het te famen een somme van drie hondert guls spruijtende uijt saecke sijt haer compte sonder quilts ... hebben gerestitueert, gelijcke somme van drie hondert guls mette Intreffe van dien, welke sij compt zejide aen Gerrit Cornelise Nachtegael op interesse te hebben gedaen, geuerende zij compt om de voor verhaende redenen @ vor faecke beloof @ beloof mitself defelve drie hondert guls. aen voor. persoone offe actie van felven @ zij vouge als vooren naer haer overlijden door haare compts. erfgenamen te fullen doen betalen fonder bijvouging van eenige Intereffe als zij sulcx tusschen felfs wel op *preffe* verproocken, item oock dat zij compt. desnoot zij de felve penn. fonder eenige contraditie van iemande wel fal mogen @teve in vouge dat geenig van verhaere debiteuren haer tot het stellig van eenige borg fere vermogte compileeren tot naerneoe van tg... mitfelfs hare goederen geen ... Aldus gedaen @ ... gepasseerd binnen de voors. stad Leijden ter presentie van Mr. *Leendert Wans* Seidemaker @ Jochim van Breda, klercq als getuijgen hier van geregt. [Aechge Gerrits Nachtegael zet een kruis. De tekst is, zoals boven blijkt, niet makkelijk leesbaar.]

Dat bezittingen net zo goed kopzorgen kunnen geven als het gebrek aan geld, blijkt verder wel uit een zaak die het buurtkwestieboek haalt.

Index op straatnamen van Buurtquestieboeken, ORA inv. nr. 48, o.a.:

- Jan Vossensteeg, naast de bakkerij van Jan Lannoy, GA 48^G.
Weduwe van Jorris Ferre (?) en Jan Lannoy - bakker 20-11-1670, nr - fol 139.
De weduwe klaagt over afsluiting van de water en secreetgoot, die via Lannoy's bakkerij naar de Vest loopt.

Buurtquestieboek, de akte is zeer moeilijk leesbaar, enkele zinsneden overgenomen.

Ontv. 30st.

Op den xx november 1670 jrs de onintges. hebben schepenen geafisteert met soijmers deser ... ede ten versoucke van wede van Joris Ferre gerrest is welcker haer huijsinge staende in de Jan Vossensteegh benevens het acgterhuijs offer de bakery van Jan Lannoy & naet dat bij de ... wel was voorgedragen dat den voorn. Lannoy onwillig was ... water goote lopende door sijne ... backerije onder surchet poorte ten med. Oude Vest te doen op ... foo sijn.

Ondanks hun welvaart worden de meeste kinderen van Gerrit niet zo erg oud. Alleen Brechje lijkt een redelijk lang leven beschoren te zijn. Zo houdt ook voor hen het aardse leven een keer op.

Begraafboeken Nachtegaal vanaf 1627 o.a.:

- 8 aug. 1642 Nachtergael, Gerrit Cornelisz. vrouw van, Jan Vossenst. HK.

Generatie 14 Nagtegael

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Cornelis Willemsz.	Brechjen Gerrits
Geboren:	ca 1555 te Katwijk	ca 1550 te Hermelen (Harmelen?)
Overleden:	voor 1595	ca mei 1631 te Leiden
Geloof:	w.s. NH	w.s. NH
Adressen:	Katwijk en Leiden (1580)	Hermelen, Leiden (1580), w.s. Ketelboetersteech (1594)
Beroepen:	Schuijvoerder (1580)	Huisvrouw
Vader:	Willem	Gerrit
Moeder:		
Huwelijk:	03-12-1580 te Leiden ondertrouw	

Kinderen

1. Gerrit doop ca 1582 te Leiden, overl. ca 1657
2. Aegje doop ca 1584 te Leiden, overl. 11-10-1664 te Leiden

Kind van Brechjen Gerrits en Harmen ...

1. Beatrix Harmans doop voor 1580 te ..., overl. na 1654

De stamouders Nagtegael zijn Cornelis Willemsz. en Brechjen Gerrits die in 1580 te Leiden met elkaar trouwen. Cornelis is een Katwijkse schuitvoerder; eindelijk eens wat anders dan een schoenmaker of textielarbeider. Harmelen ligt aan de Oude Rijn tussen Woerden en Utrecht in. Wie weet ontmoette Willem zijn vrouw daar tijdens één van zijn vaartochten.

KO A94, 03-12-1580.

Cornelis Willemsz. van Katwijk, schuijvoerder, woont te Leijden, geassisteerd met Frans Willemsz., zijn broeder, huwt met Bertgen Gerijtsdr. van Hermelen, geassisteerd met Trijntgen Gijsbertsdr.

Zij krijgen vanaf die datum een zoon genaamd Gerrit en een dochter Aegje. Al in 1594 is Brechjen Gerrits weer weduwe. Uit de bovenstaande ondertrouw-inschrijving blijkt niet of Brechtje al eerder getrouwd is geweest. Toch was ze minimaal één keer eerder gehuwd, want bij haar overlijden in 1631 is ze volgens de notariële akte van notaris Warmont "left" weduwe van Cornelis Willemsz. Zij heeft in elk geval nog een dochter gekregen van een zekere Harman, namelijk Beatrix Harmans.

Zoon Gerrit zet deze familie voort, dochter Aegje is ongehuwd gebleven. Aegje en Gerrit zijn rond 1580-1585 geboren. Zij leeft nog in 1658 wanneer Gerrit overlijdt.

Overigens heb ik geen huwelijk van Cornelis [Willems] [Nachtegael] gezien die na 1580 als weduwnaar hertrouwt met een vrouw die weduwe is van Harmen .... Dit is niet zo verwonderlijk, want vaak staat niet ingevuld wat de burgerlijke staat van iemand is in die tijd.

Dan heeft ook nog een meutge Eemsfge rondgewaard. Met deze tante kreeg de familie het een en ander te stellen, getuige de notariële akten bij generatie 13 Nagtegael. De enige twee bruiden Eemsge in Leiden zijn de volgende personen:

1. KO A45, 05-01-1577. Jan Cornelisz. geboren te Zoeterwoude, geassisteerd met Willem Cornelisz. zijn broeder, huwt met Eemsgen Willems, geboren te Zoeterwoude..
2. Pieter Pieters Hofflandt, weduwnaar, huwt op 21-01-1600 met Eemsgen Cornelisdr., geboren te Leijden, weduwe van Claes Teunisz. [geen huwelijk in Leiden gezien], geassisteerd met Lijsbeth Pieters, haar bekende.

De gezusters Aegje Cornelis en Beatrix Harmans hebben meerdere panden in bezit. De vroegste aankoop door moeder Brechgen Gerrits moet het huis in de Ketelboetersteeg zijn, gekocht in het jaar 1594! Twintig jaar na Leidens Ontzet was de desolate en verpauperde stad veranderd in een mierenhoop van toegestroomde immigranten vol bedrijvigheid. De leegstaande en geconfiscieerde kloosters met grond werden in snel tempo volgebouwd om aan de vraag naar woningen en werkruimte te voldoen. Vanaf 1611 werd gewerkt aan de eerste grote stadsuitbreiding in een reeks. Het stadsbestuur was bang dat de slecht gehuisveste textielarbeiders naar de omringende dorpen zouden verhuizen en de nering zo naar het platteland zou verdwijnen. In de volgende jaren werd een wegen- en grachtenplan verwezenlijkt waardoor de stad als het ware geheel omringd werd door nieuwbouwterrein, omsloten door nieuwe singels en stadswallen. Het terrein werd verdeeld in 1035 kavels, en meestal werden deze nog door grote opkopers in kleinere stukken verdeeld, zodat uiteindelijk ongeveer één op de drie nieuwe huizen “extra” was.^{x)} Aanvankelijk was er veel groen in de stad. Binnen de muren lagen boerderijen en met weitjes en boomgaarden, kerkhoven, kloostertuinen en dergelijke. Van lieverlee verdween het één na het ander door bebouwing of omdat tuinen verscholen gingen achter hoge muren bij patriciërshuizen en in van buitenaf gesloten hofjes lagen. In het centrum van de stad had alleen het terrein rond de Burcht het karakter van een stadspark. Een aantal grachten werd omzoomd door bomen en direct buiten de stadsmuren lagen akkers, weidegrond en boomgaarden in de stadsheerlijkheden. De Jan Vossensteeg ligt in één van de oudste stadswijken, het Marendorp. Vanaf 1670 verdween de woningnood door een epidemie in 1669 en door de teruglopende economie.

Bonboek Aechgen Cornelisdr. Nachtegael, 1655, verkoopster 1657.
 Wolhuis fol 158 Ketelboetersteeg.
 West Marendorp Landzijde fol 514 J. Vossensteeg.

Fol. 158 Ketelboetersteech noortfij. hier werdt de poort van Hoff van Hollandt overgesprongen.

- * De naam van het pand is “De seven getijden”?
- * 6:7:1594 A49. Is bij de meeften van de Arme Weefen vercoft aen Brechgen Gerritsdr. wedue van Cornelis Willems schuijvoerder mit vj gl x st rente verschijnende meije vxv tjr om rte...
- * 2:7:1625 Is bij Brechgen Gerritsdr. voornt. speciale belast mit een lofrente van xxij gl xx st jrs vallende meijedage om de gemene erfgenamen van Lijsbeth Goofens dr. van Florij wedue van Gerrit Egberts van der Hal lofbaer teffens off aen twee termijnen telckens deselfte ... Hieronder staat: Op ten 12:5:1631 is alhier vertoont feecker contract op ten iiiij e meije daer te voeren bij de kinderen ende erfgenamen van Brechgen Gerritsdr laest wedue van Cornelis Willems schuijvoerder gepaffeert ende verleden voor Pieter Jooftens Warmondt ende seeckere getuijgen waerbij is gebleken dat Gerrit Cornelisf Nachtegael affstandt doet van den gehelen boedel ende goederen van Brechgen Gerritsdr ende fulx mede van defe huijsinge ten behouue van Beatrix Harmansdr. ende Aechgen Cornelisdr. Nachtegael sijne susters.
- * Aechge en Beatris belasten het pand met meerdere leningen en op 4:5:1658 verkopen zij het pand aan Samuel de Coningh, coopman, belast met pacht voor xij C gl gereet geld.

Fol. 513v Jan Vossensteech.

- * Verkoop aan Jan Alderts chirurgijn vrij om vij C Lxxx gl. gereet gelth.
- * Dese huijsinge is metter volgen. ende onder anders bij Mr Jan Alderts chirurgijn & Fijtge Ferre echteluijden zijn zij fijtge Forre eenige naergelaten dochter en erfgenaem van wijlen Joris Ferre die ex testaments erffen was van Aechje Cornelis dr. Nachtegael. sp. belaft met ixc gl (geleend geld) 9:5:...
- * Dit ende het volgende huijs sijn bij de gesamentlijke Erfgen. van Jan Alderts en Beatrix Harmens dr vercoft aen Johannes Minne vrij om ixCxxv gl gereet gelt 20:3:...

Fol. 514 Jan Vossensteech westzijde.

Kopregel: Beatricx Harmansfr @ Acfhgen Cornelis fr Nachtegael.

- * Is belast met een rente van vij gl s jrs lofb. den penn. xx tich. De gecaff brief van vij gl f jrs is alhier vertoont de 7:3:1646.
- * 1635. Is bij haer luijes sp. bel. benefens een huijs in de Ketelboetersteech met een lofr. van vj gls v st. vallende den x en meij om Gerrit Pieters van Sonburch. De gecaff renteb: is alhier vertoont den 26:9:1657.

- * ...9:1643. Is bij Aefge Cornelis fp bel met een lofr. van xxx gl t frs vallende den xxxe september om Maria Witte van Sonburch [vertoont 7:3:1686.]
- * ...:12:1645. Is bij haer noch als vooren sp. bel. met een weefr. van xvij gl xv st vallende de xxe December om de dochter van Guilliame Ramaer. [vertoont 3:3:1655.]
- * 9:9:1655. Is bij haer noch onder andere sp. bel met een weefr. van xvij gl xv st f jaers vallende den iij e marty om t nagelate weefkindt van Jan van Hecke lofb. met iij C gl. Als wesende d'een helft haer aengecomen door dood @ overlijden van Beatrix Harmensdr. haer halv fuster.
- * 9:5:1686. Is mede belast met de ix C gl als opt voorgaende affg. 25:5:1722.
- * Nu op Johannes Minne als opt voorgaende.

Via de onderstaande akte regelen de zusters en broer de nalatenschap van hun moeder Brechjen Gerrits nadat zij ongeveer in mei 1631 overleed. Zoon Gerrit Cornelis heeft tijdens zijn leven al zoveel van zijn moeder gekregen, dat de kinderen gezamenlijk besluiten de boedel alleen onder de twee halfzusters te verdelen.

Nots P.J. Warmont.

Op huijden den iij e mej anno xvj c een @ dertich compareerden voor mij Pieter Joosten Warmont, notaris publijc ... Beatrix Harmansdr. ende Aechgen Cornelisdr. Nachtegael beijden ongehuwede personen geadfisteert met Wouter Gerrits van Toledo cleermaecker als haeren gecozen voocht in defen ter eenre, ende Gerrit Corns. Nachtegael schoenmaecker ter andere fijden, wonende allen des comparanten binnen defer stadt Leijden, ende verclaerden gelijckelicken dat fij met malcanderen wel ende ter degen overleijt hadde den staet ende gelegenthij van den boedel ende goederen naergelaten ende metter doot ontruijmt bij za: Brechgen Gerritsdr. left weduwe van Cornelis Willemsz. schuijvoerder haer comparanten moeder, ende dat hij bevinden dat d'voorn. Gerrit Corns. bij t leven van d' voorn. fijn moeder fo veel of meerder van de selve heeft getrocken ende genoten als fijne erfportien ende tgeene hij wijders op den felven boedel foude mogen hebben te pretenderen zoude comen te bedragen. Daeromme voorn. partijen mitsdefen mit malcanderen bekenden geaccordeert ende overeengecomn te zijn, dat d'voors. Beatrix Harmansdr. ende Aechgen Cornelisdr. fullen hebben ende behouden alle den boedel ende goederen geene ter werelt uijtgefondert noch buijten gehouden metten schulden ende lasten van dien fulcx ende gelijc die bij d'voorn. Brechgen Gerritsdr. naergelaten ende metter doot ontruijmt is dat d'voorn. Gerrit Corn. @ met t geene hij genoten heeft fal moeten affstaen, fonder daeromme teeniger tijd aengesproken te mogen werden, doen op voorn. Gerrit Cornelis Nachtegael *savore* den felven boedel ten behouue van d' voorn. Beatrix Harmansdr. @ Aechgen Corndr. volcomen afstant mit defen fonder eenig recht titel of actie daer aen meer te behouden voorts so bekenden den selven Gerrit Corn. Nachtegael hem met tgunt &S is al wel ende ten vollen gecontenteert te houden op fijz za: moeders erffenisse end dat t geenen sij wijders op den felven boedel in eenigerleij reijfen foude mogen hebben te pretenderen, tot naercomingen van t gunt voors is d'voorn. ptijen mitsdefen xbinden hunne repective psoonen ende goederen prefent ende toecomende egeen van dien uijtgefondert, stellen d' felven ten bedwange ende executie van allen f heeren rechten ende rechteren, mit verhael van costen daeromme doende, rennuchieren de voorts d' voorn. comparanten van alle relievementen opcoptien ende andere behulpmiddelen van rechten defen contvarieven ende fonderlinge den rechten feggende dat generale rennunchiatie van geender waerden en fij ten fij specialen vooren gae confenterende voorts d' voorn. comparanten hiervan bij mij notaris gemaect ende geexpedieert te werden een of meer acten. Aldus gedaen binnen den stadt Leijden ten huijfen mijns notaris staende aldaer aen noort fijde van Steenfchuyr omtrent de faeijhalle, in prefentie van Corn. Sijmonts van dr Meij @ Sijmon Cornelisz. van der Mij fufteijnwercker beijde burgers der &S stede als geloofwaerdige getuijgen hier ter benefens mij notaris gereqt.

Beatrix en Aechje zetten een X. Getekend: Geerrit Corneliffen Nachtegaal.

[Wouter Gerrits Toledo woont bij zijn (2^{et}) huwelijk in 1631 op de Middelstegraff.]

KO W289, 20-08-1677 is het huwelijk van Jan Aldis [Allers], chirurgijn, Jan Vossensteeg met [kleinkind] Fijtge Ferre, jongedochter van Leijden, Jan Vossensteeg, geassisteerd met Brechie Gerrits haar moeder in de Jan Vossensteeg.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van dit paar zijn in:

1678 o.a. Brechje Gerrits	= dochter van generatie 13
1682 Philp Pietersz. Nachtegaal en Maritje van Stienevelt	= zoon van generatie 12
1685 Mees Hendrikse, Eva Philipsen	= dochter van generatie 11
1687 n.v.t.	

Begraafboeken Nachtegaal vanaf 1627 o.a.:

- 8 aug. 1642 Nachtergael, Gerrit Cornelisz. vrouw van, Jan Vossenst. HK.
- 23 april 1649 Cornelis Nachtegael, Jan Vossenst. HK.
- 29 juni 1651 Jacop Cornelisz. Achtergael, Middelstegr., HK.
- 1-9-1656 wed. Cornelis Gerrits Nachtegael, Middelstegr., HK.
- 11 oct 1664 Aechge Cornelis Nachtegael, Jan Vossenst. PK.

Hiermee loopt het verhaal van de best gedocumenteerde familie buiten de Stouten's ten einde.

Overige gegevens generatie 13, 14 en 15 Nagtegael

Het volgende opgezocht in verband met de vermeldingen in de notariële akten.

1. Het enige huwelijk van een Gabriel van den Ende is in 1627, met Jannetgen Jansdr. Geen bekende namen. Ysaac Bals is zijn oom (?). Geen aanwijzingen bij de NH-dopen.
2. Pieter Verhage: diverse huwelijken mogelijk. Geen concrete aanwijzingen gezien.
3. Niclaes Ooms: geen passend KO-huwelijk gezien.

Schuldboek van curatelen (Rechterlijk Archief? ORA 508?)

Schuldeisers van Claas van Noort, saeijwercker en Phillips Nachtegael. Opsomming van twee pagina's. Het verband is vooralsnog onduidelijk. Circa 1612.

Tijdschrift Nachtegael, nr. 20, jaargang 1989, pagina 225 e.v.

Willem Nachtegael [generatie 15]. *Van hem is niet meer bekend dan dat hij de vermoedelijke vader is van*

1. *Dirck Willems, zie hierna.*
2. *Cornelis Willems* [generatie 14].
3. *Frans Willems assisteerde zijn broer Cornelis Willems [m.z. Dirk!] bij ondertrouw te Leiden op 08-12-1576.*
4. *Zeger Willems, werd op 16-03-1581 poorter van Leiden.*

Dirk Willems Nagtegael, geboren IJsselsteijn, woonde te Rijnsburg, overleden voor 26-07-1632.

Hij ondertrouwt te Leiden op 08-12-1576 met Elsgen Gerrits, geboren Harmelen, overleden na 26-07-1632. [noot ARA Recht. Arch. Rijnsburg, nr. 2, fol. 134v].

Generatie (11)/12 Schildewaert

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Robbrecht Schildewaert	Sara Fransdr. Wecks
Geboren:	ca 1585 te Leiden	ca 1585 te Rotterdam
Overleden:	na 1621	na 1648 te Leiden?
Geloof:	NH	NH
Adressen:	Leiden: Middelstegracht (1618), a/d Vest (1623 en 1624?)	Rotterdam en Leiden: Voldergraft (1643)
Beroepen:	Saaiwerker (1609)	Huisvrouw
Vader:	Jan Schildewaert	Frans Wecks
Moeder:	Cathalijna de Vos	Francijntgen "Weckx"
Huwelijk:	02-10-1609 te Leiden ondertrouw	

Kinderen

1. Kind van Robbrecht doop ca ... te Leiden, overl. 29-06-1618 te Leiden
2. Kind van Roebaert doop ca ... te Leiden, overl. 13-06-1623 te Leiden
3. Cateline doop 06-11-1622 te Leiden, overl. voor 1668?
4. Kind van Robbrecht doop ca ... te Leiden, overl. 22-10-1624 te Leiden

---

(Zie voor aansluiting generatie (10)/11 Lettier.)

Via haar huwelijk met Pieter Lettier komen we uit bij de vader en moeder van Catelijne Schildewaert. Dat zijn Robbrecht Schildewaert en Sara Fransdr. Wecks. Zij komt uit Rotterdam, hij is een zoon van geëmigreerde Vlamingen. Robbrecht is in Leiden geboren en opgegroeid terwijl het inwonertal enorm steeg door een gigantische toestroom van onder andere Zuid-nederlandse immigranten. In 1622 bedroeg het aantal immigranten in de stad 30.000 op een totale bevolking van 45.000 mensen. Ofwel 2/3 was import! Zij werden aangelokt door de verstreking van vestigingspremies, gunstige belastingtarieven en de aangeboden bedrijfsruimten. Deze nieuwkomers veroorzaakten een opbloei van de protestantse gemeenten, sommigen brachten kapitaal mee en velen stimuleerden de groei van de lakenindustrie.

KO G67, 02-10-1609.

*Robbrecht Schildewaert, saaiwerker, jongeman van Leiden, geassisteerd met Jan Schildewaert
fijn vader, huwt met Sara Weckx, jongedochter van Rotterdam, woont te Leiden, geassisteerd
met Francijnten Weckx, haer moeder.*

Cathalina heeft minimaal drie broertjes of zusjes gehad die jong stierven. Zijzelf wordt in 1622 in de Hooglandse kerk gedoopt. Haar oom en oma van vaderszijde zijn daarbij aanwezig.

NH-dopen vanaf 1621 (het enige kind van dit paar in die klapper):

- 06-11-1622 Cateline, HK, (ma: S. Wijcks), getuigen Carl Schildewaert, Cateline de Vos.
- Geen dopen op Robrecht Jans en Sara Frans Wecks vanaf 1621 gezien.

Begraafboeken Schildewaert van 1601 tot 1710 o.a. (Schelevaert tevens: Schildevaert)

- 29 juni 1618 Schildevaert, Robbrecht k.v., Middelstegr., HK.
- 13 juni 1623 Schilderwaert, Roebaert k.v., a/d Vijst, HK.
- 22 oct. 1624 Schyldewart, Robbrecht, k.v., a/d Veest, HK.

Via het begraafboek komt ook het adres van het gezin tevoorschijn. Ze wonen in 1618 op de Middelstegracht en in 1623/1624 aan de Vest (stadswal).

Behalve de bovenstaande feiten, rest ons nog slechts één gebeurtenis dit dit gezin betreft, namelijk het huwelijk van Cathalijne. Haar moeder is nog enkele malen doopgetuige bij de kindertjes Lettier, maar daar blijft het verder bij.

Cathalijntgen Schildewaerts met Martijn le Tie   12-09-1643   N66v

Martijn le Tie, schoenmaecker, jongeman van Werving in Vlaenderen, wonende aan de Lange-graft, geassisteerd met Pieter le Tie, fijn broeder in de Paradijssteech, huwt met Cathalijntgen Schildewaerts, jongedochter van Leijden, wonende in de Paradijssteech, geassisteerd met Saertgen Fransdr., haar moeder, op de Oude Volderfgraft.

Zie voor meer bronnenonderzoek Schildewaert bij generatie 13. Over het gezin van Robbrecht is heel weinig bekend. Zij komen vrijwel nergens voor, zeker niet als doopgetuigen. Mogelijk is Robbrecht vrij jong overleden.

De familie Schildewaert is vlak na Leidens Ontzet rond 1580 naar Nederland gekomen vanuit leper in Oost-Vlaanderen en kwam ruim een eeuw later al bijna niet meer in Leiden voor. Het is onwaarschijnlijk dat ze overgegaan zijn op het voeren van patroniemen. In die periode wisselt de spelling tussen Schelevaert en Schildewaert en waarschijnlijk zijn alle naamdragers familie van elkaar.

Generatie (12)/13 Wecks

Bij NH-dopen geen aanwijzingen Wecks gevonden. Geen broers of zussen van Sara Fransdr. Weckx of Wijks gevonden bij de KO-huwelijken.

Generatie (12)/13 Schildewaert

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Jan Schildewaert	Cathalijna de Vos
Geboren:	ca 1560 te Ieper	ca 1560 te Hondskoote (VI)
Overleden:	na 1612	na
Geloof:	NH	NH
Adressen:	Ieper (VI) en Leiden	Hondskoote en Leiden
Beroepen:	Saeijwercker (1609)	Huisvrouw
Vader:	Schildewaert	de Vos
Moeder:	...	Perone "de Vos"
Huwelijk:	17-11-1584 te Leiden	

Kinderen

1. Robbrecht doop ca 1585 te Leiden, overl. na 1621 te
2. Johannes doop ca 1587 te Leiden, overl. 21-04-1653 te Leiden
3. Maria? doop ca 1590 te ? , overl. 16/22-05-1666 te Leiden
4. Janneken doop ca 1600 te Leiden, overl. na 1620 te Gouda/Reeuwijk?
5. Abraham doop ca 1600 te Leiden, overl. 17/23-08-1664 te Leiden
6. Carel doop ca 1603 te Leiden, overl. na 1654

Jan Schildewaert en Cathalijna de Vos zijn in respectievelijk Ieper en Hondskoote geboren en kwamen met een massa plaatsgenoten rond 1580 naar het noorden. In die periode wierf Leiden vakbekwame textielwerkers uit ondermeer Vlaanderen om de in het slop geraakte lakenindustrie weer op te krikken. In de gebieden Brabant, Vlaanderen en Henegouwen voltrok een ware exodus van bewoners na jarenlange ernstige onlusten en geloofsvervolgingen die met extreem geweld gepaard gingen. De omvang van de bevolking van Ieper was in 1584 gedaald van 10.000-15.000 mensen tot minder dan 5.000 zielen. Uit Hondskoote en directe omgeving vertrokken vrijwel alle bewoners. Terwijl er rond 1565 circa 13.500 mensen woonden, was deze plaats in 1582 een spookstad geworden. Zo'n 16.500 mensen keerden Poperinge de rug toe, een armzalige 400 bewoners in 1584 achterlatend. De gevolgen waren voor het eens welvarende gebied desastreuus, de textielnijverheid is daar nooit meer geworden wat het ooit was. Een belangrijk deel van deze stroom vluchtelingen vertrok niet zozeer vanwege het geloof, maar vanwege de armoede. Vanaf circa 1560 was sprake van structureel verval in diverse branches, waaronder de textielnijverheid. Vooral de lagere klassen van de bevolking werden het slachtoffer. De gemiddelde levensstandaard was in de Republiek hoger dan in de rest van Europa, maar rond 1580 stegen wel de kosten van levensonderhoud in het noorden.

Leiden kon qua bouwactiviteiten de toestroom van de vluchtelingen niet bijbenen. In 1586 gaf de stad zelfs toestemming "ooc op eenige kerkoven tusschen de pylaren ende elders" noodwoningen neer te zetten en "hutten ende licht gebouw op te werpen van hout, stroo, riet of leem" buiten de poort. Veel Zuidnederlandse immigranten vervielen in Leiden alsnog tot de bedelstaf. ^{y)}

De werkdag begon rond 1600 in Leiden 's zomers om vier of vijf uur, 's winters een uur later, en duurde 's zomers tot negen uur 's avonds, 's winters in elk geval tot zeven uur of zo mogelijk langer. Winterse werktijden verlaagden de produktie en daarom verdienden de arbeiders ook minder. Omstreeks 1600 was veertien stuivers per dag een doorsnee arbeidersloon. Een jaarsalaris bedroeg (inclusief seizoenverschillen) ongeveer f 200,--. Dit bedrag verdiende iemand als hij het hele jaar werk had, wat gewoonlijk niet het geval was. De minimumbehoefte rond 1600 was voor een volwassene circa tachtig gulden en voor een kind circa veertig gulden. Alleen als naast de hoofdverdiener meer leden van een gezin (neven-)inkomsten hadden, konden ze redelijk rondkomen in tijden van vrede en voldoende voedselaanvoer. ^{z)} Dit geeft een beetje de omstandigheden weer waarmee Jan en Cathalijna moesten zien te leven.

Jan volgde vermoedelijk samen met een jongere broer hun werkgever. Cathalijna had zeker een zus en haar moeder bij aankomst als gezelschap. Eenmaal in Leiden trouwt Jan tot tweemaal toe binnen een jaar tijd en nog wel met twee zusjes! Zijn eerste vrouw sterft al binnen een half jaar.

KO A156v, 30-06-1584.

Jan Schelewert (Schildewaert) van Yperen, geassisteerd met Maillaert de Crau, zijn meester, huwt met Proontje de Vos van Hontschoten (Vl.), geassisteerd met Perone de Vos, haer moeder.

KO A168v, 17-11-1584.

Jan Schillewaert van Yperen, geassisteerd met Maillaert de Crauwere, zijn meester, huwt met Cathelijne de Vos van Hontschoten, geassisteerd met Prona de Vos, haer moeder.

De eerstvolgende gelegenheid waarbij Jan Schildewaert opduikt, is het huwelijk van een neef (wat vroeger een zeer ruim begrip was). Ten verzoeken van dezelfde Pieter Decreton legt hij ruim een jaar later een verklaring af op het stadhuis voor de schepenen van Leiden.

KO G3, 07-05-1608.

Pieter Decreton, saeijwercker, jongeman van Leijden, geassisteerd met Jan Schildewaert zijn cosijn, huwt met Maeijcken Huysman.

Getuignisboeken K40v.

Gedaen. Compareerden voor den ondergeschr. Schepenen der stadt Leijden Jan Schildewaert saeijwercker out omtrent L jaren ende Lambrecht Colier Boratwercker out omtrent Lvj jaren, beide wonende binnen deser stede, ende hebben ten versoucke van Pieter decreton saeijwercker mede wonen binnen deser stede bij solemnelen eede hen wettelicken gestaeft en rechtelicken daertoe deur eijbode mitte roede alhier gevoecht zijnde getuycht @ verclaert warachtig te wezen hende hen luijden wel kennelicken te zijn dat den voorn. requirant mitsgaders Lidia en Jacob decreton beide alhier int weefhuys onderhouden werdende, kinderen zijn van Gregorijs decreton Baytrapier ende van Gorge en Maeijcken de Kaerfteecker van Steenwercke beide man en wijff op te Hoygraft dezer stede gewoont hebbende en aldaer zeeckeren tijt geleden overleden zijnde. Allegerende zij comparanten voor redenen van wetenschap dat zij de voorn. gregorijs decreton @ Maeijcken de Kaersteecker van over Lange jaren tot den tijt van haer overlijden toe zeer wel gekent hebben @ mitfdien van 't gen. voorsch. ... goede wetenfchap zijn hebbende so waerlic most hen comparanten God almachtich helpen. Acte gelezen V^{en} Augustij @ xvj C negen.

(Geen huwelijk van een Gregorijs of Joris gezien. Huwelijken vrouwen Decreton in 1625 met Jacques Rogiere en in 1626 met Pieter Biljet n.v.t., geen aanwijzing.)

Het is niet helemaal duidelijk hoeveel en welke kinderen dit paar gekregen heeft, omdat de NH-doopboeken pas met het jaar 1621 aanvangen, maar vermoedelijk gaat het om alle hierna genoemde personen.

Robbrecht Schildewaert met Sara Weckx	G67	02-10-1609	
Johannes Schildewaert met Maeijcken de Cuijpers	G253v	14-06-1613	
Janneken Schildewaert en Claes Schrevel	I109	14-10-1621	
Abraham Schildewaert met Sara Lievens Hasebrouck	J144	09-09-1622	1 ^e
Abraham Schildewaert met Jannetgen Christelijn	R253v	01-04-1664	2 ^e
Carel Schildewaert met Susanna Huijgen	J11v	10-07-1625	1 ^e
Carel Schildewaert mt Susanna Isaaxdr.	O250v	20-10-1651	2 ^e

(Alle huwelijken van mannen en vrouwen Schildewaert tot 1665 compleet.)

KO 1609.

Robbrecht Schildewaert, saeijwercker, jongeman van Leijden, geassisteerd met Jan Schildewaert zijn vader, huwt met Sara Weckx, geboren te Rotterdam, jongedochter, woont te Leijden, geassisteerd met Francijnten Weckx, haer moeder.

KO 1613.

Johannes Schildewaert, saeijwercker, jongeman van Leijden, geassisteerd met Jan Schildewaert, zijn vader, huwt met Maeijcken de Cuijpers van Leijden, geassisteerd met Maeijcken de Cuijpers, haar moeder.

KO 1621.

Claes Schrevel, saeijwercker, jongeman van Gouda, huwt met Janneken Schildewaert, jongedochter van Leijden.

KO 1622.

Abraham Schildewaert, saeijwercker, jongeman van Leijden, huwt met Sara Lievens Hasebrouck, jongedochter van Leijden.

KO 1625.

Caerl Schildewaert, saeijwercker, jongeman van Leijden, huwt met Susanna Huijgen, jongedochter van Leijden-.

KO 1651.

Carel Schildewaert, weduwnaar van Susanna Huijgen, woont in de Steenstrate, geassisteerd met Gerrit Lambertz., zijn zwager, wonende in de St. Jorissteeg, huwt met Susanna Isaaxdr., weduwe.

KO 1664.

Abraham Schildewaert, weduwnaar van Sara van Hasebrouck, woont in de Vrouwesteech op de Hogewoert, geassisteerd met Hans Gaick zijn bekende op de Zuijd Cingel, huwt met Jannetgen Christelij, weduwe. Marge: Conft. om tot Voorschooten te mogen trouwen den 26:4:1664. Fijn tot Voorschooten getrouwt op den 25[sic]:4:1664 volgens attestatie van Daniel ... pred: aldaer.

De familie Schildewaert bestond in Leiden rond die tijd uit wellicht een stamvader op leeftijd, twee zoons en één of twee andere verwanten. Mogelijk is een neef of nicht als kind opgevoerd, maar ze gaan in elk geval allemaal met elkaar om. Het beeld wordt nog iets duidelijker wanneer flintertjes informatie uit andere bronnen samengevoegd worden. Zo woonde de vrouw van Johannes (zoon) in 1652 met zekerheid op de Oostwest/dwersgracht, volgens het huwelijk van een kleinkind.

En Abraham heeft een "vriend" die Jacob van der Helm heet. Deze Jacob is gehuwd met een dochter van zijn broer Jan. Verder blijkt Jannetje in 1635 met haar man Claas Schrevel naar Reeuwijk te vertrekken. Geen wonder dus, dat ze uit het Leidse zicht verdwijnen. Hieronder staan de stukjes van de legpuzzel.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Jan Schildewaert en M. de Cuypers zijn in:

1622 en 1624 n.v.t.

1627 Jan Schildewaert (ma: Janneken ...)?

1627 Claes Schrevel, Susanne ...

NH-doopgetuigen bij Abraham Schildewaert en Sara Lieve van Hasebrouck zijn in:

1624 Fran Schildewaert, Magdalena Gordijns. (geen huwelijk gezien)

1625 o.a. Carel Schildewaert.

1626 Claes Schreuel, Maijken Lievens.

1629, 1634, 1638, 1640 en 1645 n.v.t., 1636 geen getuigen.

1641 Maerten Schildewaert.

NH-doopgetuigen bij Caerel Schildewaert en S. Huygen zijn in:

1626 Jan Schildewaert, Abram Schildewaert, Barbel Godtschal.

In 1638 hertrouwt Claes Schrevel als weduwnaar en hij woont dan in "ter Goude". In Leiden geen NH-dopen gezien van kinderen uit dat huwelijk.

Weeskamer Voogdij F 249.

Twee vrienden worden voogden over de nagelaten kinderen van Sara Lievens van Hasebroeck gewonnen bij Abraham Schildewaert, saeijwercker in juni 1662. Marge: Jacobus Schildewaert, broeder, is mede voogd gestelt in plaatse van Jacob van der Helm die overleden is ... oktober 1664.

Bonboek Zijloord 96. O. Dwarsgracht.

- * 30-5-1646 Is bij de kinderen @ erffgenamen van Maritge Gerrits voortn. verkogt aen Jan Schiltwaer saeijdrapier om XV^CXVij gl. te betalen iijC gel.... meije 1647 ...
- * 29-5-1655 Is bij Maeijcken de Cuijper weduwe ende boedelhoudster van za: Jan Schildewaert vercogt aen Lambert Marichal Laeckenwercker vrij om xjC Lxv gl. gereet geld.

Attestatieboek: Schildewaert, Jannetje en Claas Serewijls (m/v) nr. Reewijck, 12-01-1635 PK.

Getuignisboeken T9

Comp. voor den ondergeschr. Schepenen der Stadt Leijden Charel den Cuyper, faeijtrapier [plus acht andere personen, en:] Maeijken de Cuypere hujsvr. van Jan Schildewaert out omtrent xLvj jaeren [plus nog een vrouw], alle wonende binnen dese stede @ hebben zij compten alle bij folemnelen eede hen wettelicke geftaeft @ afgenomen ten verfoucke van Mr. Jacob van Hove getuygt @ verclaert warachtig te wefen eerst den voorn. Charel de Cuyper dat hij omtrent *menwe* jaer voorlede fijn arm heeft gebroocken gehadt [die goed is genezen, dergelijke verklaringen ook van de andere getuigen. Dan:] Maeijcken de Cuyper verclaert dat haer foontge omtrent twee jaren geleden een gefwel grooter als een vuyft achter aen fijn ruggebeen heeft gedragen ende dat fij omme haer foontge daer van te doen helpen ontboden heeft des requirant voortn. de welcke haer soontge vant voorsch. accident binnen den tijt van vier weecken volcomentlick heeft genefen ... Actum 6 april 1635.

Vanwaar deze verklaringen? Is dit een bewijs dat de betreffende arts geen kwakzalver is? Kan het zijn dat de getuigen voor hun verklaringen werden betaald en deels hun verhaal verzonnen?

Generatie (13)/14 Schildewaert

Mogelijk had Jan gezelschap van een broer. Deze man leefde vermoedelijk in 1603 in Leiden en werkte bij dezelfde baas als Jan.

KO B135v, 28-12-1590.

Cornelis Schelewaert van Steenkerken, geassisteerd met Mailliaert Cruijcke zijn meester en Grardt Loreijns zijn bekende, huwt met Grietgen Biesbouts, geboren Staen in Vlaenderen, geassisteerd met Cathelijna de Radt haar vrouwe of meesteresse en Lowijseken Bieswouts haar zuster.

Getuignisboeken G32. Cornelis Schildewaert filius Maertens. Verband onbekend.

Quirine de weduwe van za: Maerten Schildewaert, ca 1590, notariële akte i.v.m. overlijdensgeval?

Generatie (13)/14 De Vos

De Vos huwelijken van mannen uit Hondshoote:

1591 Cornelis de Vos en Trijntgen Tannes.

1602 Pieter de Vos en Maijcken Provost.

1611 Passchyer de Vos en Abygel van Bolongen.

1612 Jorijs de Vos en Lijbeth Ghijssels.

1616 Giellis de Vos en Maijcken Cambiers.

(Veel mannen komen rond die tijd uit Vlaenderen, onder andere uit Ieper.)

Kleinkinderen generatie (12)/13 Schildewaert

Huwelijken kleinkinderen. (Mogelijk ook kleinkinderen van Cornelis, zie gen (13)/14.)

Susanna Schildewaert en Tjerk Lambertsz. Oosterboom	20-04-1650	O152v
Cathrina Schildewaert en Jacob Cornelisz. Helm	13-03-1652	O269
Sara Schildewaert en Caerl de Koningh	16-05-1664	S1
Sara Schildewaert met Pieter Pieterszn. Wecksteen	26-04-1686	Z19v
Francijntje Schildewaert en Pieter van Oostenrijk	31-03-1696	BB150

KO 1650. Tjerk Lambertsz., kleermaker, geboren te Dockum, huwt met Susanna Schildewaerts, jongedochter van Leijden, wonende in de St. Jorissteech, geassisteerd met Maecken [de Cuijpers], haar moiye, Hooglantse Kerckhoff.

Tjerk hertrouwt in 1670 als weduwnaar van Susanna Karels [Schildewaert].

KO 1652. Catharina Schildewaert, geboren te Leijden, Oostdwersgraft, dochter van Maertgien de Cuijper, aldaar.

KO 1664. Sara Schildewaert, geboren te Leijden, Vrouwesteech, dochter van Jannetgen Castelijn, aldaar. (Jannetgen Cristelijn die gehuwd is met Abraham?)

KO 1686. Sara wordt geassisteerd door Sara de Vos, haar meuije in de St. Jacobusgraft, Pieter woont buiten de Hogewoertspoort. [Zie ook Planson gen 12.]

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Carel de Koning en Sara Schildewaert zijn in 1665 o.a. Lieven Schildewaert.

NH-doopgetuigen bij de Kinderen van Tjerck Lamberts en S. Schildewaert zijn in:

1653 o.a. Carel Schildewaert, Barbel Godtschalck, Susanna Isaax.

1655 Carel Schildewaert en Barbel Godtschalck.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van J.C. v.d. Helm en Catharina Schildewaert zijn in:

1654 o.a. Maria Schildewaerts (zus/tante?).

1656 o.a. Maertge de Cuijper.

1658 o.a. Corns. Jansz. Vos.

Na 1700 komen geen NH-dopen van de familie Schildewaert meer voor. Waren de mannen op of zijn ze uit Leiden vertrokken? Attestatieboek:

Schilderwaard, Abraham nr. Rotterdam 26-08-1719

Schildewaert, Abraham nr. Batavia 15-05-1729

In diverse bronnen zijn meer gegevens over deze kleinkinderen te vinden, zoals in het bonboek, bij de weeskamer, bronnen over hou- en armkinderen en in het RI-register.

De vrouw van Pieter van der Togt (generatie 10) komt uit een familie, waar ik vooralsnog geen touw aan vast kan knopen. Alles wat ik op die naam heb kunnen vinden hangt als los zand aan elkaar. Alleen is bekend dat de vader van Catharina Klaas heet.

KO 1695, BB130v.

Pieter van der Togt, weduwnaar van Mary Jurris (1 kind), wonende op de Uijterstegraft, geassisteerd met Lodewijk Ardenoys, zijn zwager, wonende in de Kaersemakerstraet, met Catarina Cuijlings, geboren Aelen, jongedochter, wonende op de Uijterstegraft, geassisteerd met Elsje Hartmans, haar bekende, mede aldaar.

Mogelijke verwanten van Catarina Cuijlings

NH-doopboek 1677 kind van Matthijs Kuijlinx en Cornelia Pieters, getuige Katarina Kuijlinx. Van dit paar geen huwelijk op beide namen gezien en geen andere dopen gezien.

Catharina Cuijlings met Jan Vrijvelt 26-07-1681 X267v.

Jan Vrijvelt, greijnwerker, met Catharina Cuijlings jongedochter van Maastricht, woont op de Hoygraft, geassisteerd met Grietje Jans, haar bekende, Oranjegraft. Jan hertrouwt op 10-06-1702 als weduwnaar van Catharina Kuijlings (2 kinderen).

Jan Vrijvelt en Katarina Kulens zijn doopgetuigen bij generatie 09 de Noué/v.d. Steen-tak. Hun eigen kinderen zijn: Grietje 1682, Helena 1683, Abraham 1685; o.a. getuige is Chritianus Kullius [= Kuijlings], en Geertruid 1687. NH-doopklapper nr 230.

KO Y189, 25-08-1684. Hendrick Kuijlinck, jongeman van Weeren, lakenwerker, wonende op de Langegraft, geassisteerd met Gerrit Hoffman, zijn bekende, wonende op de Oude Vest, huwt met Sebilla Brughman, jongedochter van Leijden.

RK-doopboek in 1698 kind van Hendrick Kuijlink en Sebilla Brughman (Kuilink/Ceulinck?), getuige Johannes Herchoff en Catharina Pieters.

KO CC149, 17-09-1700. Hendrik Kuijling, weduwnaar van Sebilla Brughman, wonende in de Bouwelouwesteeg, geassisteerd met Joris van Doesburgh, zijn bekende aldaar, huwt met Maertje Leenderts, jongedochter van Leijderdorp.

KO-huwelijk Catharina Cuijlingh met Van der Zeeuw in 1722. ?

RI-register index. Huwelijk van een Jan Keuling(s) 04-03-1735 K209v.

Coenraad Kuijlingh huwt op 30-08-1710, H197. Getuige is Hendrik Kuijlingh. (Dopen op Keuling RK een kind rond 1725, Luthers niet aanwezig.)

CZ 86, Deel DD nr 186, 2e comparant. Maria Kuijling te Leiden, getuigt inz. nabestaande van Benedictus Motté jr. zie aldaar. 13-12-1738. Benedictus is waarschijnlijk katholiek.

Uit de akte: ... Maria Kuling, beide van competente ouderdomme en wonende binnen deefte stad. Dewelke verklaarden ten versoeke van Marijtje van Leeuwen ... weduwe van Benedictus Motte ... jaar geleden naar Oostindien gevaren.

Weeskamer als enige Kuijling: voogdijboek O113 vgd.

Johannes van Welinge, spinder, oom en Jacobus Krens, greijnwerker, gebede vrund, zijn voogden gestelt over [2 kinderen van 14 en 12 jaar] van Augustinus van Rhijn, verwekt bij Lijsbet Kuijling, pluijser in de Schoolfteeg. Comp. ... 22-10-1745 pro deo.

In het Inneemboek 1668-1680 (zie tijdschrift Rijnland) komt op folio 80 een Catrijn Kuerlings, gehuwd met Heijndrick Arens voor.

Generatie 12 De Wever

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Jacques [de Wever]	Rachel van der Walle
Geboren:	ca 1560 te IJsenberge	ca 1570 te Norwich (Engeland)
Overleden:	voor 1615? [28-07-1614 te Leiden]	31-10-1653 te Leiden
Geloof:	w.s. NH	w.s. NH
Adressen:	Leiden	Langegraft (1627), Oude Cingel (1638), Koenesteeg (1653)
Beroepen:	Drapiër (1587)	Huisvrouw
Vader:		van der Walle
Moeder:		Catalijna Caerls
Huwelijk:	20-12-1586 te Leiden (ondertrouw)	

Kinderen

1. Moyses doop ca 1590 te Leiden, overl. na 1629
2. Rachael doop ca 1595 te Leiden, overl. na 1616
3. Jan doop ca 1600 te Leiden, overl. na 1665
4. Sara doop ca 1605 te Leiden, overl. na 1660 te Leiden

(Zie voor aansluiting generatie 11 Van der Togt.)

Net zoals bij de familie Schildewaert, gaat de familielijn van Sara Jacobs de Wever, die met Laurens Gabriëls van der Togt is gehuwd, terug tot medio de zestiende eeuw. Haar ouders zijn Jacob de Wever en Rachel van der Walle. Jacob is rond 1560 in IJsenberge (Vlaanderen?) geboren en woonde in 1585 al te Leiden. In april van dat jaar trouwt hij met Cornelia de Nielis, een meisje uit Poperingen. Ze moet binnen anderhalf jaar overleden zijn, want in december 1586 trouwt Jacques wederom, en nu met Rachel van der Walle. Rachel aanschouwde het levenslicht in Norwich (aan de oostkust van Engeland). Dit is één van de Britse plaatsen waar heel wat Vlamingen in de zestiende eeuw naar toe vluchtten. De lokale bevolking zag vaak een bedreiging in de Vlamingen (en Hollanders) die hun vak binnen de textielnijverheid goed verstonden. Zij werden door lang niet iedereen met open armen ontvangen. Daarnaast hoopten veel vluchtelingen van het vaste land dat ze terug konden keren zodra de onlusten over waren en ze in hun oude woonplaatsen weer veilig konden leven. Veel gebieden van herkomst hadden echter flink te lijden van plunderingen, zodat de migranten, die goed op de hoogte bleven van wat er zich in hun thuisland afspeelde, liever naar een stad met perspectief trokken. Waarschijnlijk ging dit ook op voor het gezin waarin Rachel opgroeide.

KO A196vd, 24-08-1585.

Jacques de Wever, van IJsenbergen, geassisteerd met Joos de Zomer van Rousbergen zijn meester, met Cornelia de Nielis, van Poperinge, geassisteerd met Jannege de weduwe van Jan de Nielis haer schoonmoeder.

KO B19vd, 20-12-1586.

Jaacques de Wever, van IJsenberge, geassisteerd met Joos de Somere en Jan de Nielis, huwt Raechel van der Walle, van Norwits, geassisteerd met Catalijna Caerls, haer moeder en Janneken huijsvr. van Franchoijs de Hegers.

Jacques wordt in beide gevallen begeleid door zijn werkgever, die in 1584 ook tot voogd gesteld wordt over een kind van een zekere Jacobus de Buck uit Wulvergem.

Nog een jaar later wordt hij poorter van Leiden. Mevrouw E.J.M. van Leeuwen-Strijbosch schrijft daarover in haar boek "Kwartierstaat Maria Sasburg, een echte Leidse", op pagina 45:

“Helemaal zonder informatie over Jacques de Wever zijn we niet. Er is van hem een poorterinschrijving, die afwijkt van de inschrijvingen die we hebben van andere voorvaders. Jacques de Wever werd als poorter ontvangen op 24-3-1587 (folio 119v/120). Behalve de poortereed werd van hem ook geëist (zoals van alle nieuwe poorters in die tijd) dat hij de koning (Philips II) afzwoer. De tekst luidde als volgt:

Jacques de Wever van IJsenberch in Vlaanderen, drapier, es opte getuijchenisse van franchoys heussic ende franchoijs de Hegere poorter ontfangen bij Verwerff, Claes Adriaensz. ende J. de Haes, burgemeesteren in wiens handen hij zijn poortereed beneffens de eed van abjuratie (= afzwering) heeft gedaen. Ende Joost de Zomere stelt hem voor de voors. poorter borge in jegenwoordicheijt van Verburch ende Zwaenswijck, schepenen.

In Leiden zijn nog bewaard gebleven de lijsten over het schoorsteengeld van 1606. Daarin is te vinden (Marendorp Zuijtsijde, folio 392): Cornelis Simonsz., timmerman (is eigenaar van een huis) bewoont bij Jacob de Weever opt aengeven bij de zelve.

Vuurplaetsen: vier/gelt in de verponding 1606:

2 gl. 16 st. Comt tschongelt te bedragen 6 gl.”

Jacob en Rachel krijgen in elk geval twee zonen: Moyses en Jan en misschien ook een Jacob. Verder is als één van de jongsten Sara rond 1605 geboren. Zij heeft een ongeveer tien jaar oudere zus Rachael. Moijses, Jan en Sara huwen allemaal twee keer. Zij en hun zwagers zijn haast allemaal werkzaam in de lakennijverheid. Net als bij andere verre uitlopers van familietakken wordt over dit gezin het meeste duidelijk wanneer de kinderen gaan trouwen en zelf weer kinderen krijgen. Oma Rachel is bij menig kleinkind doopgetuige.

Moijses Jacobsz [de Wever] met Tanneken Pauwels	H51vd	24-03-1615	1 ^e
Moyses Jacobsz. [de Wever] met Marijtgen Jacobsdr.	I230	28-11-1624	2 ^e
Rachael Jacobus [de Wever] met Jacob Philipsz. [de Pijper]	H200	30-10-1617	
Jan Jacobsz. [de Wever] met Susanna Pauls	I29	15-10-1625	1 ^e
Jan Jacobs [de Wever] met Cathalina Blaes	M125vd	27-12-1639	2 ^e
Sara Jacobsdr. [de Wever] met Christiaen Haselert	K42v	04-05-1627	1 ^e
Sara Jacobs [de Wever] met Laurens Gabrielsz.[v.d. Togt]	M51vd	15-09-1638	2 ^e

KO 1615.

Moyses Jacobsz. [de Wever], saeijwercker, jongeman van Leijden, geassisteerd met Jan Jacobsz. zijn cozijn, Theeus Jacobsz. zijn toek. zwager en Rachael van de Walle zijn moeder, huwt met Tanneken Pauwels, jongedochter van Uijtrecht, geassisteerd met Jannetgen Pauwels haar zuster en de voorn. Rachel, haer toek. schoonmoeder.

KO 1617.

Jacob Philipsz. [de Pijper], jongeman van Leijden, zeemtouwer, huwt met Raechel Jacobs, jongedochter van Leijden, geassisteerd met Rachael van de Walle haar moeder.

KO 1624.

Moyses Jacobsz., saeijwercker, weduwnaar van Tanneken Pouwelsdr., huwt met Marijtgen Jacobsdr., jongedochter van Leijden-.

KO 1625.

Jan Jacobsz (aant.: de Wever), volder, jongeman van Leijden, huwt met Susanna Pauls, geboren te Utrecht, jongedochter. [Getrouwd te Leiderdorp]

KO 1627.

Christiaen Haselert, saeijwercker, van Eecke in Vlaenderen, wonende in de Claresteech, geassisteerd met Hendrick Hellino, zijn neef, wonende op de Langegraft en Moijses Jacobsz., mede aldaar, huwt met Sara Jacobsdr., jongedochter van Leijden, wonende op de Langegraft, geassisteerd met Rachel van der Walle, haer moeder, mede aldaer.

KO 1638.

Laurens Gabrielsz., fusteinwerker, weduwnaar van Juditgen Jacobs, wonende op de Uijterstegraft, geassisteerd met Gabriel Louriszn; zijn vader, aldaar, met Sara Jacobs, weduwe van Christiaen Hasebaer, wonende op de Uijterstegraft, geassisteerd met Rachel van der Walle, haer moeder, wonende op de Oude Cingel.

KO 1639.

Jan Jacobsz. (aant.: de Wever), weduwnaar van Susanna Pouwels, (aant.: beroep volder), wonende op de Langegraft, geassisteerd met Louris Gabrielszn. (aant.: van der Togt), zijn zwager, huwt met Cathalina Blaes uit Leijden. [PK huwelijk 15-01-1640]

NH-doopgetuigen bij kinderen van Moses Jacobs en Janneken Pauwels, later Marijtje Jacobs zijn in:

1621 Isaac Baerle, Jacob Jacobsfen, Rachel van Walle.

1630 Jan Jacobsz., Maria Maeijers.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Jan Jacobs (de Wever) en Susanna Pouls, later Catharina Blaes (moedersnaam wordt niet ingevuld, soms is het erg onduidelijk of er verband is) zijn in:

1629 Rachel van de Walle.

1632 Christiaen Hasebaert, Lijsbeth Walraves, Janneken Pauls.

1634? Sara Jacobs e.a.

1638 Matheus Jacobs van Leeuwen, Laurens Gerridtsz., Rachel van de Walle, Catelijne Feijs.

1643, 1644 en 1654 n.v.t.?

1646 (n.v.t.?) Badio Voorstraet, Neeltgen Pieters (bij pa aant.: de Wever).

1649 Laurens Gabrielsz. Susanna Verstrate.

1652 Sara Jacobs de Wever.

Jan Jacobs de Wever en Catalijntje de Blaes zijn in 1666 nog NH-doopgetuigen bij J.J. de Wever.

Begraafboek

- Raegel van de Wal, Koenesteeg, begr. 31-10-1653 PK.

PS: Blijkbaar werden vondelingen vaak Mozes genoemd (zie patroniemenboek onder Mozes.)

Over zoon Mozes valt nog iets meer te vertellen. Mocht iemand binnen de familie soms geneigd zijn om de hedendaagse belastingformulieren een beetje in zijn of haar voordeel in te vullen, dan komt dit trekje niet van een vreemde. Mozes noemt zich gewoonlijk Moyses Jacobs., net als zijn broer(s) en zus. Hij lijkt zich niets van de verbanning aangetrokken te hebben als werkelijk zoon Moyses en de Moyses uit het Crimineel Klachtboek één en dezelfde persoon zijn. Volgens KO en NH-dopen is er geen ander, maar meer mensen kunnen "de Wever" op enig moment als achternaam gebruikt hebben. Moyses Jacobs is overigens een saaiwerker. Hij schijnt tevens in bier te handelen, waarvoor hij geen of geen deugdelijke papieren heeft. Hooguit kan hij een vergunning laten zien voor de verkoop van water waarop foutieve gegevens staan. Zo loopt de stad accijns op bier mis en dat moet natuurlijk streng bestraft worden (al is het maar om het groeiende aantal aspirant-belastingontduikers van gedachten te laten veranderen). Dus wordt Mozes uit Leiden en wijde omtrek verbannen. Geteisem weg, probleem tot voorbij de grenspalen verschoven, zaak opgelost. Alleen, op de één of andere manier passeren door de eeuwen heen nogal wat veroordeelden onopgemerkt de stadspoorten wederom in omgekeerde richting.

Crimineel Klachtboek ...

Mr. Willem de Bondt, schout der stadt Leijden dijnaer van s heeren wegen in cas van delict verclairen in openbare vierschare voor den heeren schepenen alhier [een andere naam is doorgehaald, in de marge staat] # Moyfes de Wever jegenwoordich fijnen gevangen, hem aefeggen ende de waerheit es fulx dat hij gevangen, seer lange tijd sich uit quade faecken onderstans ende vervordert heeftte fijne dagelixfe profeffie te maken van defes landts middelen, mit openbare ende directe fluijckerijen te bestelen, als hebben dagelix ter Brouwerije vand Engel binnen defer stede gehaelt off helpen halen en alle suuyckers diet begeerden thuijs gebracht of helpen brengen menichvuldige zo vierendelen als halve vierendelen met grote bieren, alles

fonder daer van gehaelt of in had gehaidt te hebben eenige cedulle behalven fomtjits een eenich waterceeltgen mit valfche aengevingen van namen, plaetfen en gelegentheijden, en confequentelijc fonder eenichfint de geregtiche vande accijs en imposte van de bieren refpectieve te hebben betaelt ofte verantwoord, naerder blijckende fulx alles bij fijn gevangens eijgen confesfie bij hem buijten alle pijn en bande vanijfere gedaen, ende alfo sulcke prfonen notoirlic geformalifeerde instrumenten fijn daerdoor de fmockelrijen niet alleen werd in trayn gehouden maer dagelicx meer en meer vergroot @ gemeerdert, zo concludeert den voorn. offichier en eijser inde name als boven dat hij gevangen, derwijle hij in gebreecke gebleven is te voldoen de pecuniele van de boeten daerinnen hij mits tgenen vers is, is ver... in conformite van de generaleerne partyculiere ordery der Ede Heeren Staten fal werden gecondemneert geleijt @ gebracht te werden op t pleijn van f gravensteijn alhier daer men gewoon is de boosdoenders te ftraffen, en aldaer door de fcherprechter gebonden zijnde aen een pael wel strengelijc gegeeffelt, en voorts den tijd van twaelf jaren uijt Hollant @ Weftvrieslt gebannen te werden. Ofte tot anderen etc., ende verfouct den voorschreeve offichier etc.

Daaronder:

Schepen@ der stadt Leijden gefien de criminelen eijfch @ conclufie hier voren *gliende* bij Mr Willem de Bont schout der stede voorfch. gedaen @ genomen op @ tot lafte van Moyfes de Wever, jegenwoordich fijnen gevangen, mitsgaders de informatien bij den voors. offichier tegens hem gevangen become @ overgeleijt, oock gehoort fijne gevangens eijgene confeffie, dair bij hij igene, dair over hij in den voorfz. eijfch wert gecaufeert, buijten alle pijn @ banden van ijere heeft bekent gehadt op alles gelet dat in confideratie quam @ heeft mogen bewegen, doende recht uyt naem @ van wegen de hoge overicheijt @ Graeffelickheijt van Hollant @ Weftvrieflant, hebben hem gevangen gebannen @ bannen hem mitfdefen den tijd van acht jaeren uyt Leijden, Rijnlant, Haech @ Haechsambacht foo wijt @ fijt hem de palen der pune fijn uytftreckende, te ruymen defe ftadt binnen f daechs fonneschijn, @ de andere plaetsen binnen xxiiij uyren daer nae, fonder geduyrende de voorfs. tijd van acht jaeren daer wederinne te mogen comen op pene van meerder ftraffe, @ ontfeggen den offichier fijnen verderen eijfch. Aldus gedaen bij de Bont, Lantschot, Orlers, Tetrode, de Haes, Moerberge, Gooten @ Groenendijck schepenop den xvij e Julij xvj C @ twee en twintich.

Generatie 12 Planson

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Steven Planson	Jannetgen Joris
Geboren:	ca 1605 te Hondschoote?	ca 1605 te Hondschoote?
Overleden:	na 1668 te Leiden?	voor 1639
Geloof:	?	?
Adressen:	Hondschoote en Leiden: Swietenstraet [thans deel van v.d. Werffpark] (1638), Wielmaeckersteech (1661?), Zijtgraft (1655, 1669)	Hondschoote
Beroepen:	Ketenpapper (1655, 1660)	Huisvrouw
Vader:	... Planson	Joris ...
Moeder:		
Huwelijk:	ca 1630 te Hondschoote?	

Kinderen

1. Caerel doop ca 1630 te Hondschoote, overl. na 1698, w.s. ca 1706
2. Catalijna/Catharina doop ca 1631 te Hondschoote, overl. na 1671
3. Josijntje doop ca 1635 te Hondschoote, overl. na 1673, voor 1693
4. Pieterrella doop ca 1636 te Leiden, overl. na 1669, voor 1675
5. Valentijn doop ca 1637 te Leiden, overl. ca 1688
6. Kind van Steven doop ... , overl. 28-06-1655 te Leiden

(Zie voor aansluiting generatie 11 Van Maele.)

Josijntge Planson komt uit een middelgroot gezin, waarvan de ene helft van de kinderen in Hondschoote geboren is en de andere helft in Leiden. Haar ouders heten Steven Planson en Jannetgen Joris. Over haar moeder is hoegenaamd niets bekend, behalve dat ze rond 1605 geboren is en rond 1630 met Steven is gehuwd. Ze zal ongeveer dertig jaar oud zijn geworden, want Steven hertrouwt in Leiden als weduwnaar in het jaar 1636 met Mary Roose.

RI-register, C86, 14-03-1638.

Steven Plansoenen (aant: wrsl. Hontschoten Pb G 150vd), weduwnaar van Jannetgen Joris, wonende in de Swietenstraet, geassisteerd met Jacob Baes z: bekende: aldaer huwt met Maria Roseux, weduwe van Jan Mare, wonende in de Swietenstraet, geassisteerd met Martijntgen Root h: bek: aldaer.

Wat direct opvalt, is dat dit paar niet in kerkelijke ondertrouw gaat, maar het huwelijk voor de schepenen laat aantekenen. Minimaal één van de twee zal niet tot de "juiste" gereformeerde religie behoren. Vooralnog heb ik geen enkele doop van hun of Steven's en Jannetge Joris' nakomelingen in doopboeken van meerdere kerkgenootschappen gevonden.

Steven woont reeds langer dan vijftien jaar in Leiden wanneer hij besluit om het poorterschap van de stad te verwerven. Hij betaald daar vijf gulden voor.

Poorterboek G. Als enige: Plansoen (Steven) 17 dec. 1655 f 150 vso.

Ontfan. 5 £ (staat in de linkermarge)

Steven Planson ketenpapper van Hontschoten is op de Getuijgenisse van Jacobus van *Leiners*, backer en Jan Flaman, greijnwercker, als poorter deser Stede aengenomen den 17:12:1655.

In de loop ter jaren koopt en verkoopt Steven Planson meerdere panden, waarvan de meesten ten zuiden van het Levendaal staan. Over het algemeen rust er een hypotheek op de panden.

Bonboeken Steven *B/Planson*, ketenpapper.
Zuid Rapenburg fol 251   Cellebr. gracht
Hogewoerd fol 433v   Levendaal.
Oost-Nieuwland fol 319x/319xv   Geregracht.
Oost-Nieuwland fol 319a   Geregracht.
Oost-Nieuwland fol 385v/386/388v   Zijtgracht.

Nr. 319a Oost-Nieuwland Geregracht.

- * 21-06-1658 Custingb. Steven Plansoen.
- * ... Is bij *Pr Wecksten...* bij de scheijdinge des boedel van Steven Planson (het voorgaande pand idem/slecht leesbaar.)

Fol. 319x Geergraft.

- * 2:5:1652 [Aankoop door] Steven Planson om xix C gl ... mej 1653.
- * [Belast met een lofb. van Lx gl sjaar.]
- * Dese hujsinge met het volgende maer eene hujsing zijnde staet naar fol. 388 verso op de Zijtgraft op ten hoeck van Kalverstraet.

Fol. 319xv Geergraft [dit is een erf]

- * Is bij hem [Dirk Gerrits van den Burch] vercoft aen Steven Blanfoen vrij doch gedoogende den posheratie van alfnoch onbetaelde custingbr. welcke uijt de uijtgelooftde coopen sullen werden affgedaen om iiij C xij gl onbetaelde jegens den pen. ib, datum?
- * Is mede belast ... met een lofbr.
- * Is bij *Pr Wetstelh* [Pieter Wecksten?] aen dewelcke defe hujsinge bij scheijdinge des boedels van Steven Blanfon aenbedeelt is, sp. bel. met iiij C gl spruijtende van geleende penn. ... 4 ten hondert om de kinderen van *Pr. Minne*. Ziet opt voorgaende.

Fol. 385v: niet de naam Steven Planson gezien. Ook fol. 251 toch niet gevonden.

Fol. 386. Sijtgraft oostzijde een gange.

- * 21:1:1660 [Uit een boedel] Is vercoft aen Steven Planson, ketenpapper vrij om eerst iij C gl gereet @ noch een custinghb: van xv C xxv gl te betaelen met cL gl sjrs mejie 1660 d jr telckens met bijvouging van intrest van t onbetaelde jegens den x en 16, bij overstelt aen Abraham de Pape. Marge: Dese custinge is van nevenstaende coopen ontslagen den 30:9:1668.
- * 8:5:1660 Is bij hem vercoft aen Michiel Maertens vachtebloter, vrij doch gedooge dhipoferatie van d'onbetaelde coopen van viij C L xxv gl te betaelen met CL gl gereet ende Lxxv gl sjrs mejie 1661 tj telckens metten intrest van tonbetaelde jegens ... xvj.
- * ...
- * Is bij Pieter Maertens soon ende erffgenaem van Michiel Maertens vercoft aen Carel Planson met de belastinge van C gl sijnde den gedeelte van ij C gl als Pieter Boinbens wedue ende boedelhouder van Judit Minne volgens custingbr: te eijffchen heeft, om bevrijdinge van de selve. 29:10:1697.
- * 22:3:1707 Is bij [de eerdergenoemde kinderen van Carel] vercoft aen Simon Coenraet vrij om xCj gl gereet gelt.

Fol. 388v Oost-Nieuwland Zijtgraft Oostzijde.

- * Kop halverwege de pagina:
Steven blanfoen overgebracht van het voorg. fol 319x en Ziet van lasten aldaar:
- * Is bij Justus Geestecoorn notaris. als administrateur over den boedel onder benefitie van Inventaris aengebracht van Valentijn blansoen die een foon is geweest van Steven blanfon vercoft aen Cornelis Muijders ketenpapper vrij om viijC gl te betalen met ij C gl gereet en L gl mejie 1689 4 jr telckens mitte intrest van tonbetaelde jegens 4 ½ ten hondert. Is bij willig decreet dese vierschare geleverd. 18-2-1688.

Fol. 433v Levendael in Brechsen poort.

* 5:6:1660 [Aankoop door Steven Planson, ketenpapper voor ixclx gl gereet gelt.]

* 26:6:166... [Verkoop voor vijf Cx gl en belast met pacht.]

Steven en zijn zoons Carel en Valentijn zijn ketenpappers. Vermoedelijk slaat dit beroep op het bestrijken van de ketting (lengtedraad) met een stijfjel, zodat deze sterker wordt. De kettingdraden hadden veel te lijden gedurende het weven. Daarom werden ze verstevigd met een papje van meel, lijm of gom. Na het weven werd dit goedje weer verwijderd.

Vanaf 1654 trouwen vijf kinderen van Steven.

Caerl Stevens Plansoen en Barber Jans van Issenberge	10-08-1654	P90vd	1 ^e
Carel Plansoen met Jacobmijntge Jans	15-10-1682	Y66v	2 ^e
Cathelijna Planson en Pieter de Try	30-12-1655	P205v	
PiTERNella Planson en Piete la Cuix	21-11-1658	Q182	
Josijntje Stevens [Planson] met Jan Robau [Rabout]	02-02-1661	Q360	
Valenthijn St. Plancoen met Aeltge S. van den Brack	11-07-1669	T176vd	1 ^e
Valentijn Plansoen met Diewertgen Lamberts	08-02-1674	W52vd	2 ^e
Sijntge Plansoen en Sijmon Benjamijsz. van Maele	08-02-1672	V191	

KO 1654.

Caerl Stevens Planfoen, jongeman van Hontschoten, saeijwercker, woont in Amsterdam, huwt met Barber Jans van Jssenberge, jongedochter van Hontschoten, woont alfboven. Sijn niet gecompereerd, maer behoorlijcke attestatie overgebracht van Haere t vergl bij Marij Planson, stieffmoeder van bruijdegom, @ bij Maeijcken van IJsenberg, moeder van bruijd overgebracht. In de marge: Den 18:8:1654 dese geboden geschorst ten versoeci van Lidia Joris, woonende in de Molenaerssack op 't eijnde van de Sijtgraft, allegerende [aanhalen van bijvoorbeeld een wettekst] troubelofen. Mij jegenwoordich G. v. Alphen.

Den 27:8:1654 heeft Lidia Joris verklaert te consenteren, dat dese geboden weder voortgang sullen hebben.

KO 1655.

Pieter de Trij, laeckenbereijder, jongeman van Belle, huwt met Cathelijna Planfon, jongedochter van Hontschoten, woonende op de Zijtgraft, geassisteerd met Marija Rofijn, haer schoon[stief?]-moeder, mede aldaer.

KO 1658.

Pieter le Cuix (Keus), greijnwercker, jongeman van Leijden, huwt met PiTERNella Planson, jongedochter van Leijden, woonende op de Sijtgraft, geassisteerd met Jannetgen le Kuijs, haar toecomende schoonzuster op de Voldersgraft.

In de marge: Sijn tot Soeterwoude getrouwt den 7:12:1658 volgens attestatie van ds. Albertus Woodtwardt predicant aldaer. [Generatie 10 Radoe huwt daar eveneens in 1658.]

Pieter Wecksteen (Keus) hertrouwt op 06-11-1674 als weduwnaar opnieuw, geassisteerd met Valentijn Plansoen, zijn zwager op de Sijtgraft (aant: T176v).

Hij hertrouwt nogmaals op 31-10-1681, weer geassisteerd met Falentijn Plansoen, zijn bekende, Zijtgraft.

KO 1661, Waalse kerk.

Jan Robau [Rabout], weduwnaar van Magdaleentge Tybault, wonende op de Marendorpfe Achtergraft, geassisteerd met Franchoijs del Forterije, zijn schoonvader, wonende in de Colfmaeckersteech, huwt met Josijntje Stevens (Planson), geboren te Hontfchoten, jongedochter, wonende in de Wielmaeckersteech, geassisteerd met Mary Rozee, haer behoud moeder, mede aldaer.

Sijn aen den Leijtschendam getrouwt volgende attestatie van ds. Georgius de Man, predicant aldaer, den 3:3:1661.

KO 1669.

Valentijn Stevensz. Plancoen, ketenpapper, jongeman van Leijden, woont op de Zijtgraft, geassisteerd met Steven Plancoen, zijn vader mede aldaar (aant: Pbg 150vo), huwt met Aeltge Symons van der Brack, jongedochter van Sevenhoven, woont tot Nieuwcoop, geassisteerd met Pieterrella Plancoen, haar bekende, wonende op de Zijtgraft.

KO 1672.

Symon Benjamijsz. van Maele, saijwerker, jongeman van Delft, wonende op de Doelgraft, geassisteerd met Pieter Symonsz. van Neurmout, zijn bekende op de Vliet, huwt met Sijntge Planfoen, weduwe van Jan Rebaut, wonende op de Cellebroedersgraft, geassisteerd met Cathelijna Planfoen, haer suster in de Havenstraet en Barber Jans haer schoonzuster op de St. Jacobsgraft. Moet attestatie van Delft overleveren.

KO 1674.

Valentijn Plansoen, weduwnaar van Annetgen Sijmons van der Brack, wonende op de Zijtgraft, geassisteerd met Caerl Planfon, fijn broeder woont op 't Nieuwe Levendael, huwt met Diewertgen Lamberts, weduwe.

KO 1682.

Carel Planfoen, weduwnaar van Barbortie Jans van Isenbergh, wonende opt Levendael, geassisteerd met Falentijn Planfoen, fijn broeder op de Zijtgraft, huwt met Jacobmijntge Jans weduwe van Jan Cornelis Malyings, wonende opt Levendael.

Vanaf circa 1655 is de familie zeer honkvast, want de gezinsleden blijven aan of vlakbij de Zijtgraft (de huidige Korevaarstraat) wonen. Aanvankelijk wordt het eerste huwelijk van Carel tegen gehouden door Lydia Joris, die aan het eind van de Zijtgraft woont, in de buurt van de rest van de familie Planson. Jammer genoeg heb ik hier verder geen stukken over aangetroffen.

Verder geven Pieterrella en Josijntje een sjiek trouwfeest buiten de stad. De hele familie plus aanhang werkt in de lakenindustrie. Ze krijgen allemaal gezinsuitbreiding tussen ruwweg 1655-1675. De broers en zussen zijn over een weer als doopgetuigen bij elkaars kinderen aanwezig. De keerzijde van het verhaal is helaas dat meerdere personen nog vrij jong zijn wanneer ze sterven. Voor de nagelaten halfwezen stellen de overgebleven ouders voogden aan.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Carel St. Plansoen en B.J. van Isenbergh zijn in:

1655 Steven Plansoen en Maertje de Suijr.

1660 en 1665 Maritje Willems.

Weeskamer voogdijboek J163v.

Valentijn Plansoen, ketenpapper, oom ende Lodewijk Aallein, meede ketenpapper, gebede vrundt zijn voogden gestelt over Cornelia oudt omtrent 18 jaren, naergelaten weeskint van za: Kaarl. Plansoen, gewonnen bij Barbara Jansdr. van IJsenberg. Comp. hebben de voogdije aengenomen @ eedt gedaen aen Weesmeesteren @ ten dage alsvoren [07-10-1682].

Weeskamer seclusie H260.

Vertoning ter Weeskamer van de Uijterste Wille van Jacomijntje Jans [de vrouw van Carel Planson], gepasseerd voor de nots. Frederik van der Broek op 15-11-1692, waarbij de Weeskamer wordt uitgesloten. 26-04-1694.

Weeskamer seclusie N175.

Betreft akte gemaakt door Nots. publ. Pieter Kerckhooven voor Charles Plansoen, ketenpapper, wonende binnen de stad Leijden. Vermelding van onder andere: disponerende [aan] erfgename

- Zijn dogter Marijtje Charles Plansoen, getrouwt met Gerrit Jans woonende tot Emmerich.
- Jacomijntje en Sara Muijdens, kinderen van sijn overleden dogter Jannitje Plansoen.
- Dogter Cornelia Plansoen getrouwt met Hendrik van der Vorst.

Voogden zijn Jacobus Kinkelier en Daniel van Linten, goede vrienden. Akte 30-05-1700. De testamentaire dispositie is ter Weeskamer op 11-03-1707 overgeleverd.

NH-doopgetuigen bij Pieter Cuyx/Keus (niets bij Waalse dopen), ma: Petronella, zijn in:
1659 Steven Plantsoen en Marie le Secu (haar naam komt als zodanig niet bij bruiden voor).
NH-doopgetuigen bij Pieter Wecksteen en Petronella Planson zijn in:
1663 o.a. Pieter de Treij. 1667 Valentijn Plansoen en Maria Plansoen. 1668 n.v.t.

NH-doopgetuigen bij Pieter de Try en Cathelijna Plansoen (niets Waals) zijn in:
1656 Stephanus Plansoen, Maria Plansoen, Jacomijntgen de Brune.
1657 (ma: Catharina) Sarel Plansoen, Frederick de Try, Francijntje Plansoen, Nellitje Plansoen.
1661 Sijntje Arentsdr., Pieter Keus, Barbara Jansdr.
1663 Jan Rabouw, Catalijntje de Try.
1667 o.a. Jacomijntie Jacobs.
In 1689 wordt Pieter van Try (kleinzoon) bij zijn huwelijk geassisteerd met Carel Planson, zijn oom op 't Levendael.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Valentijn Plansoen en Aeltge v.d. Brak zijn in:
1670 Karel Plansoen en Pieternelle Plansoen.
1671 Barbara Jansdr. en Maria Plantsoen.
1673 Karel Plansoen en Maria Plansoen.

Weeskamer voogdijboek H141.

Joost Pieters Vuijters, *valkman*, grootvader ende Caerl Stevens Plansoen, ketenpapper, oom, zijn voogden gesteld over Marijtje oudt omtrent 3 jaren, nagelaten weeskindt van za: Aaltje Sijmons, gewonnen bij Valentijn Plansoen, ketenpapper. Comp. etc. 09-02-1674.

Weeskamer Grote Bewijzen Qx44.

Valentijn Plansoen. Onder andere vermelding van "huijs staande ende gelegen op de Zijtgraft op de hoek van de Kalfstraet."

Begraafboeken (Begraafboek 1^e klasse niets.)

- 23-11-1649 Plansoen, Sara, Raamsteeg, HK.
- 28-06-1655 Planson, Steven kind van, Zijdgracht, PK.
- 16-23/9-1684 Planson, Catharina, Mare, Bolw.
- 12-19/8-1673 Plantsoen, Carel vr. v., HK.
- 23 juni 1674 Plantsoen, Valentijn kind van, PKB.
- 30/1-6/2-1694 Plansoen, Liare (Karel?), vr. v. Levendaal, HK(JL).
- 26/2-5/3-1707 Plansoen, Carel (Clara?), Levendaal, HK(JL).

Steven is waarschijnlijk tweemaal zo oud als zijn eerste vrouw (Jannetje Joris) geworden (zie het bonboek).

Het gaat de kinderen na verloop van tijd steeds beter voor de wind, want Steven's kinderen kopen diverse huizen. Opvallend is dat het daarbij vaak om panden gaat die ze van erfgenamen van voormalige eigenaars overnemen.

Bonboek Plansoen o.a.

Fol. 87v Oost-Nieuwland, Levendael zijtzijde.

- * Is bij hem [Jan Catoir Jr.] vercoft aen Carel Planson belast met xij C gl aencomende Dorethia van Zager ..., bovendien om ij C Lxxx gl gereet gelth. 16:6:1685.
- * 16:6:17.. [Door de eerder genoemde erfgenamen van Carel verkocht voor xCjL gl vrij aan Henkelier.]

Fol. 88 West-Nieuwland, Kijffhoeffstraet noortsijde.

- * 15-7-1670 Is bij Dr. Petrus Arlebout ... (i.v.m. boedel) vercoft aen Charel Planfon vrij om eerst iiC gl gereet ende noch een custinghb: van vij C gl te betalen met C gl sjrs meije 1671 [met intrest 5%].
- * 12-02-1699 Is bij hem vercoft aen Matijs Bevan vrij om iiij C gl te betalen met CL gl gereet ende L gl sjrs pc feb. 1700 tjr fonder interest.

Fol. 90v West-Nieuwland, Kijffhoeffstraet Suijtzijde

- * Is bij Matthijs Baerthonts ... (i.v.m. boedel van een erfgenaam) vercoft aen Charel Stevens Planfon vrij om xiiij C Lxxxvij gl te betaelen met ij C gl gereet @ C gl sjrs meije 1663 tjr telckens metten intrest van tonbetaelde jegens de p xxtich.
- * 16:6:17.. (Verkoop door de kinderen van C.S. Planson) G.J. Crol, gehuwd met M. Planson, Cornelia Planson [= weduwe van H. v.d. Vorst], Daniel Emten en Jacobus Keukelier (voogden over kinderen van Cornelia Muijdens) vercoft aen Johannes Minne vrij om ij C Lxxv gl gereet gelt.

Fol. 181. Noord-Rijnevest, Oranjegracht.

Als fol. 388v. Aankoop xjclxxxv gl in 1685 en verkoop xjcxv gl in 1688.

Fol. 381v Oost-Nieuwland, Zijtgraft oostzijde in een poort.

- * 10-03-1681 Is bij Jacob van Os (i.v.m. boedel) vercoft aen Carel & Valentijn Planfon, vrij om xix gl gereet gelth.
- * 29-08-1682 Is bij haer [hun] vercoft aen Huijbert de Ridder vrij om xxv gl gereet geld.

Fol. 383 Oost-Nieuwland, Sijtgraft oostzijde in de gange noortfijde.

- * 15-07-1679 Is bij Engel van Caefstener ... (i.v.m. boedel) vercoft aen Carel & Valentijn Planfon vrij om Lxxx gl gereet gelth en is bij willig decreet deser vierschaer geleverd den 26:9:1679.
- * 7:5:1685 Is bij haer vercoft aen Josua Jans vrij om xc gl te betalen met L gl gereet en xxv gl sjrs mej 1686 tjr telckens metten intrest vant onbetaelde jegens 4 ½ ten hondert.

Leidse lasten, 2 belastingkohieren uit 1674.

Pagina 95, bon Oost-Nieuwland, klein familiegeld, w.s. Zijdgracht, Valentijn Planson, ketenpapper, aanslag 0.1.0, decimaal 0.05, folio 57b, nr. 10036.

In 1680 blijkt dat Charles Planson nog een nevenfunctie heeft. Hij fungeert dan als "Thesaurier van de buert genaemt Westnieland". In die buurt ligt onder andere de Kijffhoefstraet. Een thesaurier is iemand die belast is met het beheer van geldmiddelen. In dit geval staat Carel vermeld als aangever van arme (buurt-)kinderen die in een weeshuis moeten worden opgenomen.

Rijnland tijdschrift, Index hou- en armkinderen inneemboek 1668-1680.

Fol 93v. datum 15-04-1680. Charles Planson, thesaurier van de buert genaemt Westnieland is aangever.

Dat de pecunia een gewichtige rol spelen, komt eveneens naar voren in de volgende kwestie rond het huis zo toepasselijk genaamd "de Laatste Stuijver" ...

Minuten Civiele Zaken, RA inv. nr. 86.

Deel E akte 95. (Zie hierna.) Requirant Plansoen, Carel "ketenpapper" te Leiden. Jan Gerbouw [Rabouw?] getuigt dat hij Valentijn Plansoen (broer van Carel) op zijn sterfbed heeft horen zeggen in aanwezigheid van Valentijns schoondochter Abigael plus twee anderen, dat hij van Carel 230 gl had ontvangen en dat die zijn besteed in mindering van de koopsom die Valentijn schuldig was wegens aankoop van huis "De Laatste Stuijver". Thonis Fasseur getuigt dat Valentijn ongeveer een maand voor zijn overlijden zijn huis aan hem weer wilde verkopen, omdat hij zijn broer nog geld schuldig was. 24/29-04-1688. Valentijn overleden. 24/29-04-1688.

Akte 95. Opgeschr J: van der Werff.

De ondergeschr. Jan Gerboute, koopman en Saaytrapier, woonachtig tot Brugge in Vlaanderen, oudt omtrent 54 jaaren: ende Thonis Vasseur keetenpapper, oudt omtrent dertig jaaren, woonachtig binnen deefe stadt Leijden in 't huijs altwaer uijthangende is den Laatste Stuijver, bij de kerk=lootse, getuijgen ende attestereen mitsdeesen, in plaatfe van ..., ter requisitie en versoeke van Carel Planfoen, keeten=papper alhier binnen Leijden; ter *vereeeten* eersten den voornoemde Jan Derbou dat sij den persoon van Valentijn Planfoen, broeder van den Requirant, op fijn fieck en sterfbedde leggende in de kelder neffens de bedstede in den flaap=bank, twe duij

blijken en met eijgen monde heeft hooren feggen ende verklaaren dat hij van den voornoemde Carel Planfoen fijnen broeder en requirant in deefen hadde ontfangen de fomme van twee=hondert ende dertig guldens, ende dat die felfde somme bij hem nu overleeden van den gemeldes fijner broeder, den requirant indeeffen was gelichtende ook aanstondts verstrekt en uijt gegeeven tot nodig als doenings was mindernisse der koop= penningen dien d'felve nu overleeden Valentijn Plansoen ter faake der koope van de voorgenoemde huijginge / genaamt den laatsten Stuijver / alsoeog schuldig was; getuijgende ook hij depofant dat deefe voorsch. duidelijke schuld=kenninge des overleeden aldoen ten selven tijde en stonde is geschuldt ten bij weesen en in jegenwoordigheijdt van nog een a twee andere persoonen hem deposant onbeciendt wesende ende van fijn overleedens schoondochter Abiyaël.

Ende de voornoemde Thonis fasseur getuijgt en attesteert dat de voornoemde nu overleeden Valentijn Planfoen, omtrent vier a ses weken voor fijn overlijden aen hem deposant was *veijlende* als te ter koope prefenteerende fijne overleedens voornoemde huijsinge genaamt den laatste Stuijver, waar op hij deposant den selven nu overleeden vragende wel waaromme wilt gij uwe huijs verkoopen?

Hij nu overleeden Valentijn Plansoen daar op als toen antwoorde en seijde: Ik wil doch wel wenschen van het huijs oft te sijn ende t selve bij verkoopinge mij quit te maaken want mijn broeder (den requirant in deefen namentlijk) heeft mij daar geldt op gegeeven affe geleent ende voor mij betaelt.

Gijvende voorsch. staat, zijn de voornoemde deposanten, elk in den fijnen, tenallen tijde desnoots en versocht zijnde, naarder te affirmeeren soo als t behoort. Des t'oirkonde deesen geteekent huijden den 24 ste Aprilis anno 1688.

Jan Derbou

sijn eijgen

gestelde merk (en andere ondertekenaars)

Naer dat de voorenstaende verklaringe de voorn: attestanten duidels ende pers=soetels van woorde tot woorde was voorgelesen soo verklaerden sij ijder in haer Eernard waaragtig te weesen ende daer bij alsnog te persisteren. Soo waerlijck mogte haer compten. Godt Almachtig helpen. Actum den xxix^{il} April 1688.

Carel is waarschijnlijk de laatst overgebleven persoon binnen dit gezin. Hij is vermoedelijk rond 1706 overleden en heeft meerdere kinderen grootgebracht die in Leiden huwen. Overigens zijn dat allemaal dochters, die de naam Planson dus niet doorgeven. Het lijkt erop dat de naam Planson als zodanig uit Leiden verdwenen is. Er zijn na 1700 volgens het bruidengommenboek geen mannen met die naam meer gehuwd in Leiden.

Carel was vrij mobiel. Hij kwam ter wereld in Hondschoote en trok als ventje van een jaar of vijf met zijn ouders naar Leiden. In 1654 is hij ongeveer 24 jaar oud en woont hij in Amsterdam. In datzelfde jaar keert hij weer terug naar de Sleutelstad.

Overige informatie

Geen voorgedij rond 14-03-1638 voor kinderen van Steven Planson en Jannetje Joris gevonden. Er is geen doopboek van de Fr. Carm. Geen seclusie of iets dergelijks op Steven Blanson of Jannetgen Joris gevonden. Geen andere huizen van Pieter Wecksteen (Wetsten) gezien behalve 319a. In 1688 bij notaris J. Geestecoren geen inventaris van Valentijn gezien. Geen waarbrief in 1660 van Steven Planson in de index gezien, in dat jaar verkoopt de stad Leiden zeer veel huizen. Het lijkt erop dat de naam Planson als zodanig uit Leiden verdwenen is. Weliswaar huwen diverse kinderen van Valentijn en Carel in Leiden, maar dat zijn dochters. Er zijn na 1700 volgens het bruidengommenboek geen mannen met die naam meer gehuwd in Leiden.

Attestatieboek o.a.: Plansoen, Valentijn, zie Isaac de Vos. Daar niets gezien; mogelijk 13-07-1674 naar Embden.

Generatie 13 Planson

Hier volgen nog enkele huwelijken van mensen die misschien aan generatie 13 verwant zijn. Planson kan verwisseld worden met de naam Blanjean.

Francoys Blanson met C. Aelbrechts (bij Blanjean)	28-01-1611 G129v	?
Cathalijne Planson en Pieter Renaus	26-07-1619 I28	j.d. van Alismaer
Francoys Blanson met L. vd Houte (bij Blanjean)	20-06-1625 J7vd	?
Lijsbeth Planson en Guilliame de Buijere	19-03-1634 L31v	geb. Norwits
Lijsbeth Planson en Jean Pareijn	30-06-1636 L220	n.v.t.
Cathalina Planson en Samuel de Colff	21-07-1636 L226	? w.s. nv.t.
Francijne Planson en Maerten de Man		Niet in Leiden
Francijne Plantsoen en Franchoy's Bruneel	10-07-1648 D28	(RI-reg.)?

KO 1611.

Franchoy's Blanson, jongeman van Hontschoten, saeijwercker, geassisteerd met Goris de Vogel, zijn toek. schoonbroeder [div. mogelijkheden], huwt met Cathalijna Aelbrechts, jongedochter van Gent.

KO 1625.

Franchois Blansant, geboren te Hontschooten, weduwnaar van Cathalijna Pieters, huwt met Lijsbet van den Houte, jongedochter van Heusden. (Dit zijn de enige 2 personen bij Blanjean uit Hontschooten.)

KO 1636.

Jan Pareijn huwt met Lijsbeth Planson, weduwe van G. de Bure, Groene Hasegracht, geassisteerd met Maria Planson, haar zuster aldaar.

KO 1636.

Samuel de Colff met Cathalina Planson, weduwe van Pieter Remout, Langegracht, geassisteerd met Ermpgen Jansdr. haar moey op het Levendael.

RI-register 1648.

Franchoy's Bruneel huwt met Francijne Plantsoen, wed. van Maerten de Man, wonende in de Kijfhoufstraet, geassisteerd met Mary Plantsoene h: schoonzuster op de Coepoortsgraft. Getr. 26-07-1648. (Geen Waalse, NH of RK-dopen gezien.)

Generatie 12 Spijcking

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Jacob Frans Spicking	Geertje Harmansdr. van Heukelom
Geboren:	ca 1600 te Leiden	ca 1600 te Wesel [19-05-1602]
Overleden:	03/10-05-1681 te Leiden	na 1656, voor 1674
Geloof:	NH	NH
Adressen:	St. Jacobsgraft (1685), Papegraft (1673), Sionshofje (1681)	Backersteech (1652, 1655, 1657)
Beroepen:	Saeijwercker (1626)	Huisvrouw
Vader:	Frans Spicking	Harman Hendriks van Heukelom
Moeder:	Mechelina de Fraet	Geertje Jans [Potgieters]
Huwelijk:	23-03-1626 te Leiden ondertrouw	

Kinderen

1. Daniel doop 18-02-1627 te Leiden, overl.
2. Geertien doop 28-07-1628 te Leiden, overl. voor 1635
3. Frans doop 23-01-1631 te Leiden, overl. voor 1637
4. Hester doop 20-02-1633 te Leiden, overl. voor 1639
5. Geertgen doop 28-11-1634 te Leiden, overl. voor 1642?
6. Frans doop 14-09-1636 te Leiden, overl.
7. Hester doop 11-08-1638 te Leiden, overl. voor 1674
8. Grietien doop 29-09-1641 te Leiden, overl.
9. Jacob doop 22-11-1643 te Leiden, overl. na 1657?

Via generatie 11, Philip Pieters Nagtegael gehuwd met Hester Jacobs Spijcking, belanden we bij het allerlaatste deel van deze familiechroniek. De lijn loopt van Boekooy ➤ Stouten ➤ Copijn ➤ Kranenburg ➤ naar Eva Philips Nachtegael. Vanaf haar moeder Hester Spijcking gaat het verder met:

<i>Generatie 12</i>	<i>Generatie 13</i>	<i>Generatie 14</i>
	Frans Spijcking & Mechelina de Fraet	... Spijcking ... de Fraet (zie gezinskaart)
Jacob F. Spijcking & Geertje H. v. Heukelom	Harman J. v. Heukelom & Geertje Jans [Potgieters]	Jan van Heukelom Jan [Potgieter]

Hester's vader is een telg van eerste generatie immigranten uit Vlaanderen. Haar moeder is in Wesel uit Duitse ouders geboren. Jacob Spijcking en Geertje van Heukelom ontmoeten elkaar op Leids terrein. Zoals gebruikelijk in hun tijd, is de aantekening van hun huwelijk vrij beknopt, maar duidelijk genoeg. In de volgende vijftien jaar verschijnen hun negen kinderen.

KO J48v, 23-03-1626.

Jacob Spicking, saeijwercker, jongeman van Leijden, huwt met Geertgen Harmansdr. van Heukelom, jongedochter van Wesel, wonende alhier. [aant.: 19-5-1602 Geref.]

NH-doopklapper nr. 197 (de namen van de ouders zijn bij uitzondering volledig ingevuld).

- 18-02-1627 Daniel, HK, getuigen Pieter Hermes, Machteltgen de Fraets.
- 28-07-1628 Geertien, PK, getuigen David Spickingh, Neeltien Spickingh.
- 23-01-1631 Frans, HK, getuigen Daneel de Fraet, Eefken Hermens.
- 20-02-1633 Hester, HK, getuigen Joost van den Ende, Anneke Andrijesfen, Hester de Hane.
- 28-11-1634 Geertgen, HK, getuigen Wijnoc Casier, Anna Spijcking.
- 14-09-1636 Frans, HK, getuigen Ferdinadus Oste, Lijsbeth Spijckinghs, Hester de Hane.

- 11-08-1638 Hester, PK, getuigen Jsaac Verbeeke, Sara Hermans, Eysabeth Isaacx.
- 29-09-1641 Grietien, HK, getuigen Heijndrick Hermans, Trincken Jacobs.
- 22-11-1643 Jacob, HK, getuigen Herman Heijndricks, Sanderintien Mahieus, Colintien de May. [pa: J. Hendricx, Spickingh; aant.: zal Jacob Franz. Spickingh moeten zijn. Het foutieve "Heijndricks" waarschijnlijk ingeslopen via Herman Heijndrikse. BMS, 21/4 1988.]

Van al deze kinderen lijkt Hester de enige te zijn die huwt.

Philps Pietersz. Nachtegael met Hester Speeckingh Q86 27-11-1657

KO 1657.

Philps Pietersz. Nachtegael, schoenmaecker, jongeman van Enchuijsen, woont in de Backer-
steech, geassisteerd met Cornelis Jacobsz. Perchevael, zijn oom, woont op de Cellebroedersgraft,
huwt met Hester Speeckingh, jongedochter van Leijden, wonende in de Backersteech, geassi-
steerd met Geertgen Harmans, haer moeder, mede aldaer.

Sowieso zijn Hesters' oudere zusjes Geertje en Hester en broer Frans jong overleden. Op de
patroniem Jacob Frans komen meerdere "kinderen van" voor in het begraafboek. De naam
Spijcking verdwijnt na deze generatie uit Leiden, mogelijk door het voeren van een patroniem als
familienaam.

Bonboek huiseigenaren; onder andere Jacob Fransz. Spickingh, saaiwerker.

Gansoorde fol. 356v	Hooigracht	Hogewoerd fol. 314v	Krauwelsteeg
Oost-Nieuwland fol. 405	Levendaal	Hogewoerd fol. 432v	Levendaal

Folio 356v Gansoorde, Hoygraft in de poort.

- * 21-01-1651 Is bij Majjcken Henricsxdr. wedue van Jan Corneliszn. de Vries ... vercoft aen Jacob Fransz. Spicking faeiijwercker, vrij om iij C L v gl te betalen (deels gereed en deels in termijnen).
- * Is bij hem vercoft aen Sijmon Sijmons van ... om VVLx gl gereet gelt meijdage 1651 ... 4B252vso.

Folio 405 Levendaal.

- * Is in 1651 gekocht door Jacob Frans Spijcking belast met lofbrief van xxv gl om vjvLxxxvj gl.
- * Verkoop van het pand in 1652.

Folio 314v. In 1661/1662 aankoop en verkoop. Folio 432v In 1661/1662 aankoop en weer
verkoop van een pand op het Levendaal. Zie voor de Clickstraet bij generatie 12 Nagtegael.

Maar liefst 47 jaar na zijn eerste huwelijk, gaat Jacob als weduwnaar opnieuw een verbond aan
met Jannetje Louris van Velsen die zelf weduwe is. Jacob zal dan ongeveer zeventig jaar oud zijn.
Hij slijt zijn laatste jaren in een hofje en overlijdt 7 ½ jaar na zijn tweede huwelijk, in 1681.
Waarschijnlijk zijn dan reeds al zijn kinderen overleden. Zijn zoons en die van zijn broer David zijn
ofwel ongehuwd in Leiden gestorven of de stad uitgetrokken. Of ze zijn overgegaan op het voeren
van de patroniem Jacobs/Davids waardoor de naam Spijcking uit Leiden is verdwenen. (Denk
maar aan het verdwijnen van de naam Sara Jacobs "de Wever".) In dat geval gaan hun
nakomelingen schuil tussen een massa Jacobszn.-en en Davidszn.-en.

KO W25v 11-10-1673.

Jacob Spijckingh, weduwnaar van Geertge Hermans, wonende op de Papegraft, geassisteerd met
Pieter Leenders, zijn bekende aldaar, huwt met Jannetje Louris van Velsen, weduwe van Pieter
Sable, wonende op de Papegraft, geassisteerd met Geertruijt Willems, haar nicht op de St.
Jacobsgraft en Jannetje van Schepseel, haar bekende in de Nieuwesteech.

Begraafboeken vanaf 1601 t/m 1721 op Spi(j)cking nagekeken.

- 3-10/5-1681 Spickenck, Jacob, Sionshofje, PKB.
- Er worden meerdere kinderen van verschillende Jacob Franszn. begraven tussen 1629 en 1635,
vanaf diverse adressen.

Minuten Civiele Zaken, RA 86. Deel G, akte 32.
Zie generatie 11 Nagtegael inzake J.H. van Heukelom.

Generatie 13 Spijcking

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Frans Spicking	Mechelina de Fraet
Geboren:	ca 1560 te Giverincove (Vlaenderen)	ca 1560 te Elverdinge (West Vlaanderen)
Overleden:	voor 1616	na 1628
Geloof:	w.s. NH	w.s. NH
Adressen:	Leiden (1584), Reijnsburgh (ca 1590/5)	Leiden (1584), Steenstraet (1628)
Beroepen:	Lakenwerker?	Huisvrouw
Vader:	Spicking	de Fraet
Moeder:		
Huwelijk:	07-01-1584 te Leiden ondertrouw	

Kinderen

1. David doop ca 1590 te Reijnsburch, overl. na 1655
2. Lijsbeth doop ca 1595 te Reijnsburgh, overl. na 1643
3. Susanna doop ca 1597 te Leiden, overl. na 1624
4. Anna doop ca 1599 te Leiden, overl. na 1643
5. Jacob doop ca 1601 te Leiden, overl. na 03/10-05-1681 te Leiden
6. Neeltje? doop ca 1605 te , overl. na 1627

De vader van Jacob: Frans Spicking heeft het huwelijk van zijn zoon niet meer meegemaakt, maar zijn moeder: Mechelina de Fraet was wel bij de doop van haar kleinkind in 1627 aanwezig. Frans en Mechelina zijn beiden in Vlaanderen geboren en na Leiden's Ontzet in de stad aangekomen. Ze huwen in 1584 en krijgen zeker vijf kinderen tussen circa 1590-1605. De oudste twee zijn geboren in het naburige Rijnsburg waar het jonge paar in de periode 1590-1595 gewoond zal hebben.

KO A144, 07-01-1584.

Frans Spijkinc [Spicking], van Giverincove in Vlaenderen, geassisteerd met Pieter Bats, mede van Giverincove, huwt met Mechelina Svrets, van Elverdinge (W. Vlaanderen), geassisteerd met Marij Pietersdr. van Poperinge.

Hun kinderen huwen gezamenlijk totaal negen maal met mensen die net als zijzelf werken in de lakenindustrie. Gemiddeld zorgen ze elk voor wel zo'n zes kleinkinderen. Maar voordat het zover is, is Frans al overleden en hertrouwt zijn vrouw Mechelina met Michiel Aket, zelf ook een weduwnaar.

KO H88, 20-11-1615.

Michiel Aket, dekenwerker, weduwnaar van Jacquemijntjen van der West, gebooren tot Halteren in Vlaenderen, geassisteerd met Samuel Michiels zijn zoon, met Machelintgen Spickins [= de Fraet], weduwe van Franchoy's Spicking, gebooren van Dlering in Vlaenderen, geassisteerd met Sintgen Warren, haar nicht.

David Fransz. Spicking met Elisabet Wouters van Leeuwen	H186	28-07-1617	1 ^e
David Fransz. Spicking met Hester Goockellaers	L146vd	08-02-1636	2 ^e
Susanna Spickijngs en Abraham Boy	I245	11-02-1625	
Anna Speckingh en Wijnocx Casier	I25v	26-09-1625	1 ^e
Anna Spicking en Maljaert Taseel	L288	23-03-1637	2 ^e
Jacob Spicking met Geertgen Harmansdr. van Heukelum	J48v	23-03-1626	1 ^e
Jacob Spijckingh met Jannetje Louris van Velsen	W25v	11-10-1673	2 ^e
Elisabeth Spijckins en Crystiaen van der Heijden	K8vd	28-01-1628	1 ^e
Lijsbeth Spekingh en Jan van der Hage	N127v	09-12-1644	2 ^e

KO 1617.

Davidt Fransz., saeijwercker, jongeman van Reijnsburch, woont te Leijden, geassisteerd met Jacob Fraet, zijn oom, huwt met Lijsbeth Wouters, jongedochter van Leijden, geassisteerd met o.a. Mecchelijntgen Akets, haar toek. schoonmoeder.

KO 1625.

Wijnocx Casier, van Hontschooten, weduwnaar van Janneken van Caester, saeijwercker, huwt met Anna Specking, van Leijden.

KO 1625.

Abraham Boy, saeijwercker, jongeman van Leijden, huwt met Susanna Spickijngs, jongedochter van Leijden.

KO 1626.

Jacob Spicking, saeijwercker, jongeman van Leijden, huwt met Geertgen Harmansdr. van Heukelum, jongedochter van Wesel, woont alhier. [aant.: 19-5-1602 Geref.]

KO 1628.

Crystiaen van der Heijden, weduwnaar van Catharijna Brant [uit Gouda], saeijwercker, wonende op de St. Jacobsgraft, geassisteerd met Wijnocx Casier, op de Delffsche Vliet, met Elisabeth Spijckins, jongedochter van Reijnsburgh, wonende op de Steenstraet, geassisteerd met Mechelijntgen Fraets, haar moeder, mede aldaar.

KO 1636.

David Fransz. Spicking, weduwnaar van Elisabet Wouters van Leeuwen [aant.: H186], woont in de Coornbrugsteech, geassisteerd met Tobias de Flie op de Langegracht, huwt met Hester Goockelaers, over de 9 mnd weduwe van Joris Honis, Barbersteech, geassisteerd met Jannetgen de Raet, haar dochter in de St. Jorissteech.

KO 1637.

Maljaert Taseel, ..., geassisteerd met David Frans Spicking in de Corenbrugsteech, huwt met Anna Spicking, weduwe van Wijnocx Casier, wonende in de Molensteech, geassisteerd met Lijfabeth Fransdr. Spicking, haer fuster in 't weeshuys. (Hij hertrouwd als weduwnaar op 05-05-1646.)

KO 1644.

Jan van der Hage, saeijdrapier, weduwnaar van Margrieta del Tombe, huwt met Lijsbeth Speckigh, weduwe van Christiaen van der Heijde, wonende in de Molensteech, geassisteerd met Anna Spekingh, haer fuster, op de Uijtterstegraft.

KO 1673.

Jacob Spijckigh, weduwnaar van Geertge Hermans, wonende op de Papegraft, geassisteerd met Pieter Leenders, zijn bekende aldaar, huwt met Jannetje Louris van Velsen, weduwe van Pieter Sable, wonende op de Papegraft, geassisteerd met Geertruijt Willems, haar nicht op de St. Jacobsgraft en Jannetje van Schepsel, haar bekende in de Nieuwesteech.

In het NH-doopboek staan tussen 1621 en 1643 slechts twee vaders Spicking; namelijk Jacob en David Fransz.

Doopgetuigen bij de kinderen van David Fransz. Spicking en Lijsbeth Wouters zijn in:

1621 Eewout Wicht, Lijsbeth Frans Spickink.

1622 Elias de Traet, Susanna Fransdr. Spickinghs.

1624 Dirick Heijndricksen Drijver, Anna Frans Spickingh.

1626 Maertien Lodewijcx, Jacop Fransfen Spicking.

1629 Mr. Josan de Vrolijk, Martgen Pieters, Mechlijne de Fraet.

1627 n.v.t.? 1631, 1632 en 1634 n.v.t.

NH-doopgetuigen bij Wijnox Casier en Anna Spijckings zijn in:

1626 o.a. Mechelijntgen de Fraet.
1628 o.a. Christiaen van Heijde.
1629 David Spijckings, Neeltjen Spijckings.
1631 Daniel de Fraet, Lijsbeth Spijckings.
1632 n.v.t. 1634 (n.v.t.?) Geraerdt Willems, Lidia Minne.

NH-doopgetuigen bij Christiaen van der Heijde en Elisabeth Spickink zijn in:

1628 Hendrik Vloeburgh, Macheltien Fraet.
1631 Davidt Spijckincx, Maria Cornelisdr.
1633 Wijnox Casier, Janneken Jacobs.

NH-doopgetuigen bij Maljaert Tasseel en Anna Fransz. Spekins zijn in:

1637, 1640, 1641 en 1643 Lisebeth Spekins/Lijsbeth Fransz. Spijckin(g) (cx)/Elisabeth Spickens.
1639 geen getuigen.

Geen nakomelingen van Abraham Boy en Susanna Spijcking in de NH/Waalse doopboeken aangetroffen en geen kinderen van Jan van der Hage en Elisabeth Speking meer gezien.

De meest spraakmakende zoon van het gezelschap is David. In 1633 heeft hij een meningsverschil over de waarde van bepaalde huizen in de stad. Hij krijgt het aan de stok met onder andere de stadsmeester-metselaar en stadsmeester-timmerman en aangezien een notaris en de schepenen bij de zaak betrokken worden, zal de kwestie hoog opgelopen zijn.

Getuigenisboek S36v.

Compareerden voor de ondergesch. Schepenen der ftadt Leijden Henric Cornelus van Bilderecq Stadts meefter metfelaer, Cornelus Claesz. van Wout, Stadt Meester timmerman, Lourus de Meijer, meester metselaer & Pieter Jans van Banfeijmefen meefter timmerman alle gefworen vrijmeefteren der voorn. stede, omme ter requisitie @ Inftantie van Davidt Fransz. Spijcking out cleercooper naerder gehoort, geen vermindert @ gerevolleert te werden op de atteftatie alhier geinfereert.

Direct hierna:

Op huyden den xxvj Junij @ xvj & dertich compareerden voor mij Pieter Joosten Warmont not. publ. ... [de bovengenoemde comparanten, tekst t/m out cleercoper], wonende binnen der voorn. stadt Leijden, bij den eedt, die zij in t stuc van hun voorn. ampt gedaen hebben, getuycht & verclaert waerachtich te wefen dat fij Luijden alfnoch goede kenniff en geheugeniffe hebben, dat de huijfen @ erven staende ende gelegen binnen defer ftadt Leijden in den jaere xvj X & drie ruym een vierde paert dierder waeren @ vercoft wierden, als in den jare xvj C achtentwintich of negenentwintich, gevende fij depofanten voor redenen van wetenschap, dat fij al voor den jare xvj C drie meester werckluijden binnen defer stede zijn geweeft & alfnoch zijn, @ dat zij depofanten deurgaens goede achtginge op de vercopinge van de huijfen ende erven binnen den gen. tijt gecoft @ vercoft hebben, wijders met verclarende, prefenterend & zij deposanten t gout voors. des noot @ in cas van recolemente versoch zijnde bij folemnelen eede voor alle rechters naer der te beveftichen, ... [zij hebben inderdaad voor Schepenen de eed afgelegd.] Actum den vierden may xvj C & drie en dertig.

Weeskamer D147v voogdijboek.

Cornelis Wouters, oom wordt op xij April 1636 tot voogd gesteld over de nagelaten weeskinderen van David Frans Spicking, cleervercooper. Later, op xxx September 1637 worden Abraham Samuels van Dorp en Aelbert Barents van Hettm tot voogden aangesteld i.v.m. "onwillige voogdij".

Weeskamer D160v. Kleine bewijzen.

Standaardakte: David Frans Spijcking out cleervercooper. Abraham van Dorp, schoenmaecker is behoude ome en Aelbert Barents van Woutring cleermaekcer, [neef] is mede voogd. Vermelding erfenis Neeltje Cornelis (verband met vrouw's familie). 30-09-1637, vrij moeilijk leesbaar.

Weeskamer D165. Kleine bewijzen.

Marijtje/Neeltje Cornelis laat een erfenis aan de kinderen van David Frans Spijcking na en was bestemoeder van de kinderen. Verwijzing naar 30-09-1637. Akte xx January 1638.

Weeskamer

David Fransz. Spijcking 5Pb: 208, 6: Pb: 349v, outcleervercoper. Quit: volj: F:234v. = julij 1646.

Bonboek huiseigenaren, o.a.

- David Fransz. Spicking, koper 1637, verkoper 1639.
Vleeshuis fol. 229 Breestraat.
- David Jansz. Spickingh, koper 1642, verkoper 1644.
Kerkvierendeel fol. 232 Koorsteeg.

In 1639 verklaart David Frans Spijcking voor de schepenen van de stad dat hij een bepaalde boedelinventaris zo nauwkeurig mogelijk heeft opgesteld. Het is de vraag waarom hij dit voor de schepenen van de stad moet verklaren. Mogelijk had het te maken met onenigheid over een erfeniskwestie in 1637.

Getuignisboek V71v.

Marge: Nota dort de neffens geregistreeerde attestatie opgesteld achter de inventaris.

Compareerde voor de onderget. Schepenen der Stadt Leijden David Fransz. Spicking, ende heeft bij solemnele eede hem wettelijck gestaeft en afgenomen getuycht @ verclaert waerachtig te wefen, dat hij compt. in het stelle @ maecken van defe jegenwoordich inventaris ter goeder trouwe heeft gehandelt @ gewandelt fonder willens ofte wetens daer yet uijt gelaete ofte achter de handt gehoude te hebben, te vrede fijnde hij compt. indien hem yet te voorfcheijn mochte comen ofte indachtich te werde defe boedel te competeren, t felve op defen jegenwoordige inventaris te amplieren @ verfogen en. Soo waerluk moft hem compt. Godt Almachtich helpen, actum den xiiij e januarij @na vj negen @ dertich @ was geteijckent [door schepenen].

Eén van David's kinderen vertrekt, vrijwel zeker aan boord van een VOC-schip, in 1648 naar Oost-Indië en overlijdt aldaar in 1652. In verband hiermee legt oom Jacob een verklaring af voor de schepenen ten behoeve van David Frans Spijcking.

Weeskamer Quit: voljaarden: G:130.

Dit betreft kleinzoon Abraham Davids Spijcking, in 1652 op Ambonia in Oost Indien overleden.

Getuignisboek X276v.

Gedaen. Comp. voor de ondergeschr. Scheepenen der Stadt Leijden Albert Barend Wentingh, Mr Cledermaker, out Lvj ende Jacob Spijckingh, faeijwercker out L jaren ofte beijde daer omtrent, ende hebben fij compt. bij solemnele eede hen wettelijck geftaeft ende affgenoomen getuycht ende verclaert waerachtig te wefen, ten versoucke van Davit franz. Spickingh, dat Abram Davids van Leijden, die op kerffmiffe in den jare xvj e achtenveertich van hier nae Ooftindien opt schip genaemt de Cliphuut gevaren is isde fev van de regt. Gevende voor redenen van wetenschap dat fij depositant den voorn. Abram Davits @ den requirant fijn vaeder lange jaren hebben gekent. Inde mede als wanneer de voorn. Abram Davits op de reijs gingh hem geluck hebbe gewenft sulcx dat t geene hier vooren bij haer wiet gedeposeert ten gewuge kennes is, wijders mt tuyges. foo waerl. et Actum den xvj Julij xvj C vijer en vijftich.

Huwelijk kleinkind KO P198v, jaar 1655.

Pauls J. Kerchem huwt met Elisabeth Davids [Spijcking], weduwe van Philips de Ferre, Doelachtergraft, geassisteerd met David Fransz. Spijpingh, haar vader en Geertgen Harmans, haar moei, wonende in de Backersteech.

Begraafboeken 1601-1721 gezien.

- Tussen 1629 en 1635 worden 4 kinderen en de vrouw van David Fransz. (Spijcking) begraven, adres Korenburgsteeg.
- 3-10/5-1681 Spickenck, Jacob, Sionshofje, PKB.

Generatie 14 Spicking

Frans is niet alleen naar Leiden gekomen. Zijn zus Lysbeth trouwt namelijk in 1584 met een man uit Vlaanderen.

Elisabeth Spiking en Lijon Brant   29-09-1584, A163, KO
Lyon Brant, geboren te Honschoten (VI), geassisteerd met Jan Cores, zijn meester, huwt met Elisabeth Spikingen, geboren te Giveninchoven (Vlaanderen), geassisteerd met Francoys Spijking, haar broeder.

Zoon en dochter Frans en Elisabeth zijn beiden geboren te Giverincove in Vlaanderen rond 1560 geboren en leefden korte tijd na het einde der middeleeuwen. Deze oude generatie is nog behoorlijk goed gedocumenteerd. Er blijft nog slechts een enkele vraag over.

RI-register index. Wie zijn:

A73v in juli 1601: Michiel Spillebiek, spinder van Sermel in Vlaanderen, weduwnaar van Maeijcken Spickingh, vergezeld met Claes Sieren, hertrouwt met Pauwelijntgen de Hane. Een eerder huwelijk van Michiel niet gezien.

Generatie 13 Van Heukelom

<i>Gegevens</i>	<i>Man</i>	<i>Vrouw</i>
Naam:	Harman Hendricx van Heukelom	Geertje Jans [Potgieters]
Geboren:	ca 1575 te Wesel in 't Land van Kleef	ca 1575 te
Overleden:	na 1646	voor 1608
Geloof:	w.s. NH	w.s. NH
Adressen:	Wesel, Leiden (1607), Langegracht (1635)	Wesel?, Leiden
Beroepen:	Fusteinwerker (1607, 1623), fustein-drapier (1617)	Huisvrouw
Vader:	Hendrik van Heukelom	Jan Potgieters
Moeder:		
Huwelijk:	ca 1594 in Duitsland?	

Kinderen

1. Pieter doop ca 1601 te Wesel, overl. na 1626
2. Hendrik doop ca 1603, overl. 09/15-12-1668 te Leiden
3. Geertje doop ca 1605 te Wesel (19-05-1602?), overl. na 1656, voor 1674

Kinderen van Harman Hendriks [van Heukelom] en Lijsbeth Robbrechts:

1. Sara doop ca 1607 te Leiden, overl. op 07-10-1691 te Leiden
2. Elskén doop ca 1608, overl. na 1637

Kinderen van Harman Hendriks [van Heukelom] en Sanderijntgen Mahieus:

1. Jannetgen doop 18-01-1629 te Leiden, overl. voor 1692
2. Lijsebetth doop 21-06-1635 te Leiden, overl. jong?
3. Jacob doop 09-04-1637 te Leiden, overl. na 1656 in Oost-Indië

(Zie voor aansluiting generatie 12 Spijcking.)

Geertje Harmens van Heukelom's vader hield er vier vrouwen op na. Zij het niet allemaal tegelijk. Hij en zijn eerste vrouw Geertje Jans [Potgieters], die de moeder is van Geertje, zijn vermoedelijk beide rond 1575 in het Land van Kleef in Duitsland geboren en daar getrouwd. Zo rond 1600 komen ze met een paar kleine kinderen naar Leiden. Hier krijgen ze nog meer kroost. Geertje is misschien slechts een jaar of dertig oud geworden. Harman blijft met een aantal opgroeiende kinderen achter en hertrouwt in 1607 met Lijsbeth Robbrechts, een weduwe uit Brussel. Zij krijgen in elk geval twee dochters.

In 1623, een jaar nadat zoon Pieter huwt, hertrouwt Harman wederom als weduwnaar. Ditmaal vindt hij een weduwe uit zijn geboorteplaats Wesel. Waarschijnlijk is deze vrouw voor 1629 overleden en heeft ze geen kinderen nagelaten. Opnieuw heeft hij afscheid van een echtgenote moeten nemen en wordt hij weduwnaar. In 1635 doet hij nog een laatste poging en trouwt hij enkele weken na zijn dochter Sara met Sandarijna Mahieuws. Zij blijven nog een aantal jaren samen. Hadden hij en Sandarijna al zeven jaar voor hun huwelijk een relatie? Het lijkt er wel op.

KO F167vd, 22-11-1607.

Harmen Henricxz van Hoeckelen, fusteinwercker van Wesel int Land van Cleeff, wonen alhier, weduwnaar van Geertgen Jansdr, geassisteerd met Daniel Jansz., huwt met Lijsbeth Robbrechts, geboren Bruijssel mede wonend alhier, weduwe van Jacob Jansz., leertouwer, geassisteerd met Willemtgen Henricxdr.

In februari 1617 worden voogden over Pieter, Henric en Geestge aangewezen. Waarschijnlijk is er al eens eerder een regeling getroffen, want een eerder aangestelde voogd, genaemd *Maechtale* blijft in gebreke. Vandaar dat de andere voogden worden benoemd.

Weeskamer. Voogdijboek C58.

Herman Claesf Sechout, lakenbereijder, ende Jan Claesff out schoenmaker bij gebreke van Maechtale gebede vrunden, sijn gestelt voogden over Pieter nu out xvj, Henric xiiij en Geestge xij jaren all off daer omtrent nagelaten weesk. van Geertge Jansdr. gewonnen bij Herman Henricsz fusteijsdrapier, compt. hebben de voochdijschap aengenomen en eedt gedaen aen ... op ten ije february @o 1617. Fiat bewus ten aenfien van staet de voogden bekent - 36 gl elcx - 12 gl ...

Weeskamer, Kleine Bewijzen B291v.

Herman Henricxz. fusteijsdrapiers weesk.

Standaardtekst. Voor de weesmeesteren is verschenen: "Herman Henricxz. fusteijsdrapier, vader over Pieter nu out xvj, Henric xiiij ende Geestgen xij jaren all off daer omtrent, zijn weesk. die hij gewonnen heeft bij Geertge Jansdr. zijn za. huisvr. ten eenre ende Herman Claesz. Sechout, lakenbereijder, met Jan Claesz. out schoenmaker bij gebreke van Naecgtalen gebede vrunden, @ zulcx in de name @ als gesteld voochden over de voors. wkn. ter andere zijde." Ze komen overeen dat de vader zal opbrengen een somme van zefendertig gl te xl groot ... t stuck (voor elk kind 1/3 deel is 12 gl. Hij zal zijn kinderen goed verzorgen, kleden, voeden en een ambacht laten leren.

Vj february @o xvj C en zeventien.

[Er staat niets bij de weeskamerboedels.]

KO J159vd, 18-02-1623.

Harman Henricxz., fusteijsdrapier, weduwnaar van Lijsbeth Robbrechtsdr., huwt met Barbara Jans, van Wesel, weduwe van Frans Maertsz.

KO L134, 27-12-1635.

Harman Heijndricxs van Heukele, weduwnaar van Barbara Jansdr. [aant.: J 159vd], wonende op de Langegracht, geassisteerd met Abraham Jaspars mede aldaer, huwt met Sandarijna Mahieus, weduwe van Govert Jansz., wonende mede aldaer omtrent de Santstraet, geassisteerd met Judick Pietersdr., wonende mede aldaer.

NH-doopboek patroniem Harman Hendriks [van Heukelom] en Sanderijntgen Mahieus. Erg onduidelijk i.v.m het gewoonlijk ontbreken van de moeders naam; deels voor het huwelijk:

- 18-01-1629 Jannetgen, HK, pa en ma beiden vermeld, geen getuigen.
- 21-06-1635 Lijsebeth, HK, pa en ma beiden vermeld, geen getuigen.
- 09-04-1637 Jacob, HK, pa en ma beiden vermeld, geen getuigen.

Zoals gezegd, trouwen ook meerdere kinderen en die brengen tevens het nodige nageslacht voort: Met name zoon Pieter heeft een uitzonderlijk beroep. Hij is in de grafische sector werkzaam als letterzetter.

Pieter Harmansz. [van Heukelom] met Marijtgen Abrahamsdr.	28-04-1622	I130	
Geertgen Harmansdr. van Heukelum met Jacob Spicking	23-03-1626	J48v	
Sara Harmensdr. [van Heukelom] en Isaac Verbeecque	10-12-1635	L128v	1 ^e
Sara Harmansdr. [van Heukelom] en Pieter Leendertsz.	27-12-1652	O311	2 ^e
Hendrick Harmans [van Heukelom] en Lijsbeth Isaac	06-05-1637	L305v	

KO 1622.

Pieter Harmansz., lettersetter, jongman van Wesel, huwt met Marijtgen Abrahams, jongedochter van Delff.

KO 1626.

Jacob Spicking, saeiwercker, jongeman van Leijden, huwt met Geertgen Harmansdr. van Heukelum, jongedochter van Wesel, woont alhier. [aant.: 19-5-1602 Geref.]

KO 1635.

Isaac Verbeeque, weduwnaar van Francijntgen Bonavonture, zwartverver, geassisteerd met Jacob Spickinck, zijn bekende op de Jacobsgraft, huwt met Sara Harmensdr., jongedochter van Leijden, mede aldaer, geassisteerd met Geertgen Harmans., haer fuster op St. Jacobsgraft.

KO 1637.

Henrick Harmanszn., fustejnwercker, jongeman ..., in de Groenefteeg, geassisteerd met Herman Henderijcx vader opte Langegracht, huwt met Lijsbeth Isaacsdr., jongedochter, opte Middelste-graft, geassisteerd met Sara Harmansdr, haer toecomende fchoonfusfter, mede aldaer.

KO 1652.

Pieter Leendertsz., weduwnaar van Maertgen Robberts, ..., huwt met Sara Harmansdr. [van Heukelom], weduwe van Isaack Verbeeck, woont aen de Vestwalle omtrent Levendael, geassisteerd met Geertgen Harmans, haer fuster in de Backersteech.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Pieter Harmansz. en Marijtgen Abrahamsdr. zijn in:
1627 Jacob Spijckings, Willemijntgen Jansz.

NH-doopgetuigen bij Isaac Verbeeck en Sara Hermans zijn in:

1636 Abel Jansz., Sandrijntgen Mahieus.

1638 (?) Hendric Harmensz., Isaac Harmansz, Jan Harmensz., Elsgen Harmensz. en Elisabeth Hendrixdr.

1640 Johan de Houst, Jacob Spijcking, Johanna de Losa, Johanna Baly.

NH-doopgetuigen bij de kinderen van Hendrick Harmans [van Heukelom] en Lijsbeth Isaac zijn in:

1638 o.a. Herman Heijndricxs, Isaac Verbeecke, Elsken Hermans.

1639 o.a. Herman Heijndriks, Jacob Haukinck, Sanderijna Mahieus.

1641 Pieter Pietersz., Sara Harmans, Jannetje Pieters.

1642 (?) o.a. Geertje Hermans.

1645 Harman Hendriksz., Sara Harmens.

1647 o.a. Herman Hendricks, Jacob Spickinck, Guertje Hermans.

1649 o.a. Jacob Spicking en Gooltgen Hermans.

1652 o.a. Hendrick Hermensen.

Na 1652 verdwijnt het gezin vrijwel volkomen uit beeld tot aan 1690 toe. Harman moet intussen wel zijn overleden. Vanaf 1690 overlijden ook zijn kinderen één voor één. Aangenomen mag worden dat in elk geval dochter Sara meer lasten dan lusten naliet in 1691. Meerdere verwanten verwerpen namelijk haar nalatenschap. Verder is bekend dat Jacob, Harmans jongste zoon, in Oost-Indië is overleden. [Zie ook generatie 11 Nachtegael]. Al met al zijn de meeste personen in dit gezin toch nog redelijk oud geworden.

Wanneer Sara Harmans van Heukelom overlijdt, laat ze niets dan schulden achter. Haar familie verwerpt dan ook de nalatenschap.

Zie generatie 11 Kranenburg voor verwijzing naar de volgende bron.

Notaris Pancras IJsselstein, jaar 1691. Akte 15.

Huiden den 16 Octobr 1691 compareerden voor mij nots Publ. & voor de ondergeschr. getuigen Sr. Barent van Noemen Drapier in lakenen en Johannes Pietersz. de Jonge, mr. Befemmaker, beide wonende binnen deser stadt mij nots. bekent, is in huwelijk hebbende de dogter van Hendrick Harmensz. van Heukelom, die een volle broeder was van Sara Harmens van Heukelom, in haer leven wede. van Pr. Leendertsz., nu laast overleden in Broeck=hovens hoffje op den 7en deser maent october, ende in dien qualité mede & erffgenamen abinter dato van de eersame Sara Harmens van Heukelom. De welken verclaerden (om redenen haer daer toe moeuerende inde naerlatenschap van haer meergenomde meuy haer selven als geen erffgenaeme te willen bekennen, maer dien boedel, geheel en al te repudieren, en te laten ten welgevalle van die gene die deselve sal gelieven te adieren en taenvaerden. Versoekende hier af acte van repudiatie in behoorlijke forma gemaect en geleverd te werden. Aldus gedaen, verleden en gepaffeert binnen

Leijden ter presentie van Joris den Groot greijnwecker @ Mighiel IJsselsteijn clercq als getuigen hier toe versogt.

(Handtekeningen van de getuigen en de notaris en de clerk.)

Akte 16.

Huiden den xxi^{en} oktober 1691 compareerden voor mij Pancras IJffelsteijn not. Publ. ... ondergeschr. getuigen Lodewijk, (Catrijn = doorgehaald) Marij en dat zijn de Vos kinderen van Jannetie Harmens van Heukelom die een halve suster was van Sara Harmans van Heukelom, nu op den 7en oktober 1691 in Broekhovenshoffje alhier overleden, in dier qualite mede erfgenamen ab intestato van de eersame Sara Harmens van Heukelom, alle wonende binnen deser stede mij notaris bekend, de welcke verklaarden dat alhoewel fij naer de wetten van ons lant ab intestato mede erfgenamen foude moeten sijn in de naerlatenschape van de eersame Sara Harmens, dat sij desen om redenen haer daer toe moverende verclaerden in deselve naerlatenschape van haer voornomde meuij haer als geen erfgenamen te willen erkennen, maer dien boedel geheel en al te repudieren, ende te laten ten wel gevalle van diegene die dezelve fal gelieven te adieren en 't aenvaerden. Versoekende voorts hier afgemaect en geleverd te werden akte van repudiatie in forma. Aldus gedaen, verleden en gepaffeert binnen Leijden ter presentie van Jacobus van Domperwaert en Mighiel IJsselstein als getuigen hier toe versogt.

(De drie kinderen van De Vos zetten een ⊗ als merk.)

Zie bij generatie 11 Nagtegael de derde akte (nr. 18).

CZ. Heukelom, RA86.

Deel G, Akte 32. [Zie generatie 11 Nagtegael] Heukelom, Jacob Harmentsz. van, ongehuwd. In 1657 voor VOC Delft als soldaat naar Oostindië, aldaar overleden. Regeling nalatenschap. 01-09-1691. Op de achterkant van het indexkaartje staat een schema van de volgende familierelaties:

zus Jannetje Harmentsdr. van Heukelom x Jan de Vos.

Kinderen: Lodewijk, Maria, Catharina.

broer Jacob.

halfbroer Pieter x ... → dr. Sara x Jan de Lorie (overl).

(In KO en bruidenboek geen huwelijk met J. de Vos gezien. Beiden staan waarschijnlijk op patroniem, evenals de dopen van de kinderen. Idem D. de Lorie.)

Begraafboeken 1627 tot 1721, onder andere:

- (Waarschijnlijk staan ook vermeldingen onder Harman Hendrix, komt wel vaak voor natuurlijk.)
- Rond 1650/1660 Philip van Heuckelom: verwanten. Maarsmanst. HK.
- 9-15/12-1668 Heukelom Hendrik Harmens.
- 2-9/9-1690 Heukelom, Jannetie van, Galgstraat, Bolw.
- 8-15/1-1695 Heukelom, Grietje van, Hoogewoerd, HK.
- 29/8-5/9-1693 Heukelom, Mattijs, vr. v., Bogersteeg, HK.
- 6-13/10-1691 Heukelom, Sara van, -, PK.
- 5-12/11-1701 Heukelom, Dirck van wed. van, b/d Menistenkerk, PK.
- 7-14/12-1720 Heukelom, Anna van, PK.
- 19-26/1-1715 Heukelom, Geertruid van, Levendaal, PK.

Overige informatie

De naam Potgieters komt niet in KO en NH-doopboeken voor.

Er is geen huwelijk van een Daniël Jans [Potgieters] van toepassing rond 1600 (verwijzing kwartierstaat Kriek, genoemd bij Copijn) en geen huwelijk van een Willemtge Hendrix uit Wesel rond 1600 gezien.

De Leidse fabrikantenfamilie Van Heukelom is doopsgezind en kwam in de Gouden Eeuw uit het Duitse Goch. Er is van dat geslacht een apart archief aanwezig in Leiden.

Minuten Civiele Zaken, RA 86, Deel G, Akte 302. Heuckelum, ... van. Heeft koetsier, Guillaem du Mol. (Vermoedelijk slaat dit op de fabrikantenfamilie.)

Civiele Zaken, akte 302.

Prodeo opgesch. Comp^s voor de onderges. heeren schepenen der Stadt Leijden, Thomas Claasz: ende Marij Thomas van Heijcoop, egteluiden dewelke verclaarden te rennutieren, ende aft 'te staan van soodanige actis, als sij comp^{ten} vermijne te hebben, tot laste van Guilliaem du Mol, coetsier van der Hr: van Heukelum, en dat wegens het doodrijden van haar compten soon Thomas belovende den voorn. du Mol over deselve, sake noijt in regten, off daar buijten te sullen vervolgen, oft lastigh vallen als sijnde die sake tusschen hun comp^{en} te dezen: du Mol volkomentel. verfoendt. Is geassopieert act: den 27^e Junij 1691. Get. Johan van den Bergh, N. Groenevelt.

Ter afsluiting een bescheiden gezinskaart die voor zich spreekt. De onbekende stamouders De Fraet trokken vanuit Elverdingen waarschijnlijk na 1574 naar Leiden met hun in Vlaanderen geboren kinderen. Hoe het deze telgen en hun nakomelingen vergaat in Holland, wordt vanaf 1584 in beknopte vorm snel duidelijk.

Kinderen

1. Mechelintgen doop ca 1560 te Elverdingen, overl. na 1627
2. Jacob doop ca 1565 te Elverdingen, overl. na 1617
3. Lambrecht doop ca

Huwelijken van de kinderen in Leiden.

Machelintgen de Fraet met Frans Spijkinc	07-01-1584	A144	1 ^e
Machelintgen Spickins [de Fraet] en Michiel Aket	20-11-1615	H88	2 ^e
Jacob de Fraet met Christijntgen Scoerts	23-12-1589	B104	

KO 1584.

Frans Spijkinc [Spikking], geboren te Giverincove in Vlaanderen, geassisteerd met Pieter Bats, mede van Giverincove, huwt met Mechelina Svrets, geboren te Elverdinge [W. Vlaanderen], geassisteerd met Marij Pietersdr. van Poperinge.

KO 1589.

Jacob de Frate, geboren te Elverdingen in Vlaanderen, geassisteerd met Cornelis van Eck, van IJsegem, en Jan Domeneijt, van Stavele, zijn bekenden, met Christijntgen Scoerts, geboren Alvergem uit Voren-Ambocht. Blijk te brengen dat haar vader Pieter Colen in 't huwelijk consenteert.

KO 1615.

Michiel Aket, dekenwerker, weduwnaar van Jacquemijntjen van der West, gebooren tot Halteren in Vlaanderen, geassisteerd met Samuel Michiels zijn zoon, met Machelintgen Spickins [= de Fraet], weduwe van Franchoy's Spicking, gebooren van Dlering in Vlaanderen, geassisteerd met Sintgen Warren, haar nicht.

Bonboek huiseigenaren.

- Jacques de Fraet van Elverdingen, koper 1604, verkoper 1621.
West-Nieuwland fol 73/73v L. Raamsteeg. (Rond die tijd zeer moeilijk leesbaar.)

Opname in Gasthuis: Abraham de Fraet (?) 1633. Mogelijk is dit een zoon.

8-4-1633 nr- fol 25 GA 48 5 Op d'Oude Beestemerckt.

Een Abraham de Fraet komt eveneens voor in de index van het Hoofdgeld 1622.

Smal, langwerpig boekje Gasthuysarchief.

Den 8en April 1633. Een fieck man Abraham de Fraet op d'oude beestemerckt. Niet noodich. [Dit laatste slaat vermoedelijk op meerdaagse verpleging.]

Begraafboek 1601-... onder andere

- 4 dec. 1611 Fraet, Anthonis, huisvr. van, Marendorp, PK.
- 1 nov. 1614 Fraet, Daniel de k.v., Sijdgracht, PK.
- 25 nov. 1614 Fraet, Jacob de huisvr. van, Raamsteeg, PK.
- 15 okt. 1605 Fraeyer, Jacob de kind van, Raamsteeg, PK.
- 1620/1627 meerdere kinderen van Daniel op diverse adressen.
- In 1635 ook, o.a. adres Kruisstraat.
- 1 dec. 1642 Daneel de Fraet, PK.

KO-klapper en andere bronnen: *kleinkinderen*; zoons van Jacob.

G95vd, 07-05-1610. Daniel Lambrechts de Fraet, geboren Santwijck in Engellant, jongeman, schoenmaker, geassisteerd met Jacob de Fraet, zijn oom huwt met Josijntgen Werre, jongedochter uit Leijden.

G269 25-10-1613. Daniel de Fraet, jongeman van Leijden, saeijwercker, geassisteerd met Jacob de Fraet, zijn vader, huwt Hester de Hane, jongedochter van Leijden, geassisterd met Maijcken Hane, haar moeder.

H88, 27-11-1615. (1 week na huwelijk Mechelintgen) Elias de Fraet, jongeman van Leijden, saeijwercker, geassisteerd met Jacob de Fraet, zijn vader, met Maijcken Michiels, geboren te Haerlem, jongedochter, woont in Leijden, geassisteerd met Maijcken Haen, haar huisvrouw.

H197vd, 16-10-1617. Esaias de Fraet, jongeman van Leijden, raswerker, geassisteerd met Jacob de Fraet, zijn vader, met Marijtghe Jacobs, jongedochter van Leijden, geassisteerd met Marijtghe Aelbers haar moeder.

NH-doopgetuigen bij Daniel de Fraet en Josijntgen Hubrecht zijn in:
1623 o.a. Sijmon Warres en David Frans [Spijcking].
1627 o.a. Wijnox Casier.

NH-doopgetuigen bij Daniel de Fraet en Sijntgen Warres zijn in:
1630 Christiaen van der Heijden en Anna Gerridts.

NH-doopgetuigen bij Daniel de Fraet en Hester de Hane zijn in:
1628 o.a. David Frans.
1631 o.a. Jacob Spickinck en Maijken de Hane.
1632 o.a. Geerten Harmans.
1635 o.a. Daniel de Fraet [zijn neef?].

Na 1635 komt de naam "de Fraet" niet meer voor; zijn ze overgegaan op het voeren van patroniemen? Op patroniem Jacobs. geen kinderen gezien van Elias, (J)Esaias of Daniel.

Weeskamer Grote Bewijzen L73.

Akte opgesteld door Jacob Frans van Merrois notaris op xxj nov. anno 1642. Betreft het paar Daniel de Fraet en Hester de Hane, "wonende inde stadsvergrotinge inde Kruijsstraet". Testament, zie de kopie. Onder andere David Franszn. Spijcking, zijn neef, en Abraham Samuels van Dorp zijn voogden. Aant. weeskamer juni 1693.

Weeskamer voogdijboek D163.

Esaias de Fraet gehuwt met Marijtje Jacobs. In juli 1636 worden voogden benoemd.

Bonboek huiseigenaren (betreft kleinkind).

- Daniel de Fraet, gehuwd met Hester de Haen, saaidrapier. Koper 1637, verkocht door erfgenamen 1674. West-Nieuwland fol 94 Kijfhoefstraat.
Hoge Morsch fol 471/473 Kruisstraat.
Noord-Rapenburg fol 183 Sliksteeg.
Noord-Rapenburg fol 190v Zwijnshoorn.
Zuid-Rapenburg fol 284v Blauwesteeg.
- Daniel de Fraet, gehuwd met Josijntge Huijbers, metselaar, koper 1616, verkocht door erfgenamen 1652. Hoge Morsch fol 367 St. Aagtenstraat

Tot besluit

Met de familie De Fraet eindigt een reeks van totaal 77 gezinnen, maar het verhaal is nog lang niet af. Tot in de laatste week voordat dit boek werd gereproduceerd, kwamen nog nieuwe gegevens tevoorschijn. En ongetwijfeld zullen andere onderzoekers hier het nodige aan kunnen toevoegen (wat ik ook hoop). Ik stel het zeer op prijs wanneer u aanvullende informatie of aanwijzingen over bruikbare bronnen kunt verstrekken.